

КАРАНАВІРУС
ВУЧОБУ
НЕ СПЫНІЦЬ?

5

ШТО МОЖА
ВЯСКОВЫ
СТАРАСТА

МС

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

9 КАСТРЫЧНИКА 2020 г.
ПЯТНІЦА
№ 197 (29311)

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ
+TV ПРАГРАМА

ЦЫТАТА ДНЯ

Станіслаў ЗАШЧЫН
генеральны сакратар
АДКБ:

«На падзеі ў Беларусі адпаведная ацэнка АДКБ была дадзена. Яна заключаецца ў тым, што мы лічым гэта асабліва ўнутранай справай Рэспублікі Беларусь, што краіна мае ўсе магчымасці справіцца з гэтымі праблемамі самастойна, без усялякага знешняга ўмяшання».

«Усё ў нашых руках, каб не зваліцца ў некантралюемы эпідэміялагічны штопар»

Фота БелТА.

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка правёў нараду, прысвечаную гатоўнасці сістэмы аховы здароўя да новага эпідэміялагічнага пад'ёму сезонных інфекцый, у тым ліку каранавіруснай.

«КЛЮЧАВОЕ ПЫТАННЕ — КАДРЫ»

«Відавочна, што яна зноў увайшла ў інтэнсіўную фазу распаўсюджвання, — канстатаваў кіраўнік дзяржавы пра інфекцыю COVID-19. — Ідзе другая хваля... Частка нашых суседзяў набліжаецца па захваральнасці да пикавых вясновых узроўняў. Падобная тэндэнцыя, як вы не горш за мяне ведаеце, назіраецца ва ўсім свеце... Мы ўбаку не застаемся. Няхай у нас не такія рэзкі пад'ём захваральнасці, але ён прысутнічае».

Аляксандр Лукашэнка папрасіў далажыць яму пра падрыхтаванасць нашай сістэмы аховы здароўя да новай эпідэміялагічнай рэальнасці. **СТАР. 2**

КОРАТКА

- Прамаакцыя «Выбіраем студатрад», якая будзе пашыраць студатрадаўскі рух, пройдзе на палях маладзёжных форумаў «Беларусь — гэта мы!» у Віцебску, Барысаве і Гомелі.
- Беларускія медыкі папярэдняга правалялі аперацию нованароджанай дзяўчынцы па выдаленні пухліны шый.
- «Гомсельмаш» прадставіў шырокую лінейку сельгастэхнікі на выстаўцы «Аграсалон-2020», якая праходзіць 6–9 кастрычніка ў Маскве.
- Беларускай АЭС выданы дазвол на права выканання фізічных эксперыментаў на малой магутнасці на энергаблоку № 1.

- У Слоніме ўзвялі першы ў Гродзенскай вобласці шматкватэрны дом, дзе для ацяплення, падагрэву вады і прыгатавання ежы выкарыстоўваецца выключна электраэнергія.

Папяровае натхненне

У Браслаўскім музеі традыцыйнай культуры заўтра будзе адчыняцца першая ў сваім родзе выстаўка дэкаратыўных вырабаў з паперы «Папяровыя фантазіі», у якой возьмуць удзел чатырнаццаць мясцовых аўтараў. Выстаўку складуць экспанаты, а іх будзе болей за сто, выкананыя ў тэхніцы папяровай пластыкі, мадэліравання, а таксама падвясныя модулі (па-народнаму — «павукі») узоры спіральнага пляцення з папяровых трубочак, архітэктурныя кампазіцыі, выцінанкі ды творы квілінгавага мастацтва. Цяпер супрацоўнікі і майстры фарміруюць экспазіцыйную залу. У поле зроку нашага фотакарэспандэнта трапіў момант падрыхтоўкі, і на гэтым фота — загадчык установы Элеанора ЗІНКЕВІЧ і кіраўнік клуба майстроў народнай творчасці і самадзейных мастакоў «Ля возера» Наталля ПАРАХНЕВІЧ.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Вяртаючыся да надрукаванага

УШЧЫЛЬНЕННЕ АДМЯНЯЕЦЦА

Уладальнікі кватэр аднаго з жылых дамоў у самым цэнтры Рэчыцы яшчэ мінулае восенню забілі трывогу. Людзей непакоіла заплававанае ўзвядзенне маштабнай прыбудовы да іх дома. Даведаліся: такім чынам мелі на мэце рэканструяваць краму, якая знаходзіцца на першым паверсе таго ж

двухпаверховіка. Новае памяшканне магло заняць большую частку двара, месца для праходу ў пад'езд, паркоўку, а таксама пазбавіць зялёнай зоны пад вокнамі. Людзей абурала і тое, што прадпрымальнік, які запланаваў будаўніцтва, не ўзгадняў з уладальнікамі кватэр такія кардынальныя перамены. **СТАР. 4**

ISSN 1990 - 763X

9 771990 763008

«Усё ў нашых руках, каб не зваліцца ў некантралюемыя эпідэміялагічныя штопар»

(Заканчэнне.)

Пачатак 1-й стар.

«Ключавое пытанне — кадры, — падкрэсліў Прэзідэнт. — Мне дакладваецца, што нягледзячы на жорсткія бюджэцныя абмежаванні бягучага года, **ужо выплачана больш за 300 мільёнаў рублёў у якасці меры падтрымкі медыцынскага персаналу, які працуе з хворымі на COVID-19**. Яшчэ раз паўтараю, людзям, якія працуюць і змагаюцца з інфекцыйнымі хваробамі, грошай шкадаваць не трэба. Гэта асабліва сфера. Усякае можа быць. Людзі рызыкуюць. Урачоў тут ні ў якім разе нельга крыўдзіць. Менавіта тых, хто рэальна працуе ў гэтых зонах».

Не павінна быць і перагібаў, то-бок «засірнуў у палату — атрымаў надбайку», адзначыў Аляксандр Лукашэнка. І справа не ў тым, што гэта бюджэцныя грошы — павінна быць справядлівасць, патлумачыў ён.

«ТОЙ ВОПЫТ, ЯКІ МЫ АТРЫМАЛІ, БЯСЦЭННЫ»

Другі блок пытанняў нарады быў прысвечаны прадумленаму некантралюемаму ўсплёску колькасці заражэнняў.

За высновы перыяд, калі назіраўся пік захваральнасці, краіна, па словах Аляксандра Лукашэнка, напрацавала добрую медыцынскую практыку ў барацьбе з каранавірусам.

«Той вопыт, які мы атрымалі, бясцэнны. І той шлях, які мы абралі, таксама сёння бясцэнны для ўсяго свету», — адзначыў ён. — Так, ніхто вам «дзякуй» не скажа за той шлях, які мы прайшлі, за тых метадаў, якімі мы лячылі нашых людзей. Што не ізалявалі, не закрывалі іх. Што мы рэкамендавалі ім быць на свежым паветры. Так, не трэба натоўпаў хадзіць... Гэта ўсім зразумела. Але людзі, пры гэтым усё ўзрастаў, і перш за ўсё старэйшыя за 65 гадоў, павінны быць на вуліцах».

Прэзідэнт нагадаў, што менавіта за гэта Беларусь крытыкавалі ўсе, але цяпер з такім падыходам усе пагаджаюцца. Ён таксама папрасуў медыкаў не даваць бессэнсоўныя альбо невыканальныя рэкамендацыі.

«Хачу, каб вы разумелі маю пазіцыю, я яе выказваю публічна: **я на сённяшні дзень, як складваецца сітуацыя, не маю**

намер ізаляваць і закрываць краіну», — заявіў Прэзідэнт.

Ён упэўнены: калі б улады гэта зрабілі вясной, эканоміка Беларусі абвалілася б.

«І зноў жа, гэта не выбар паміж дрэнным і зусім дрэнным, альбо паміж дрэнным і добрым, — сказаў ён. — Жыццё перад намі сёння не ставіць такіх праблем».

На жаль, не атрымліваецца наогул забыць пра гэту праблему, дадаў Аляксандр Лукашэнка. Хутчэй за ўсё, з «ковідам» прыйдзеца навучыцца жыць. І галоўнае тут — навучыцца берагчы сябе і сваіх блізкіх.

«ТУТ НЯМА НИЯКАЙ ПАЛІТЫКІ»

«Тое, што адбываецца, скажам, зразна на вуліцах Мінска па выхадных — зразумела, якія будуць наступствы. І захваральнасць у Мінску вышэйшая, чым у іншых рэгіёнах. Вось вынік. Я нікога не запалохаваю, — папярэдзіў кіраўнік дзяржавы. — ...Мы выкарыстоўваем гэта не збіраемся, каб спыніць гэтыя хаджэнні. Людзі самі зразумеюць, куды яны ўляпаліся. Каранавірус — самая небяспечная для іх хвароба, якую яны могуць атрымаць. Таму тут няма ніякай палітыкі. Хочучы хадзіць і хварэць — няхай хварэюць».

Прэзідэнт падкрэсліў: **«Усё ў нашых руках, каб не зваліцца ў некантралюемыя эпідэміялагічныя штопар**. Заставацца здаровым, не дапускаць хваробы — гэта не праблема ўрачоў і не іх галаўны боль! Работа медыкаў — дапамагаць тады, калі па волі лёсу адбылося няшчасце. Усе астатняе за намі».

Нам неабходна вушыцца слухаць і строга выконваць рэкамендацыі ўрачоў, дадаў Прэзідэнт і параіў, самае малое, хоць бы зрабіць прышчэпку ад грыпу і прытрымлівацца правілаў гігіены.

«Павінна быць разумнае сацыяльнае дыстанцаванне, пра якое кажучы... Самае галоўнае — не перагрузіць сістэму аховы здароўя. Пакуль, паводле той інфармацыі, якой валодаю, у нас сітуацыя нармальна. Таму трэба, каб запас медыцынскіх ложкаў, які ў нас маецца, заставаўся незадазейнічаным. Няхай яны лепш пустыя простаюваюць», — выказаў пажаданне кіраўнік дзяржавы.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

● У тэму

Фота: БелТА.

«Мы ўступілі ў другую эпідэміялагічную хвалю, — пацвердзіў жуналістам пасля нарады **выконваючы абавязкі міністра аховы здароўя Дзмітрый ПІВНЕВІЧ**. — Пасля ўраўнавання зніжэння захваральнасці ў ліпені—жніўні, з пачатку верасня мы ўбачылі невялікі, але дастаткова ўстойлівы трэнд па яе павышэнні».

Ён адзначыў, што гэта чакалася, бо супадае з класічным асенне-зімовым пад'ёмам узроўню захваральнасці на звычайныя вірусныя хваробы, таму сістэма аховы здароўя прыведзена ў больш высокую ступень падрыхтаванасці, лабараторная сетка ўжо працуе ў эпідэміялагічным рэжыме, стацыянарная — у змешаным (адбываецца планавая перапрафіляванне ложкавага фонду).

«Мы маем свой напрацаваны вопыт, у тым ліку па мабілізацыі персаналу, рабоце рэанімацыйных аддзяленняў, кантактнай брыгады, дапамоце навуковых кансультаў. На сёння ў нас няма праблем з лекавым забеспячэннем, забеспячэннем сродкамі індывідуальнай аховы, фінансаваннем. Разам з тым мы надаём асабліваю ролю правядзенню супрацьэпідэмічных мерапрыемстваў», — падкрэсліў кіраўнік міністэрства.

Гэта датычыцца арганізаваных калектываў, работы камунальных службаў, сістэм адукацыі, аховы здароўя і свядомасці саміх людзей, удакладніў ён. Размова, у прыватнасці, пра выкарыстанне масак у грамадскіх месцах.

Ён нагадаў, што асабліваю асцярожнасць у гэты час трэба захоўваць людзям старэйшага пакалення. Дзеля гэтага медыцынскія ўстановы зноў пераходзяць на дыстанцыйную выдчу рэцэптаў, урачы наведваюць такіх пацыентаў дома.

«Але гэта мае дачыненне да людзей працаздольнага ўзросту, — працягнуў выконваючы абавязкі міністра. — Мы ў гэтым не моцна адрозніваемся ад іншых краін, дзе дакладна адсочваецца, што гэта інфекцыя стала больш «маладая» і ахоплівае ўжо ўзрост значна меншы, чым у катэгорыі «65+».

Міністэрства аховы здароўя ўжо размясціла адпаведныя рэкамендацыі на сваіх інтэрнэт-рэсурсах і будзе іх дэталізаваць, павяртаў Дзмітрый Півневіч.

Ён праінфармаваў, што прыкладна траціну насельніцтва прышчэпілі ад грыпу. «Сёлетня прышчэпілі амаль чатыры мільёны нашых жыхароў, гэта будзе ўжо вельмі добры ўнёсак у зніжэнне эпідэмічнай захваральнасці», — дадаў Півневіч.

На думку кіраўніка міністэрства, цяперашняя дынаміка вакцынацыі сведчыць, што людзі сталі больш адказна ставіцца да свайго здароўя.

Міністэрства аховы здароўя пацвердзіла эфектыўнасць абранай раней айчынай мадэлі абмежавальных мер, пачынаючы ад перасячэння мяжы і заканчваючы транспартнымі калідорамі, заявіў Дзмітрый Півневіч.

«Мяркуем, што захадзі будучы ўводзіцца калектыва, — дадаў ён. — Мы маем магчымасць штодня змяняць тыя альбо іншыя меры».

Навацыйнай стане скарачэнне тэрмінаў ізаляцыі для тых, хто прыбывае з краін з небяспечнай эпідэміялагічнай абстаноўкай, і для тых, хто лічыцца кантактам першага ўзроўню з хворым на COVID-19, паведаміў Дзмітрый Півневіч. Гэта тлумачыцца, па яго словах, тым, што людзі, якія заразіліся, як правіла, пачынаюць хварэць на сёмы дзень. Таму на дзятыя дзень, калі няма клінічных прыкмет хваробы, чалавек, які кантактаваў з хворым, ужо не нясе небяспекі перадачы інфекцыі для іншых.

Змяняюцца і прыныцы аднясення асоб да кантактаў першага ўзроўню, яны стануць больш дакладнымі і упарадкаванымі, сказаў выконваючы абавязкі міністра.

На пытанне «Звязды» пра тое, ці вялікая рызыка паўторнага захворвання, Дзмітрый Півневіч адказаў: «Па нашых даных, фарміраванне імунітэту пасля вясновай хвалі дзейнічае».

Ён лічыць, што шматлікія публікацыі пра няўстойліваць імунітэту тых, хто перахварэў, недастаткова пераканаўчыя.

Што датычыцца дыстанцыйнага навучання ў школах і вышэйшых навучальных установах, то гэтая мера павінна ўжывацца індывідуальна, дадаў Півневіч. Ён лічыць, што вясновы вопыт барацьбы з распаўсюджваннем інфекцыі ў арганізаваных калектывах і сацыяльных кругласутачных інтэрнатах у Беларусі таксама добра сябе зарэкамендаваў.

Блізкая ўлада

ПАЧУЦЬ І ДАПАМАГЧЫ

Намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Вольга ЧУПРЫС правяла прыём грамадзян у Бялыніцкім раёне

Усяго на прыём звярнуліся каля дзесяці чалавек. Іх пытанні былі ўважліва выслуханыя і ўзятыя на ўлік. Па іх будзе праводзіцца праверка і ў вызначаныя заканадаўствам тэрмін будуць дадзены адказы.

Папулярнасць вызначыў прыём грамадзян, на думку Вольгі Чупрыс, звязана з тым, што людзі часцей за ўсё ўжо атрымалі адказ на сваё пытанне, але жадаюць пачуць яшчэ і меркаванне старонняга эксперта.

— Людзі вельмі перажываюць за сваіх родных, спрабуюць ім дапамагчы, — адзначыла Вольга Чупрыс. — Ім хочацца быць пачутымі. Як юрыст па адукацыі, я раю пераводзіць пытанні ў поле судовай практыкі. Выяўляючы прыёмы вельмі патрэбныя, каб людзі на ўласным вопыце пераканаліся, што пра іх клопацца. Апошнім часам колькасць зваротаў са скаргамі паменшылася, затое стала больш пазітыўных — са словамі падтрымкі ў адрас кіраўніцтва краіны. Людзі ўдзячныя за тое, што робіцца, — будучыца дарогі, рамонтныя дамы, узводзяцца станцыі абезлачвання. Гэта і ёсць рэальны клопат пра народ.

Нэлі ЗІГУЛЯ, фота аўтара.

Фота: БелТА.

У ТРЭНДЗЕ — ТЭРМІНАЛЫ САМААБСЛУГОЎАННЯ

З пачатку года 2 742 000 чалавек набылі квітку на цягнікі рэгіянальных ліній эканом-класа і гарадскіх ліній з дапамогай тэрміналаў самаабслугоўвання.

Як паведамляе прэс-цэнтр магістралі, гэты канал продажаў стаў папулярны і карыстаецца ўзрастаючым попытам у пасажыраў. Так, у верасні праязныя дакументы з дапамогай тэрміналаў самастойна аформілі звыш 383 000 чалавек, гэта на сем працэнтаў больш, чым у жніўні, і ўдвай больш (на 110 працэнтаў) у параўнанні з вераснем 2019 года.

Нагадаем, з сярэдзіны 2019 года на Беларускай чыгунцы пачалося ўкараненне тэрміналаў самаабслугоўвання новага тыпу — з магчымасцю прыёму аплаты наяўнымі грашымі і выдачы рэшт, а таксама з выкарыстаннем плацежных картат банкаў рэзідэнтаў і нерэзідэнтаў Рэспублікі Беларусь (у тым ліку бескантактавых). Новыя опцыі хутка з'явілі свайго кліента. Цяпер найбольш актыўна тэхналогія самаабслугоўвання карыстаюцца пасажыры ў Магілёве, Мінску і Гомелі. Тэрміналы па самастойным абслугоўванні пасажыраў сталі зручнай альтэрнатывай чыгуначным білетным касам.

Беларуская чыгунка рэкамендуе пасажырам актыўна выкарыстоўваць тэрміналы самаабслугоўвання, а таксама іншыя электронныя каналы продажаў праязных дакументаў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Ваш званок вельмі важны

Традыцыйна, па суботах, аблвыканкамамі і Мінскім гарвыканкамам праводзяцца прамыя лініі з мэтай павышэння эфектыўнасці работы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб, выкаранення фактаў бюракратызму і цяганні, паператворчасці, а таксама для аператыўнага вырашэння праблемных пытанняў, якія ўзнікаюць у людзей.

Тэлефонныя лініі ў суботу, 10 кастрычніка, з 9.00 да 12.00 правядуць:

- * Намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама Вадзім Іванавіч АЛЬШЭЎСКІ. Тэл. 8 016 221 31 21;
- * намеснік старшыні Віцебскага аблвыканкама Барыс Сяргеевіч ЯФРЭМАЎ. Тэл. 8 021 222 22 22;
- * кіраўнік спраў Гомельскага аблвыканкама Алена Уладзіміраўна КЛІЧКОЎСКАЯ. Тэл. 8 023 233 12 37;
- * кіраўнік спраў Гродзенскага аблвыканкама Ігар Андрэевіч ПАПОЎ. Тэл. 8 015 273 56 44;
- * намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама Сяргей Мікалаевіч МАСЛАЎ. Тэл. 8 022 250 18 69;
- * кіраўнік спраў Мінскага аблвыканкама Уладзімір Аляксандравіч ГУРЫНОВІЧ. Тэл. 8 017 500 41 60;
- * намеснік старшыні Мінскага гарвыканкама Аляксандр Вікенцевіч ДАРАХОВІЧ. Тэл. 8 017 222 44 44.

Добрая традыцыя

Па сямейных алеях

Больш за 50 алей сямейных дрэў закладуць у Беларусі гэтай восенню падчас рэспубліканскага праекта «Парк (алея, сквер) сямейных дрэў».

«Яшчэ ў кастрычніку 2018 года Прэзідэнт краіны падтрымаў нашу ініцыятыву аб стварэнні ў краіне паркаў сямейных дрэў, — расказала каардынатар праекта, сакратар Цэнтральнага камітэта БРСМ Юлія ЗІНКЕВІЧ. — Кожны ахвотны можа пасадзіць сваё фамільнае дрэва. Дарэчы, за час існавання праекта ўжо высаджана 2736 дрэў, у рэгіёнах і Мінску закладзена 18 паркаў, 15 сквераў, 89 алей сямейных дрэў. Сёлета ў кастрычніку-лістападзе плануецца адкрыць больш за паўсотні новых алей і сквераў».

Так, у Брэсцкай вобласці з'явіцца пяць новых алей сямейных дрэў. Напрыклад, учора такую алею ў Пінску стварылі сем'і ваенных. Самую вялікую колькасць сямейных рэліквій высадзяць у Віцебскай вобласці — 17 новых алей. 10 кастрычніка на прылеглай тэрыторыі да новай сярэдняй школы № 47 у Віцебску будзе закладзена алея, у пасадцы якой прымуць удзел маладыя сем'і з мікрараёна Білева. У Гомельскай вобласці з'явіцца восем новых алей. Там алея сямейных дрэў будзе закладзена ў парку па вуліцы Дзяржынскага ў Чачэрску. У Гродзенскай вобласці з'явіцца парк сямейных дрэў і дзве новыя алеі.

У Мінскай вобласці плануецца высадзіць дзевяць алей, у Магілёўскай — сем. У кастрычніку ў Мінску на дваровай тэрыторыі па вуліцы Кахоўскай жыхары сталіцы закладуць сквер сямейных дрэў. У мерапрыемстве прымуць удзел 15 сем'яў.

Таксама сямейную алею плануецца высадзіць у парку каля сядзібы XIX стагоддзя «Белая дача» ў Мінску.

Праект «Парк (алея, сквер) сямейных дрэў» накіраваны на ўмацаванне інстытута сям'і і традыцыйных сямейных каштоўнасцяў як фактараў нацыянальнай бяспекі краіны і рэалізацыя БРСМ у цесным узаемадзеянні з Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, абласнымі і Мінскім гарадскім выканаўчымі камітэтамі, іншымі зацікаўленымі структурамі.

Наталія ТАЛІВІНСКАЯ.

А не шкодзь!

ВЫЯВІЛІ ПАРУШЭННІ ПАДЧАС ЗАГОННАГА ПАЛЯВАННЯ

Падчас яго адкрыцця дзяржінспектары ўзмацнілі кантроль за выкананнем правілаў — правяралі паляўнічых брыгады і транспарт, які выязджаў з угоддзяў. Без парушэнняў не абышлося, паведамілі ў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету.

Так, пры назіранні за паляўнічымі каля вёскі Андрушы Нясвіжскага раёна інспектары заўважылі, што іх брыгада падзялілася на дзве часткі. Некалькі паляўнічых у лагчыцы разбіралі лясы, у той час як астатняя частка калектыву і кіраўнік палявання (дырэктар паляўнічай гаспадаркі) знаходзіліся паводаль. Па словах апошняга, паляванне скончылася, ніяка жывёла здабыта не была, дазвол не закрываўся, а адсутны паляўнічых шукаюць сваіх сабак. У наяўнасці — не толькі дрэнная арганізацыя працы ў адсутнасць кантролю за паляўнічымі з боку карысталенікаў паляўнічых угоддзяў, але і бясспрэчны факт браканьерства, падкрэслілі ў Дзяржінспекцыі. У дачыненні да шасці

паляўнічых заведзена крмінальная справа.

З падобнай сітуацыяй сутыкнуліся інспектары і ў Магілёўскім раёне. Праўда, тут паляўнічых разбіралі здабытага імі лася непасрэдна на ваху і егера, але дакументы пры гэтым закрытыя не былі. Егер кінуўся да машыны і пачаў запаяніць іх, толькі ўбачыўшы групу інспекцыі. Па факце гэтага парушэння зараз праводзіцца праверка, якая таксама можа скончыцца крмінальным разглядам.

Паляўнічых у Кастрычніцкім раёне інспектары правярылі, калі тыя ўжо ехалі

з палявання дадому. У багажніку — 83 кілаграмы ласяціны, а талонаў на правоз дзічыны няма. Адзін з затрыманых паспеў патэлефанаваць кіраўніку палявання, які даставіў (ці запоўніў на хаду?) дакументы, што адсутнічалі. Тлумачэнне няпамятлівасці паляўнічых — з разраду паляўнічых баек. Вось толькі распавядаць іх цяпер будучы не ў коле сяброў, а ў міліцыі.

Разглядам скончылася яшчэ адно паляванне, на гэты раз у Лёзненскім раёне. Яе ўдзельнікі ноччу паранілі аленя, ён уцёк у лес. Па правілах такога звера трэба абавязкова знайсці, таму раіцай паляўнічых адправіліся на пошукі падранка. А знайшлі браканьера — ім аказаўся жыхар Оршы. Мужчына таксама з'яўляецца паляўнічым, але ў тую раніцу паехаў на машыне ў лес у грыбы. Выявіўшы ўжо загінулу на той момант жывёлу, грыбнік «не разгубіўся» — змяніў маленькі нож на вялікі і разабраў тушу. Зараз яму пагражае крмінальная адказнасць за незаконны разбор дзікай жывёліны.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Надвор'е

Да нас прыйшлі густыя туманы...

Але ўсё роўна ўдзень да плюс 18 градусаў

Вятры, паветраныя масы з поўдня кантынента працягваюць падтрымліваць у нашай краіне не па сезоне цёплае надвор'е, якое па тэмпературных паказчыках больш адпавядае пачатку верасня. Толькі густыя туманы ўначы і раніцай нагадваюць нам пра тое, што на вуліцы ўжо першая дэкада кастрычніка, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

У суботу ўмовы надвор'я будзе вызначаць вобласць павышанага атмасфернага ціску, сфарміраваная ў вільготнай паветранай масе, і малаактыўны фронтальны раздзел. Будзе воблачна з праясненнямі. Уначы месцамі па паўднёвым усходзе, удзень і асобных раёнах краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы. Месцамі нават удзень чакаецца туман. Вечер прагназуецца ў асноўным паўднёва-заходні, слабы. Тэмпература паветра ўначы складзе ад плюс 4 да 9 градусаў цяпла, месцамі — да плюс 12 градусаў. Удзень будзе цёпла — плюс 12—18 градусаў.

А вось у нядзелю да нас занясе некалькі малаактыўных атмасферных фронтаў, якія перасоўваюцца з тэрыторыі Украіны. Паводле слоў сіноптыкаў, шмат дажджоў яны не прынесуць, але аблокаў будзе дастаткова. Месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы. У асобных раёнах уначы і раніцай — слабыя туманы. Вечер прагназуецца паўднёва-ўсходні, усходні ўмераны. Тэмпература паветра ўначы складзе ад плюс 6 да 12 цяпла, удзень — плюс 12—17 градусаў. Такі тэмпературны фон па-ранейшаму будзе вышэйшы за кліматычную норму.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у пачатку наступнага тыдня захавецца наступленне цёплых і вільготных паветраных мас з паўднёвых шырот. У панядзелак месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы. Уначы і раніцай чакаецца слабы туман. Тэмпература паветра ўначы складзе ад плюс 5 да 12 градусаў цяпла. Удзень стане крыху халодней — плюс 9—16 градусаў, па паўднёвым усходзе краіны — 17—19 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Ураган «Дэльта» пакінуў без святла больш за 260 тысяч жыхароў Мексікі

Каля 266 тысяч жыхароў Мексікі засталіся без электрычнасці з-за ўрагану «Дэльта», які абрушыўся на паўвостраву Юкатан, паведаміла агенцтва Associated Press. Паводле афіцыйных даных, са штата былі эвакуіраваны амаль 40 тысяч чалавек. У спецыяльных сховішчах знаходзяцца і некаторыя турысты, якія пакуль не могуць вярнуцца ў свае гасцініцы. У штатце павалення дрэвы, заблакаваныя дарогі. Парывы ветру дасягалі 230 кіламетраў у гадзіну. Губернатар амерыканскага штата Луізіяна Джон Бел Эдвардс заявіў, што пачалася падрыхтоўка да ўрагану, які да канца тыдня пачне рух на поўнач — да амерыканскага ўзбярэжжа. Паводле слоў губернатара, у прыбярэжных раёнах умацоўваюць дамбы, размяшчаюць мяшкі з пяском, а таксама прымаюць іншыя меры. «Дэльта» стане дзясятым ураганам за гэты сезон у кантынентальнай частцы ЗША, гэта рэкордная колькасць. Папярэдні максімальны паказчык — дзевяць урагану за сезон — быў устаноўлены ў 1916 годзе.

У Інданезіі пачаліся шматтысячныя пратэсты з-за працоўнага заканадаўства

Тысячы студэнтаў і рабочых у Інданезіі выйшлі на акцыі пратэсту супраць новага працоўнага заканадаўства, паведаміла агенцтва Associated Press. Акцыі прайшлі ў Джакарце, Бандунгу, Тангерангу, Бекасі і іншых буйных гарадах краіны. У правінцыі Заходняя Ява на аднайменным востраве паліцыя заблакіравала дарогі, якія вядуць да мясцовага парламента. Паміж пратэстоўцамі і паліцэйскімі адбыліся сутыкненні. Удзельнікі акцыі кідалі ў ахоўнікаў парадку камяні і падпальвалі шыны, паліцыя ўжывала слезазатэчывы газ і вадамёты. Паводле даных шэрагу СМІ, затрыманых каля 400 пратэстуючых. Днямі парламент краіны ўхваліў новы закон, які радыкальна мяняе працоўную сістэму. Пасля гэтага жыхары краіны выйшлі на вуліцы. Закон прадугледжвае ўвядзенне серві мэр, якія, як лічаць улады, прыцягнуць замежных інвестараў у інданезійскую эканоміку. Аднак шэраг палажэнняў выклікае пратэст у мясцовых жыхароў. У прыватнасці, закон прывядзе да скарачэння выплат супрацоўнікам пры звальненні, уводзяцца новыя правілы накіраваныя пазаштатных работнікаў.

Паліцэйскага, якая абвінавачваюць у забойстве афраамерыканца Флойда, выпусцілі з турмы

Былога амерыканскага паліцэйскага Дэрэка Шовіна, які абвінавачваецца ў нашумелым забойстве афраамерыканца Джорджа Флойда, выпусцілі пад заклад у мільён долараў, паведаміў тэлеканал NBC. Вядома, што пааручыцелем выступіў адвакат экспаліцэйскага. Паводле даных Fox News, заклад быў аплата безнаўным спосабам. Хто яго аплаціў, невядома. CNN са спасылкай на крыніцу паведамляе, што Асацыяцыя паліцэйскіх і міратворцаў Мінэсоты, якая падтрымлівае фонд прававой абароны, не ўкладвала грошай. Цяпер Дэрэк Шовін павінен паўстаць перад судом 8 сакавіка 2021-га, да гэтага ён будзе знаходзіцца на волі. Другога затрыманага за забойства Флойда, былога супрацоўніка паліцыі Ту Таа, вызвалілі пад заклад у 750 тысяч долараў яшчэ ў ліпені. У чэрвені па гэтай справе таксама ўнеслі заклад за былых афіцэраў Томаса Лэйна і Джэймса Куэнга. Губернатар Мінэсоты Цім Уолц пасля вызвалення Шовіна заявіў, што падключыць Нацыянальную гвардыю штата, а таксама мабілізуе 100 салдат і 75 ахоўнікаў у дапамогу мясцовым праваахоўным органам для падтрымання парадку, паведаміла Star Tribune.

Сацыяльны вектар

Не ўбачыць, дык адчуць клопат

На поўначы краіны стартваў праект па ўкараненні новых падыходаў у рабоце з людзьмі з праблемамі зроку. Рэгіён для навацый у гэтым пытанні выбраны не выпадкова. Перадавы вопыт Віцебшчыны па стварэнні ўмоў роўнасці ў грамадстве для людзей з абмежаванымі магчымасцямі, з праблемамі зроку, у тым ліку рабочых месцаў для іх, ужо вывучалі. І цяпер яшчэ больш будучы напрацаванае пераймаць у іншых абласцях.

більнікаў», 90 гадзіннікаў з сінтэзатарам мовы, больш за сорак прылад для праслухоўвання агучнай літаратуры. Студэнт ВУН атрымаў дыктафон-плэер для навучання.

Прыдзвінцы маюць перадавы вопыт у стварэнні безбар'ернага асяроддзя нават у невялікіх населеных пунктах. І там ёсць дактрынальны ўчасткі на вуліцах, таблічкі з шрыфтам Брайля на дзвярах устаноў, у якіх працуюць з інвалідамі, маўленчыя інфарматыры.

Цікавы вопыт і па арганізацыі волонга часу. У Прыдзвінні нават функцыянуюць плячдызят дамашніх гурткоў. 29 аддзяленняў дэзннага знаходжання наведваюць 1300 чалавек. Працуюць больш за 80 лязчэбна-працоўных майстэрняў, 60 камп'ютарных класаў

У Аршанскім раёне адпрацавалі стварэнне валанцёрскага цэнтра падрыхтоўкі персанальнага асістэнта інваліда. Вопыт будзе распаўсюджаны ў іншых раёнах вобласці.

Дырэктар Віцебскага дома-інтэрната для састарэлых і інвалідаў Святлана САННІКАВА расказала пра перадавы ў краіне вопыт функцыянавання аддзялення рэабілітацыі. Там 25 чалавек раз у год на працягу месяца могуць адначасова атрымаць кансультацыі псіхалагаў, медыкаў, спецыялістаў, якія навучаць рабіць хатні рамонт, кухарчы і гэтак далей. Для вучобы ёсць усе неабходныя прыстасаванні. У прыватнасці, каля ста цэплатэхнічных сродкаў.

Алега Шпэля, які шмат разоў быў госцем аналагічных устаноў за мяжой, дарэчы, уразіў аб'ём і багаты выбар паслуг. Ён прызнаўся, што раней такога не бачыў. Скажаў, што вопыт будзе выкарыстоўвацца пры адкрыцці рэспубліканскага цэнтра...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

У вобласці прыблізна 60 тысяч інвалідаў каля пяці тысяч — інваліды па зроку.

Старшыня камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Віцебскага аблвыканкама Аляксандр ХРЫСТАФОРАЎ, намеснік старшыні Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў, нагадаў, што ў краіне рэалізуецца адпаведная дзяржаўная праграма падтрымкі.

А нацыянальны план у рамках падпісанай Канвенцыі аб правах інвалідаў дае новыя магчымасці. Шэраг мерапрыемстваў намерана ажыццявіць у наступную пяцігодку. Па распараджэнні **губернатора Мікалая ШАРСНЁВА** створана рабочая група, у складзе якой і кіраўнікі грамадскіх арганізацый інвалідаў, у тым ліку і па зроку...

Пра гэта нядаўна ў Віцебску гаварылі на канферэнцыі, у якой узялі ўдзел прадстаўнікі ўсіх абласцей краіны. Яна была прысвечана сацыяльнаму партнёрству і усебаковаму ўзаемадзейню згаданых вышэй камітэта і арганізацый, якія ўваходзяць у яго сістэму, з абласной арганізацыяй «БелТІЗ».

Паводле слоў старшыні **цэнтральнага праўлення Беларускага таварыства інвалідаў па зроку (БелТІЗ) Алега ШПЭЛЯ**, рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне і Міністэрства працы і сацыяльнай абароны заключылі партнёрскае пагадненне.

Спецыялістаў па рабоце з інвалідамі па зроку будучы вучыць таму, чаму яны далей змогуць навучыць невідучых. У прыватнасці, на вуліцах арыентавацца ў рамках безбар'ернага асяроддзя, самастойна весці хатнія справы, рабіць пляцдзя з выкарыстаннем інтэрнэт-банкіну, карыстацца смартфонам.

Між іншым, сёлта для жыхароў Віцебшчыны з праблемамі зроку набылі 150 спецыяльных «ма-

ЛАВІСЯ, РЫБКА!

За апошнія пяць гадоў у Беларусі этанакіравана зарыблена 73 вадаёмы і вадатоки

Сярод іх вадасховішчы Вейскае, Заслаўскае, Чыгірынскае, азёры Лепельскае, Пleshчаніцкае, рэкі Прыпяць, Дняпро і іншыя. Для гэтага ў воды краіны была змешчана 161 тона рыбы, або 574 тысячы асобін.

Асноўныя віды, якія выкарыстоўваюць для зарыблення вадаёмаў, — шчупак і сом. У тых выпадках, калі вадаём трэба пачысціць, гэта робяць з дапамогай відаў, якія з'яўляюцца натуральнымі фільтратарамі, — таўсталобіка і белага амура. Дадаткова могуць падсяляцца карась, сазан, лінь і шчэрлядз.

Пра гэта расказаў **Анатоль МАЛАЖАЎСКІ, намеснік старшыні праўлення Рэспубліканскага дзяржаўна-грамадскага аб'яднання «Беларускае таварыства палюнічых і рыбалоўцаў»**. Дарэчы, колькасць яго ўдзельнікаў зараз складае 36 тысяч чалавек. Члены БТТР рэгулярна плячдызят узносы, грошы з якіх і накіроўваюцца на зарыбленне вадаёмаў. Наўзамен члены таварыства маюць шэраг пераваг — магчымасць лавіць рыбу не плячды кручакі (гэтая колькасць дазволена для ўсіх рыбалоўцаў-аматараў), а дзесяціцу. Таксама БТТР'аўцы маюць права на падводнае паляванне, лоўлю рыбы на дарожку з суднаў з рухавіком.

Другі кірунак, у якім працуюць БТТР, — гэта спартыўнае рыбалоўства. У краіне гэтым спортам займаецца каля трох тысяч чалавек, у тым ліку 400 юных рыбалоўцаў. Прафесіяналы — каля 300 чалавек. У Беларусі штогод праводзіць прыкладна 100 спаборніцтваў раённага, мікраённага, абласнога і рэспубліканскага ўзроўняў па спартыўным рыбалоўстве.

Акрамя гэтага, па ініцыятыве «Беларускага таварыства палюнічых і рыбалоўцаў» з 2014 года праводзіцца

акцыя «Чысты вадаём», накіраваная на экалагічнае выхаванне грамадзян, а таксама на прывядзенне ў парадак прыбярэжнай зоны вадаёмаў напярэдадні адкрыцця сезона актыўнага адпачынку. У ёй бяруць удзел члены БТТР, прадстаўнікі прыродаахоўных дзяржаўных органаў і іншых арганізацый, неаб'яўжаныя грамадзяне, найперш рыбалоўцы. Штогод прыбіраецца каля 700 кубічных метраў смецця, якое вывозіцца на адпаведныя палігоны. Вычышчаецца прыбярэжная зона, даўжыня якой сумарна па краіне складае каля тысячы кіламетраў.

Каб пасля зарыблення не парушылася натуральная папуляцыя вадаёма, трэба вельмі сур'ёзна рыхтавацца да гэтага працэсу. Правесці маніторынг вадаёма, выпрацаваць падставы для зарыблення, прапанаваць пэўныя віды рыбы, якія не нашкодзяць абарыгенам. Гэтым і займаецца Інстытут рыбнай гаспадаркі, — паведаміў **Андрэй СЯРГЕЕЎ, загадчык лабараторыі сажалкавай і індустрыяльнай рыбагадоўлі інстытута**. Прадпрыемства супрацоўнічае з краінамі-суседзямі: напрыклад, з Расійскай Федэрацыяй нахот трансгранічнай ракі Дняпро, з Літвой і Калінінградскай вобласцю — нахот Нёмана і гэтак далей. Таксама цяпер праводзіцца маніторынг уплыву новай беларускай АЭС на раку Вілія, якая знаходзіцца побач.

Падвёў вынік **Уладзімір УСЦІН, загадчык сектара запаведнай справы Навукова-практычнага цэнтара Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі па біярэсурсах**:

— Мы намагаемся, каб усе сферы — прыродаахова вадаёмай, экалагічны і рыбалоўны турызм — развіваліся комплексна і каб адзін кірунак дапаўняў другі.

Паліна ПРАКАПЕНЯ.

УШЧЫЛЬНЕННЕ АДМЯНЯЕЦЦА

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Сёлта вясной у рэдакцыю газеты «Звязда» ліст з просьбай дапамагчы разабрацца ў сітуацыі даслала рэчнчанка, маці чатырох дзяцей Алена Ляшчова. Яна растлумачыла, што некалькі гадоў таму з боку кватэры на першым паверсе ўшчыльную да іх двухпавярховіка ўжо ўзнікла першая прыбудова. Яе дах выходзіць якраз пад акно кухні Алены Яўген'еўны.

Прыбудову зрабіў прадпрыемальнік, які спачатку выкупіў кватэру на першым паверсе і вывёў яе з жылфонду. Потым узяў дазвол у райвыканкаме, каб да зноў былой жылплошчы прыбудаваць, так бы мовіць, «флігэль». Усё так і атрымалася, толькі ў дадатак да невялікага памяшкання прыбудаваў двухпавярховы гандлёвы цэнтр. І вось зноў гандлёвыя плошчы вырашылі пашыраць, у адчай пісала ў лісце Алена Ляшчова.

Між тым, высветлілася, што жыхары дома адразу пасля таго, як даведзіліся пра будучую забу-

дову, склалі калектыўны зварот у райвыканкам з просьбай засяродзіць увагу на тым, што ўмовы пражывання і карыстання дваровай тэрыторыяй будучы пагоршаны. «У адным з адказаў нам пісалі, што пасля рэканструкцыі нашага дома побач з'явіцца сацыяльны аб'ект», — узрушана пераказвала змест пераліскі з уладамі суседкі і працягвалі абараняць сваю пазіцыю. — У горадзе дастаткова месцаў, дзе можна пабудаваць краму ці нават гандлёвы цэнтр. Калі ласка, развівайце прадпрыемальніцтва. Чаму гэта трэба рабіць у жылым доме? Каб наогул пазбавіць людзей хоць малосенкага, але свайго спакойнага двара?»

Дарэчы, рэканструкцыя двухпавярховіка, дзе пражывае не так шмат людзей, закланула інтарэсы жыхароў яшчэ двух шматпавярховых дамоў. Людзі казалі, што ў 2015 годзе ўжо дабіваліся адмены будаўніцтва гандлёвага пункта побач з тым жа двухпавярховікам:

— Там, дзе паставілі першую двухпавярховую краму, быў кляновы сквер, а за нашым домам,

насупраць гэтага маленькага старога двухпавярховіка, — яблыневый сад. Калі пяць гадоў таму наш двор аблюбаваў для забудовы гандлёвыя пункты, мы ад нашага дома сабралі 90 подпісаў супраць будаўніцтва, ад суседняга дома — 70. Звярталіся ў райвыканкам, аблвыканкам, нават пісалі ў Мінск. Адтуль зварот накіравалі ў Гомель, і мы атрымалі адказ, што крама тут вельмі патрэбна гараджанам. Што было рабіць? Цяпер новая навала.

Калі і двор перанясе яшчэ адну будоўлю, то пляцоўка пад разварот машын прасунецца далей уздоўж іх дома, — турбавалася месцічы:

— Мы не можам нават уявіць, куды ў наш двор яшчэ можна ўпіхнуць тую «квадратуру», што прадпрыемальнік зацвердзіў у сваім праекце, — абураліся суседкі. — Калі будавалі гэтую першую двухпавярховую краму пяць гадоў таму, нам казалі, што ў двары будзе разваротная пляцоўка для аўтамабіляў. Але ў нас тут выйшла кругласучатная паркоўка. Мы не адчыняем вокны нават летам у спякоту, бо прывозыць тавар, раз-

гружаюць, потым паркуюцца наведвальнікі.

Сам прадпрыемальнік тлумачыў, што не ведаў аб негатыўным стаўленні жыхароў да залпаванай забудовы ў двары. У Рэчніцкім райвыканкаме рашэнне аб персцэўным будаўніцтве ў двары на цэнтральнай вуліцы абгортуювалі тым, што тэрыторыя ў цэнтры горада — вельмі прывабнае месца для развіцця гандлю. Больш за тое, дзве крамы, узведзеныя побач з домам, — двухпавярховыя з абуткам і маленькай з бытавой хіміяй — карыстаюцца вялікім попытам у гараджан, і гэта бяспрэчны факт.

— Што датычыцца новай прыбудовы ў дваровай частцы, то пасля грамадскага абмеркавання гэтае пытанне застаецца на кантролі горадабудаўнічага савета. Яго роля — улічыць усе заўвагі і прапановы, вызначыць найлепшае рашэнне, каб усім было зручна. У канчатковым варыянце будучы захаваны ўсе ўмовы для стварэння камфортнага асяроддзя, якія, дарэчы, прапрацоўваюцца праектным інстытутам, —

пракаментавалі сітуацыю ў райвыканкаме.

Актыўнае грамадскае абмеркаванне новабудоўлі і звароты мясцовых жыхароў у Гомельскі аблвыканкам з просьбай яшчэ раз уважыць усе «за» і «супраць» далі свой вынік. Кіраўніцтва вобласці адмяніла папярэдняе рашэнне райвыканкама: рэканструкцыя дома і забудова дваровай тэрыторыі праводзіцца не будзе.

Рэчнчанка, шматдзетная маці Алена Ляшчова, якая даслала зварот у рэдакцыю «Звязды», склала ліст з падзякай усім, хто дапамагаву вызначыць лёс іх дома. Жанчына адзначыла, што ўсе месцічы шчыра ўдзячныя губернатару за прынятае ім рашэнне.

Вядома, што ў сям'ях жыхароў дамоў, якія актыўна змагаліся за захаванне нехранатай дваровай тэрыторыі, шмат дзяцей, унукаў. Усе рады, што ўсё ж такі для малых засталася месца, каб катацца на роварах, гуляць у пяску. А сталым жыхарам цяпер нішто больш не перашкаджае працягваць азеленяць прастору вакол дома.

Наталія КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара.

Кадровае пытанне

ВЫШЭЙШЫ ПІЛАТАЖ У ПРАФЕСІІ

Як будучь рыхтаваць для медыцыны «вузкіх» спецыялістаў?

Падрыхтоўка ўрачоў у рэзідэнтуры будзе праходзіць па 63 спецыяльнасцях. Пра гэта паведаміла начальнік галоўнага аховы здароўя Вольга КАЛЮПАНАВА падчас круглага стала, прысвечанага пытанню павышэння якасці медыцынскай адукацыі, які прайшоў у прэс-цэнтры БелТА. Увядзенне ў краіне такой формы падрыхтоўкі, як рэзідэнтура, плануецца з 2023 года. Гэта замацавана ў новай рэдакцыі Закона аб ахове здароўя, якая праходзіць падрыхтоўку да другога чытання. У прыватнасці, змяняе артыкул закона, які датычыцца клінічнай ардынатуры.

ВЫРАСЦІЦЬ ПРАФЕСІЯНАЛА

«Яна будзе змененая на рэзідэнтуру. Але гэта не аналаг клінічнай ардынатуры, не адно і тое ж», — адзначыла Вольга Калюпанова. Паводле яе слоў, імклівае развіццё сферы медыцынскай дапамогі патрабуе ад службай аховы здароўя стварэння сучаснай сістэмы падрыхтоўкі ўрачоў-спецыялістаў. Гаворка ідзе аб асваенні высокатэхналагічных умяшанняў, далейшым удасканаленні і павышэнні якасці прафесійнай падрыхтоўкі з улікам сучаснага стану і перспектывы развіцця аховы здароўя, інтэграцыі з сусветнай сістэмай медыцынскай адукацыі.

Рэзідэнтура будзе накіравана на індывідуальную паслядыпломную падрыхтоўку ўрачоў-спецыялістаў, паглыбленне іх прафесійных ведаў і ўдасканаленне практычных навыкаў, асваенне перадавых медыцынскіх тэхналогій, падрыхтоўку высокакваліфікаваных канкурэнтаздольных спецыялістаў для аказання высокатэхналагічнай медыцынскай дапамогі.

«Вельмі важна навучыць студэнта кантактаваць з пацыентам, развіць навыкі збору анамнезу, агляду, правядзення дыягностыкі».

На сёння ў клінічнай ардынатуры вядзецца падрыхтоўка па 63 спецыяльнасцях. Мяркуюцца, што яны ўсе застануцца ў рэзідэнтуры, але пры гэтым будуць прадугледжаны розныя тэрміны падрыхтоўкі. Дадзенае пытанне яшчэ абмяркоўваецца, адзначыла начальнік галоўнага ўпраўлення. Кожная ўстанова адукацыі будзе адказваць за пэўныя спецыяльнасці. Напрыклад, за падрыхтоўку ў галіне хірургіі, акушэрства і гінекалогіі — БелМАПА, кардыялогіі і кардыяхірургіі — РНПЦ «Кардыялогія», нейрахірургіі — РНПЦ неўралогіі і нейрахірургіі, стаматалогіі — Віцебскі медуніверсітэт, БДМУ, транспланталогіі — БДМУ, дыягнастычных даследаванняў — Гомельскі медуніверсітэт.

У гэтым працэсе таксама будуць задзейнічаны адукацыйныя цэнтры ўсіх РНПЦ па розных кірунках. «Мы глыбока перакананыя, што кардыяхірургіі, нейрахірургіі, хірургіі, транспланталогіі, стаматалогіі высокага ўзроўню — гэта спецыялісты, якія павінны прайсці сур'ёзную падрыхтоўку ў рэзідэнтуры», — дадала Вольга Калюпанова.

вузкага спецыяліста, неабходнае высокапрафесійнае абсталяванне, пэўныя сімуляцыйныя апараты, якія б максімальна імітавалі клінічныя станы і захворванні», — адзначыў рэктар, дадаўшы, што такія цэнтры ёсць за мяжой, у тым ліку ў Расіі.

Пры гэтым, як заўважыў Сяргей Рубніковіч, адукацыйныя курсы не абавязкова павінны доўжыцца месяцамі, яны могуць быць кароткатэрміновымі. Напрыклад, артапеду-траўматолу на адпрацоўку нейкай маніпуляцыі на каленным або плечавым суставе можа спатрэбіцца максімум пару дзён. Добры ўзровень практыка-арыентаванай падрыхтоўкі студэнтаў і маладых спецыялістаў у выніку забяспечыць неабходную

якасць аказання высокакваліфікаванай дапамогі насельніцтву, адзначыў рэктар.

КЛІНІКА НЕ ТОЛЬКІ ДЛЯ ПАЦЬЕНТАЎ

Сучасны сімуляцыйны цэнтр з'явіцца і ў Гродзенскім дзяржаўным медыцынскім універсітэце. Як адзначыла яго рэктар **Алена КРАТКОВА**, зараз вядзецца рэканструкцыя памяшканняў, работы павінны завяршыцца да канца снежня, а ў пачатку студзеня плануецца яго адкрыццё. Таксама Алена Краткова паведаміла, што новы вучэбны корпус ГрДМУ плануецца пабудаваць побач з універсітэцкай клінікай.

Ёсць рашэнне аб выдзяленні зямельнага ўчастка, ВУН прыступіць да праектных работ. Пасля таго як будзе пабудаваны новы корпус, усе клінічныя кафедры размесцяцца не ў аддзяленнях, як цяпер, а будуць вынесены ў асобны корпус. Студэнты змогуць пры неабходнасці наведваць клінічныя аддзяленні, не парашуючы лячэбны працэс.

Што датычыцца ўніверсітэцкай клінікі, то гэты пільны праект дазваляе адпрацаваць акадэмічныя веды на практыцы яшчэ падчас навучання ў ВУН. Алена Краткова лічыць, што сімуляцыйныя цэнтры неабходныя, але вельмі важна навучыць студэнта кантактаваць з пацыентам, развіць навыкі збору анамнезу, агляду, правядзення дыягностыкі. Дзякуючы ўніверсітэцкай клініцы гэта магчыма.

Практычна за год (праект гэты стартуваў у 2019 годзе)

атрымалася рэалізаваць многае. Праводзілася вялікая работа па распрацоўцы нарматыўнай базы, без якой існаванне ўніверсітэцкай клінікі было б немагчымае. Створаны клінічныя аддзелы, якія прыступілі да работы. Зараз вярстаюцца планы па навуковай, адукацыйнай і лячэбнай рабоце. Праводзяцца мерапрыемствы па паляпшэнні матэрыяльна-тэхнічнай базы.

Стварэнне ўніверсітэцкай клінікі ёсць, дарэчы, і ў планах Віцебскага медуніверсітэта.

«Гэта сусветная сусветная тэндэнцыя, — падкрэслівае рэктар **Віцебскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта** **Анатоль ШЧАСНЫ**. — На мой погляд, дзейнасць універсітэц-

Самыя-самыя

СПОРТ + МЕДЫЧЫНА ДЗЕЙНАСЦЬ

Медырэсурс БДУ «Sport BSU» прызнаны найлепшым у Рэспубліканскім конкурсе «Заяві пра сябе праз сацсеткі».

«Sport BSU» прадстаўлены акаўнтамі акадэміі фізічнага выхавання і спорту і спартыўнага клуба БДУ ў сацыяльных сетках Instagram і Facebook.

Другое месца заняў спартклуб Беларуска-расійскага ўніверсітэта, а на трэцім пазіцыі размясціўся спартыўны клуб Баранавіцкага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Усяго была ацэнена медыйная дзейнасць каля дзесяці ВУН: Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі, Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта і іншых.

Паводле ўмоў конкурсу, неабходна было прадставіць прэзентацыйны матэрыял, які змяшчае інтэрнэт-спасылку на старонку спартыўнай супольнасці ў сацыяльнай сетцы з яе апісаннем, колькасцю ўдзельнікаў/ладзісчыкаў, скрыншоты з адлюстраваннем дызайну і самых папулярных пастоў. Журы ацэньвала ўнікальнасць кантэнту, аператыўнасць і актуальнасць анавання спартыўных мерапрыемстваў, афармленне старонкі, рэгулярнасць абнаўлення пастоў, якасць фота- і відэамаатэрыялаў, колькасць лайкаў, каментарыяў, рэпостаў пастоў і іншыя параметры. Пераможцаў і прызёраў вызначалі, зыходзячы з сумы набраных балаў па кожным крытэрыі.

Арганізатарам спаборніцтва выступіў Рэспубліканскі цэнтр фізічнага выхавання і спорту навучэнцаў і студэнтаў.

На слыху

КАРАНАВІРУС ВУЧОБУ НЕ СПЫНІЦЬ?

Для будучых медыкаў максімальна захавоўчы вочную форму навучання, нягледзячы на другую хвалю COVID-19. Аб гэтым на сустрэчы са студэнтамі Гомельскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта паведаміла намеснік міністра аховы здароўя **Алена БОГДАН**.

На асаблівым кантролі знаходзіцца студэнцкае валанцёрства падчас эпідэміі каранавірусу. Рэктар Гомельскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта **Ігар СТОМА** лічыць, што вопыт работы ў «чырвовай зоне» павінен атрымаць усе студэнты-медыкі.

На сустрэчы студэнты паставілі пытанне аб увядзенні ў медуніверсітэце спецыялізаванага курса па вывучэнні англійскай мовы. Прадстаўнікі студэнцкай супольнасці агучылі таксама прапанову аб сумішчэнні дыпломных работ студэнтаў-праграмістаў з навуковымі праектамі студэнтаў-медыкаў. Яны лічаць, што ў распрацоўцы інавацыйных, навуковых праектаў у сферы аховы здароўя неабходна дапамога ІТ-спецыялістаў — кваліфікаваная статыстычная працоўка і візуалізацыя атрыманых вынікаў.

Падводзячы вынікі сустрэчы, Алена Богдан адзначыла, што частка пытанняў студэнтаў будзе вырашана на ўзроўні кіраўніцтва медуніверсітэта, а некаторыя прапановы неабходна разгледзець на ўзроўні кіраўніцтва міністэрства і прыняць рашэнні адразу для ўсіх медыцынскіх ВУН. Цікавай, на яе погляд, з'яўляецца ідэя аб стварэнні пры Міністэрстве аховы здароўя кансультацыйнага савета, куды б уваходзілі студэнты, інтэрны і маладыя спецыялісты.

Матэрыялы падрыхтавала **Надзея НІКАЛАЕВА**.

Разумныя грошы

«ПАПЕРКІ» ГУБЛЯЮЦЬ ПАПУЛЯРНАСЦЬ

Ці пойдзем мы ўслед за Швецыяй, якая становіцца першай «безнаўнай краінай»

МОЛАДЗЬ ГРОШЫ Ў РУКІ НЕ БЯРЭ ПРЫНЦЫПОВА

Тут варта адзначыць, што тэндэнцыя адмовы ад наяўнага разліку працягваецца ў Швецыі ўжо шмат гадоў. Таму надыёна, што ў ходзе апытання, праведзенага ў ліпені сярод грамадзян ва ўзросце ад 18 да 34 гадоў, 75 % рэспандэнтаў заявілі, што рэдка ці нават ніколі не карыстаюцца наяўнымі грошамі. Ёсць і яшчэ больш пераканаўчыя лічбы. Так, паводле апошніх даных, на гатоўку прыходзіцца ўсяго каля 1 % ВУП Швецыі. Для параўнання: у ЗША гэты паказчык складае 8,2 %, у Еўразоне — каля 11 %.

Абмяжоўваючы выкарыстанне купюр, шведскія ўлады зыходзілі з такіх плюсаў безнаўнага абароту, як зручнасць для спажыўцоў і празрыстасць, якая перашкаджае адмысловаму грошай і ўхіленню ад выплаты падаткаў. Расплаціцца наяўнымі цяпер можна далёка не ўсюды, ды і неабходнасць у іх няма. Як адзначыла адна жыхарка Стэкольма: «Ты ўсюды можаш заплаціць карткай. Уя, напэўна, не бачыла наяўныя апошнія гадоў пяць. Нават у многіх маленькіх кафэ не прымаюць папяровыя грошы. Гэта, вядома, стварае цяжкасці для турыстаў. Але гэта дзержаўны тренд, дарэчы, з ім практычна ўсе пагадзіліся».

НЕ ТАКІЯ, ЯК УСЕ

Швецыя ў барацьбе з каранавірусам працягвае ісці па сваім «не-еўрапейскім» шляху. (Тут Беларусь мае шмат агульнага з гэтай краінай) Улады зрабілі стаўку на калектыўны

імунітэт. Большасць абмежаванняў носіць рэкамендацыйны характар, а крамы, спартзалы, школы і рэстараны не зачыняліся. У выніку мясцовая эканоміка, як падлічылі спецыялісты, пацярпела менш, чым у Даніі, Нарвегіі і Фінляндыі.

Дарэчы, апошнія даследаванні паказалі, што ў плане распаўсюджвання інфекцыі наяўныя разлікі не такія небяспечныя, як меркавалася раней. Акрамя таго, выкарыстанне пластыкавай карткі таксама можа стаць прычынай заражэння.

На гэта звярнулі ўвагу мясцовыя ўрачы: «Так, сапраўды, на купюрах, якія вырабляюцца з розных матэрыялаў, могуць затрымлівацца некаторыя ўзбуджальнікі, напрыклад, туберкулёз. А сітуацыя з вірусамі для купюр якая найбольш спрыяльная, таму што першыя вельмі хутка губляюць сваю актыўнасць».

Акрамя таго, у Швецыі ты аддаеш грошы ў спецыяльныя купюра- і манетапрыёмнікі, дзе стаіць адмысловае ультрафіялетавая лампа. Лічыцца, што гэтага ў цэлым больш чым дастаткова. Калі мы гаворым пра пластыкавыя банкіўскія карткі, — там неабходна ўвесці пі-код, адпаведна, мы дакрэмаемся да кнопак тэрмінала, да якіх да нас дакранулася шмат людзей. Тут таксама прысутнічае верагоднасць перадачы.

ЧЫЕ КУПЮРЫ БОЛЬШ ЗАРАЗНЫЯ

Пяцірублёвыя банкноты (з айчынным шэрагу купюр) — магчыма, самыя брудныя грошы, якія вы

Каранавірус можа паспрыяць вывесці з унутранага грашовага абарачэння гатоўку ў Швецыі. Жыхары гэтай скандынаўскай краіны ў апошнія месяцы амаль цалкам перасталі карыстацца грашовымі купюрамі і манетамі. Гэта, у прыватнасці, звязана з паведамленнем навукоўцаў аб тым, што банкноты спрыяюць распаўсюджванню COVID-19. Ці застаецца сапраўды гэта краіна наогул без «паперак», і ці варта іншым дзержавам сур'ёзна пра тое задумацца?

калі-небудзь трымалі ў руках. На самых дробных купюрах даследчыкі выявілі да 34 відаў патагенных мікраарганізмаў, якія выклікаюць пнеўманію, менінгіт і шмат іншых, мякка кажучы, непрыемных хвароб. Але, як аказалася, нашы грошы проста стэрыльныя ў параўнанні з іх «Зялёнымі» братамі.

Амерыканскія аднадоларавыя купюры нашмат больш «жывыя», а значыць, і брудныя. Як устанавіла група навукоўцаў з Нью-Ёрскага ўніверсітэта, на гэтых банкнотах жыве амаль 400 відаў небяспечных мікраарганізмаў. Больш за ўсё — бактэрыі, ад якіх узнікае вугрыстая высыпка і іншыя запаленні скуры. Самыя «густанаселеныя» — бразільскія рэале: на ім знайшлі больш за тры тысячы відаў мікрабаў.

Акрамя бактэрыі, на грашах жывуць споры грыбоў і ўзбуджальнікі практычна ўсіх гелмінтозаў (працейскай кажучы, глісты). Часам сустракаюцца фрагменты ДНК хатніх жывёл і нават часціцы наркатыкаў. Паводле даных амерыканскіх таксіколагаў, амаль на 80 працэнтах аднадоларавых купюр ёсць сляды какаіну; трапляюцца таксама апліты і амфетаміны.

САМЫЯ НЕБЯСПЕЧНЫЯ

Больш за ўсё непрыемна тое, што на грошах знаходзяць кішачную палачку, сляды сальманелы і залацістага стафілакока, якія выклікаюць цяжкія харчовыя атручэнні, сальманелёз, пнеўманію і менінгіт адпаведна.

Усе гэтыя бактэрыі Сусветная арганізацыя аховы здароўя лічыць

моцна небяспечнымі для чалавека, паколькі асобныя штамы пазваваюць высокую рэзістэнтнасць да антыбіётыкаў. Дарэчы, на некаторых амерыканскіх і канадскіх банкнотах навукоўцы выявілі разнавіднасць стафілакока MRSA, з якой не спраўляюцца нават антыбіётыкі апошняга рэзерву.

Хваробатворныя мікробы жывуць на купюрах даволі доўга — ад аднаго да двух месяцаў. У папяровыя грошы шмат цэлюлозы, а гэта пажыўнае асяроддзе для бактэрыі. На пластыкавых купюрах (напрыклад, аўстралійскіх доларах) і металічных манетах мікраарганізмаў на шмат менш, і іх жыццё кароткае — паўтара-два тыдні.

Цікава, што ў бактэрыі ёсць свае перавагі ў манетах. Так, кішачныя палачкі і сальманелы асабліва часта сустракаюцца на амерыканскіх цэнтах, у якіх шмат медзі. Яны жывуць там да 11 дзён. Бясспечней за ўсё манеты з дадаткамі срэбра і золата — высакародныя металы моцна абмяжоўваюць магчымасці росту і размнажэння мікрабаў. Ужо праз тыдзень пасля таго, як такая манета выходзіць з абарачэння, мікраарганізмаў на ёй не застаецца.

У некаторых краінах грошы абеззаражваюць аэрозольна і ультрафіялетам. У Японіі спецыяльная прылада ў банкаматах перад выдачай награввае купюры да двухсот градусаў. Гэтага дастаткова, каб пазбавіцца ад бактэрыі, грыбоў і цвілі. А вось еўра можна браць у рукі без усялякай боязі: на іх практычна не бывае мікрабаў, паколькі купюры абароны антыбактэрыяльнымі растворамі.

НАШЫ ГРОШЫ

ПРАХОДЗЯЦЬ ПРАЗ «КАРАНЦІН»

Нам пакуль рана хваліцца ўсеагульнай адмовай ад наяўнасці, але ў Беларусі таксама расце доля безнаўных плацяжоў, паведамляюць спецыялісты Нацыянальнага банка

краіны. У I квартале гэтага года па суме доля безнаўных аперацый складала 58,7 %, доля наяўных — 41,3 %. У 2019 годзе доля безнаўных аперацый складала 54,9 %, у 2010-м — 13,1 %.

Па колькасці безнаўных аперацый таксама лізіруюць з яшчэ большым адрывам. У I квартале іх было 90,5 % (449,9 млн), 9,5 % аперацый (47,5 млн) — наяўныя. Для параўнання: доля безнаўных аперацый у 2010 годзе складала 49,7 %, у 2019-м — 88,8 %.

У апошні час у нашай краіне шырока распаўсюдзіліся бескантактавыя плацежныя карткі, якія не паддадзюцца ўвядзенню ПІН-кода. А значыць, і перадача інфекцыі пры аплате таксой карткай нічымная.

Як расказалі ў Нацыянальным банку краіны, уся грашовая валюта, якая паступае ў банк, першалапачкова адпраўляецца на 14-дзённы каранцін. Пасля каранціну манеты і банкноты сартуюць па ступені зношанасці і забуджванасці. У абарачэнне паступаюць чыстыя манеты і купюры, на якіх адсутнічаюць сляды пашкодванняў. Банкноты наміналам 5 і 10 рублёў выдаюць пераважна новыя.

«Пры гэтым варта ўлічваць, што колькасць грашовай наяўнасці, якая выпускаецца з Нацыянальнага банка штомесяц, складае невялікую долю ўсёй наяўнасці, якая знаходзіцца ў абароце (у касах банкаў, на руках у фізічных асоб, у касах юрыдычных асоб, індывідуальных прадпрыемстваў)», — растлумачылі ў Нацбанку.

Прадстаўнікі Нацбанка нагадалі аб правілах захавання гігіены пасля кантакту з купюрамі і манетамі — трэба абавязкова мыць рукі. А таксама ўдакладнілі, што ў цяперашні момант, больш бяспечна карыстацца бескантактавымі плацяжкамі і дыстанцыйнымі каналамі банкаўскага абслугоўвання для аплаты пакупак.

Сяргей КУРКАЧ.

Добрая справа

ПЕРСІКАВАЯ «ШУБА» ДЛЯ «ЗЯЛЁНАЙ» ГІМНАЗІІ

Некалькі гадоў таму ў сценах будынка Смаргонскай гімназіі выявілі расколіны, якія паступова павялічваліся. Тады быў падрыхтаваны і праект капітальнага рамонту. Мясцовыя ўлады выдзелілі сродкі на ўмацаванне сценаў, а вось далейшая мадэрнізацыя прыпынілася. І толькі сёлета ў рамках інвестпраекта з'явілася магчымасць завяршыць гэтую справу. Работы пачаліся ў жніўні, і даволі актыўна. Праведзена пакрыццё мінеральнай ватай, паступова вядзецца тынкоўка, а ўвесь працэс завяршыцца афарбоўкай будынка. У канчатковым выглядзе гімназія набудзе персикавы колер з розным адценнем.

Зараз увесь будынак — і асноўны і прыбудова — у будаўнічых рыштунках. Адрознівацца, што праект па капітальным рамонтзе сапраўды маштабны. Але трэба крыху спыніцца на самой гімназіі, бо гэта ўнікальная ўстанова. Некалькі гадоў таму тут далучыліся да міжнароднай ініцыятывы «Зялёныя школы». Гэты рух прапагандае ахову навакольнага асяроддзя як у тэорыі, так і на практыцы.

Першае, што кідаецца ў вочы на тэрыторыі гімназіі, — гэта белічы ровары на стаянцы. Колькі — і не палічыш адрознівацца. Здаецца, сотня. Падумалася: які зручны і разам з тым экалагічны транспарт выбіраюць цяпер падлеткі. Пакуль у холе

чакаю дырэктара, звяртаю ўвагу на кантэйнеры з батарэйкамі і накручывамі ад ПЭТ-бутэлек. Аказваецца, такі збор — частка акцыі па экалагічнай адукацыі насельніцтва. Высытляю, што ПЭТ-накручкі таксама трэба ўтылізаваць асобна.

Але самае цікавае чакала на тэрыторыі гімназіі. Разам з дырэктарам Ірынай ДУРЭЙКАЙ падыходзім да школьнай аўтаматычнай мэтастанцыі. Таіх у Гродзенскай вобласці толькі дзве. Ёсць яшчэ перанасны газаналізатар, які вымярае састаў паветра. Абсталяванне закуплена праз праект ПРААН. Цяпер школьнікі самі праводзяць аналіз чысціні, сочаць за надвор'ем. Дарэчы, гэтыя даныя

перадаюцца ў рэспубліканскі гідрометзацэнтр.

Крыху далей заўважаю навес з лаўкамі і сталом. Як растлумачыла дырэктар, гэта клас пад адкрытым небам для вывучэння прыроды «дзікага лугу». Ёсць на тэрыторыі гімназіі і такі запаветны куток, які спецыяльна не вышхоўваецца. Тут дзеці вывучаюць прыродную экасістэму. Сёлета для гэтых мэт у рамках праекта набыты якасныя мікраскопы і магнетыны аплычныя біноклі. Усё гэта актыўна выкарыстоўваецца на ўроках.

Пры гэтым сам будынак за 40 гадоў стаў набываць аварыйны стан.

— Спецыялістамі быў абследаваны стан будынка і выяўлены расколіны ў сценах. Паступова яны павялічваліся, і трэба было прымаць меры. Да таго ж дзе-нідзе пачала сыпацца цегла. Таму быў падрыхтаваны план капітальнага рамонту. Найперш трэба было зрабіць план капітальнага рамонту.

Смаргонская гімназія, у шэрагу яшчэ дзювох сяродніх навучальных устаноў

Рамонт і цэпавая мадэрнізацыя навучальнай установы завершацца да канца года

горада, увайшла ў інвестыцыйны праект матэрыяльна-тэхнічнай дапамогі «Мадэрнізацыя сістэмы адукацыі Рэспублікі Беларусь», які рэалізуецца Сусветным банкам. Праект закрэпе і «зялёны» аспект гімназіі. Новае абсталяванне з'явіцца ў кабінце біялогіі. Але асноўныя сродкі выдаткаваны на капітальны рамонт — 670 тысяч рублёў. Яны накіраваны на мадэрнізацыю аб'екта, бо галоўная праблема — гэта страта цяпла. Часткова палепшыць справу ўдалося за кошт замены вокнаў. Працэс ажыццяўляўся за ўласныя сродкі, таму расцягнуты на некалькі гадоў і завяршыўся летася. Але сцены прымарзаюць, дрэнна трымаюць цяпло, таму тут вельмі рады магчымасці адзець школу ў «шубу». Работы пачаліся літаральна месяц таму, хоць тут разлічвалі, што будаўнікі прыйдуць у пачатку лета. Аказалася, што зацягнуліся пошукі падраччыка.

— Падраччыкаў выбіраў банк, гэта быў даволі працяглы працэс, які пачаўся ў красавіку і завяршыўся ў жніўні. Агучвалася шмат патраба-

ванняў. Гэта павінна быць прыватная арганізацыя, мець вялікія аб'ёмы, добра зарэкамендаваць сябе на рынку, — тлумачыць сітуацыю Ірына Дурэйка. — У выніку падрадчыныя работы стала выконваць прадпрыемства «Будаўнік» з Ашмян.

Па словах дырэктара, пачаткі з самага праблемнага ўчастка — прыбудовы, дзе назіраюцца значныя страты цяпла. Работы вядуцца даволі актыўна. Усе сцены ў будаўнічых рыштунках і ўжо апрануты ў «шубу». У гімназіі спадзяюцца, што да зімовага перыяду рамонт завяршыцца. Літаральна за месяц зроблены асноўныя работы, застаецца тынкоўка і афарбоўка. Колер выбралі персикавы — некалькіх адценняў. А вось прыбудова будзе балотна-блакітная.

Няма сумненняў, што хутка гарадская гімназія будзе выглядаць па-новаму і радаваць вока сваім вонкавым выглядкам. А галоўнае, тут будзе цяпла і ўтульна вучням, якіх у навучальнай установе займаецца каля тысячы.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота аўтара.

Моладзь за прагрэс

У рамках ініцыятывы «Рух НАПЕРАД» маладзёжнага парламента пры Нацыянальным сходзе Беларусі сабрана каля паўтысячы прапаноў па развіцці Беларусі.

Нагадаем, стварэнне платформы «Рух НАПЕРАД» было ініцыявана сёлета ў ліпені Маладзёжным парламентам (саветам) пры Нацыянальным сходзе. Яе мэта: кансалідацыя моладзі, якая жадае прагрэсіўнага руху Беларусі ў будучыню. У ходзе форуму «Беларусь — гэта МЫ!» маладыя людзі з Магілёўскай, Брэсцкай, Гродзенскай абласцей прадставілі свае прапановы па развіцці Беларусі ў розных сферах. У рабоце форуму актыўны ўдзел прымаюць таксама прадстаўнікі абласных і раённых маладзёжных парламенцкіх структур.

У цэлым тысячы маладых людзей — студэнты, навучэнцы, кадэты, лідары грамадскіх аб'яднанняў, якія выступаюць за мір, абмяркоўваюць і прапануюць самыя смелыя ідэі па развіцці сваіх рэгіёнаў і краіны. На інтэрактыўных пляцоўках маладзёжных форуму юнакі і дзяўчаты вядуць гарачыя дыскусіі па розных тэмах: аб дзейнасці студэнцкіх атрадаў, маладзёжных бізнес-інкубатораў, навуцы ў ВНУ, добраахвотніцкім руху.

Эстафета маладзёжных форуму працягваецца. У найбліжэйшы час яны пройдуць у Віцебскай, Гомельскай, Мінскай абласцях.

Бюджэтныя справы Саюзнай дзяржавы

Член Прэзідыума Савета Рэспублікі, старшыня яго Пастаяннай камісіі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Таццяна Рунец прыняла ўдзел у пасяджэнні Камісіі Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі па бюджэце і фінансах, членам якой яна з'яўляецца.

Парламентары абмеркавалі ход падрыхтоўкі праекта бюджэту Саюзнай дзяржавы на 2021 год, выканання бюджэту ў першым паўгоддзі 2020 года і папярэднія вынікі выканання бюджэту за 2019 год. Асабліва ўвага была аддадзена разгляду ходу рэалізацыі саюзных праграм, а таксама прыярытэтных напрамкаў і першачарговых задач далейшага развіцця Саюзнай дзяржавы на 2018–2022 гады (у частцы вядзення камісіі).

Пасяджэнне прайшло ў фармаце відэаканферэнцыі. У яго рабоце прынялі ўдзел запрошаныя прадстаўнікі Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы, фінансавых і эканамічных органаў Беларусі і Расіі, міністэрстваў і ведамстваў.

З улікам уплыву пандэміі

Член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай вытворчага аб'яднання па паліве і газіфікацыі «Белпалівагаз» Аляксей Кушнарніка прыняў удзел у пасяджэнні Міжрэспубліканскай асацыяцыі дзелавога і навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва газавых гаспадаркаў. Яно адбылося ў рэжыме онлайн. Тэма размовы — арганізацыя работы прадпрыемстваў газавога комплексу ва ўмовах пандэміі.

У відэаканферэнцыі ўдзельнічалі прадстаўнікі газавых кампаній з Арменіі, Беларусі, Грузіі, Казахстана, Латвіі, Малдовы, Расіі, Украіны, Чэхіі, Эстоніі. Яны абмяняліся досведам работы з улікам сучасных умоў, падзяліліся пэўнымі здабыткамі і новымі дасягненнямі. «Газавікі» таксама абмеркавалі сённяшняю сітуацыю на міжнародным энергетычным рынку, пытанні паліпшэння і ўдасканалення далейшай дзейнасці Асацыяцыі, вызначылі перспектывы кірункаў супрацоўніцтва. Аляксей Кушнарніка выступіў з дакладам «Актуальныя пытанні развіцця газавой гаспадаркі Рэспублікі Беларусь у сучасных умовах».

ПАТЭНЦЫЯЛ ПРАМЫХ СУВ'ЯЗЯЎ

Атмасфера на Форуме рэгіёнаў заўсёды дзелавая і сяброўская адначасова.

На мінулым тыдні ў Дзяржынскім раёне ў рамках VII Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі адбылося пасяджэнне секцыі, на якой суразмоўцы гаварылі ў тым ліку і аб шляхах павышэння эфектыўнасці эканамічнага ўзаемадзеяння тэрыторый дзвюх краін.

Адны карані — адзін лёс

Хоць мерапрыемства было запла-навана ў рэжыме відэа-канферэнцыі, яно атрымалася не менш выніковым. Аб гэтым і сказаў пры падвядзенні вынікаў намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Аляксандр Субоцін, які, у прыватнасці, адзначыў, што размова была цікавая, дастаткова прафесійная і карысная. Удалося абмеркаваць шмат важных кірункаў для сумеснай дзейнасці, напрыклад, у развіцці бізнесу, лічбавізацыі вытворчых працэсаў у аграрна-прамысловым сектары і іншыя.

Тэзіс аб тым, што Беларусі і Расіі неабходна актыўнізаваць супрацоўніцтва ў эканоміцы, палітыцы, у сферы адукацыі і культуры, гучаў неаднойчы і на секцыях VII Форуму рэгіёнаў, і на яго пленарным пасяджэнні. Дарэчы, у Дзяржынскім раёне на гэту тэму ў ходзе работы секцыі № 4 выказаліся адразу аж два прадстаўнікі Лёзненскага раёна. Факт ужо сам па сабе характэрны — гэты раён мяжуе, моцна сябруе і актыўна супрацоўнічае ў розных галінах са Смаленскай вобласцю.

Таму, відаць, і прапанавалі старшыні Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў Тамары Дрыл'янак падзяліцца досведам гэтай работы.

Тамара Леанідаўна лаканічна сфармулявала сутнасць добрасуседскіх адносін, назвала падмурак шматвяковай дружбы народаў: адны карані — адзін лёс. У раёне з удзелам дэпутатаў вядзецца мэтанакіраваная работа па падтрымцы і развіцці пабрацімскіх сувязяў Лёзна з гарадамі Смаленскай і іншых расійскіх абласцей — Пскоўскай, Разанскай і Маскоўскай. Старшыня райсавета паведаміла расійскім суразмоўцам і аб зробленым у раёне для павышэння сацыяльнай і эканамічнай актыўнасці сельскай моладзі, яе замацавання ў аграрным сектары. У прыватнасці, яна расказала аб узвядзенні ў Віцебскай вобласці прыгожых, утульных, добраўпарадкаваных і камфортных дамоў для маладых сем'яў у аграгарадках.

Старшыня маладзёжнай палаты пры Лёзненскім райсавеце Вераніка Гарунова ў сваю чаргу дапоўніла інфармацыю аб раёне. На яе думку, у моладзі сёння з'явіўся рэальны шанец не толькі заявіць свае прапановы, але і пры ўдалым збегу абставін ажыццявіць іх на практыцы. Але з рэалізацыяй фінансавае істэмы праектаў, якія запатрабуюць значных інвестыцый, прыйдзеца пачакаць.

Свой плён прынеслі і намаганні па папулярнацыі сярод маладых людзей ідэй мясцовага кіравання і самакіравання, выяўленне лідараў маладзёжнага руху, даванне юнакам і дзяўчатам магчымасці ўдзелу ў распрацоўцы, а затым

і ў рэалізацыі раённых праграм і праектаў. Асобная тэма дзейнасці палаты — супрацоўніцтва з партнёрамі з расійскіх маладзёжных арганізацый. Трывалыя сувязі падтрымліваюцца з моладдзю смаленскіх гарадоў Ельня і Рудня. Мэта сустрэч — абмен досведам, правядзенне сумесных патрыятычных, спартыўных і культурных мерапрыемстваў, расказала Вераніка Гарунова.

Так, сёння спартыўныя спаборніцтвы, турыстычныя злёты, мастацкія выстаўкі і конкурсы, а заўтра — буйныя сумесныя міжрэгіянальныя эканамічныя праекты. Аднак з апошнім атрымліваецца не так хутка, як хацелася б. Але ў пабрацімскіх сувязях многіх дзясяткаў беларускіх і расійскіх гарадоў вялікія магчымасці. Яны пакуль застаюцца, так бы мовіць, эканамічным патэнцыялам, які недастаткова выкарыстоўваецца.

Ад пабрацімства да партнёрства

Безумоўна, кантакты пабрацімаў увогуле садзейнічаюць фарміраванню станючага іміджу Беларусі ў замежных краінах, у гэтым выпадку ў Расіі, у цэлым спрыяюць пашырэнню і ўмацаванню міжнароднага супрацоўніцтва. З такой мэтай пры садзейнічанні пабрацімаў праводзяцца Дні культуры Беларусі, прысвечаныя знамянальным датам у жыцці нашай краіны вечарыны, выстаўкі і фотавыстаўкі, іншыя мерапрыемствы па папулярнацыі беларускай культуры.

ПАТЭНЦЫЯЛ ПРАМЫХ СУВЯЗЯЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Здаецца, пасля VII Форуму на дышою час рэгіёнам Беларусі і Расіі больш актыўна пераходзіць ад пабрацкіх сувязяў да пайна-вартаснага партнёрства ў сферы эканомікі. Тут сваё слова могуць і павінны сказаць дэпутаты Саветаў розных узроўняў. Народных выбраннікаў у краіне больш як 18 тысяч. Сярод іх шмат людзей, здольных знайсці агульную мову з партнёрамі, прапанаваць цікавы сумесны праект прадстаўнікам расійскага горада-пабраціма і садзейнічаць яго рэалізацыі на ўсіх этапах. Тым больш што няма неабходнасці пачынаць з чыстага ліста.

Блізкасць беларускіх і расійскіх гарадоў — гэта не прыгожыя словы. Перыядычна пад кіраўніцтвам грамадскай арганізацыі «Пароднёныя гарады», якая працуе ў Мінску, ладзяцца каардынацыйныя сустрэчы прадстаўнікоў гарадоў-пабрацімаў. Такія кантакты спрыяюць не толькі культурнаму, але і эканамічнаму і дзелавому супрацоўніцтву. Дык чаму б дэпутатам не ўзначаліць гэтую работу?

У іх сілах надаць адпаведны імпульс і дынамізм развіццю кааперацыйных сувязяў, выкарыстаць новыя падыходы ў рэалізацыі сумесных праектаў, унесці пэўныя крэатыўны і ў выніку зрабіць эканамічныя стасункі дзвюх краін больш трывалымі і плённымі.

Тым больш што, відаць, нарэшце, будзе вырашана пытанне аб адмене роўмінгу паміж Беларуссю і Расіяй.

Як дэпутатам знайсці партнёра ў Расіі?

Пры жаданні нескладана. На VII Форуме, дакладней, яго пленарным пасяджэнні былі падпісаны пагадненні аб супрацоўніцтве ў гандлёва-эканамічнай, навукова-тэхнічнай, сацыяльна-культурнай сферах з Башкартастанам, Рэспублікай Комі, Самарскай і Курскай абласцямі, іншымі рэгіёнамі. Значыць, будуць узаемныя крокі бакоў насустрач, цікавыя прапановы ад расіян. Мяркуюцца, што гэты працэс будзе суправаджацца распрацоўкай і рэалізацыяй буйных праектаў, напрыклад, будаўніцтвам высакахуткаснай чыгуначнай магістралі з Санкт-Пецярбурга ў Мінск і надалей у еўрапейскія краіны, аўтамагістралі «Мерыдыян», іншых знакавых інтэграцыйных аб'ектаў.

Беларусь займае першае месца сярод знешнегандлёвых партнёраў Расіі ў СНД і гэтыя пазіцыі нельга страчваць. На жаль, існуюць яшчэ абмежаванні на экспарт нашай мяса-малочнай прадукцыі, шэрагу прамысловых вырабаў. Але бакі дамовіліся ў найбліжэйшай перспектыве ліквідаваць гэтыя штучныя бар'еры, хутчэй аднаўляць сувязь,

Фота БелТА

У Дзяржынскім раёне ўдзельнікі форуму наведлі цэнтр экалагічнага турызму «Станькава».

інтэнсіўнасць якіх апошнім часам скарацілася. Тым не менш, як сказала на форуме старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў Наталля Якубіцкая, на рэгіёны Расіі арыентаваны знешне-эканамічныя інтарэсы вобласці: 35 працэнтаў яе экспарту ідзе на расійскі рынак. Толькі за першае паўгоддзе туды пастаўлена прадукцыі больш як на два мільярды долараў ЗША.

У пошуку расійскага партнёра дэпутатам можна зазірнуць

на сайт Беларускай гандлёва-прамысловай палаты. Там у раздзеле расійска-беларускае супрацоўніцтва можна знайсці цікавыя прапановы. Напрыклад, ААТ «Фармацэўтычная фабрыка Санкт-Пецярбурга» зацікаўлена ў пошуку партнёраў у Беларусі. Таксама гатовыя да супрацоўніцтва з намі ліцейна-механічны завод «Зорка» з Валгаградскай вобласці, АТ «Авангард» са Смаленскай вобласці (выпускае гумавыя і пластмасавыя вырабы), аб'яд-

нанне «Спецыяльныя тэкстыль» з Іванаўскай вобласці, прадпрыемства «Будаўнік» з Новасібірскай вобласці, яно спецыялізуецца на прадукцыі для будаўніцтва. На сайце можна знайсці іншыя слушыя прапановы.

Думаецца, з імі як мінімум варта азнаёміцца, а калі зацікавіць, дакладна вывучыць на прадметэтазгоднасці будучага супрацоўніцтва і рэальнай узаемнай выгады.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

Інтэлект зарабляе грошы ў навуковым і прамысловым супрацоўніцтве Расіі і Беларусі

Сумесныя дасягненні і праграмы дзяржаў, а таксама заклікі аб'ядноўваць сілы не толькі ў распрацоўках, але і ў вытворчасці ды рэалізацыі прадукцыі сталі адной з тэм VII Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі.

Кармы для рыб і зандзіраванне Зямлі

Навукова-тэхнічнае супрацоўніцтва Беларусі і Расіі развіваецца ў некалькіх кірунках, акрэсліў **Пётр ВІЦЯЗЬ, кіраўнік апарату Нацыянальнай акадэміі навук:**

— Пачынаючы з 1999 года, мы выконваем саюзныя праграмы. У 2002-м для рашэння гэтых пытанняў быў створаны акадэмічны савет па праблемах Саюзнай дзяржавы паміж Расійскай акадэміяй навук і НАН Беларусі. За гэты час Нацыянальнай акадэміі падрыхтавана 22 праграмы, 18 з якіх выкананы.

Чатыры праграмы ў галіне космасу, адукацыі, прамысловасці і сельскай гаспадаркі, а таксама медыцыны, у студый работ. Інавацыйныя энергазберагальныя тэхналогіі і абсталяванне ў межах праграмы «Камбікармы СД» распрацаваны для вытворчасці і эфектыўнага выкарыстання бябяспечных камбікармоў для каштоўных парод рыб, пушных звяроў і асобных відаў жывёл.

Распрацоўка, мадэрнізацыя і гуманізацыя нарматыўна-арганізацыйнага, метадычнага і апаратна-праграмагна забеспячэння мэтавага прымянення касмічных сістэм дыстанцыйнага зандзіравання Зямлі адбываецца ў праграме «Тэхналогія СД». Усяго мяркуецца гарманізаваць 60 стандартаў. З іх 39 расійскім бокам, 21 — беларускім.

Акадэмія навук — не толькі навуковая арганізацыя, але і вытворчасць многіх кірункаў. Летась, напрыклад, беларусі бок экспартаваў у Расію навукаёмістай прадукцыі і паслуг на 40 мільёнаў долараў. А за сем месяцаў сёлета — 17,5 мільёна.

— Асабліва ўвага аддаецца супрацоўніцтву з расійскімі рэгіёнамі, і ў гэтым кірунку робіцца шмат у выглядзе сумесных праграм. Сёння мы навучыліся весці распрацоўкі, ствараць доследныя ўзоры, аднак калі справа датычыцца вытворчасці, мы, на жаль, працуем паасобку. Таму для нас сёння вельмі важна выпускаць не толькі доследныя ўзоры, але і ствараць сумесныя прадпрыемствы і сумесна выходзіць на рынкі трэціх краін. І найбольшая работа ў гэтым накірунку зроблена з Раскосмасам. Мы ўжо перайшлі да стварэння сумеснага спадарожніка.

«Бяспека», «Мікратэх», «Інтэлаўта»

Сумеснае стварэнне высокаінтэлектуальнай прадукцыі з высокай дабаўленай вартасцю — прыярытэты кірункаў узаемадзейнасці і ў прамысловасці краін, упэўнены **Дзмітрый ХАРЫТОНЧЫК, намеснік міністра прамысловасці Беларусі**, які раскажа пра кірункі развіцця адной з сумесна рэалізуемых праграм краін.

Распрацоўка электронных кампанентаў новага пакалення для сістэм кіравання і бяспекі аўта транспартных сродкаў спецыяльнага падвоенага прызначэння, а таксама імпартазамышчэнне электракампанентаў замежнай вытворчасці — асноўная мэта праграмы «Аўтаэлектроніка». У ёй удзельнічае больш як 20 прадпрыемстваў абедзвюх краін, аб чым паведаміў намеснік міністра.

— Па выніках праграмы за 4,5 года толькі па беларускіх прадпрыемствах распрацаваны 23 тэхзаданні, 29 комплектаў праграмагна забеспячэння, створана больш як 220 доследных узораў абсталявання і шмат што іншае. На стадыі ўзгаднення цяпер знаходзяцца тры канцэпцыйныя праграм Саюзнай дзяржавы (СД).

Праграма «Бяспека СД» скіравана на ўкараненне імпартазамышчальных тэхналогій для забеспячэння бяспекі і безаварыйнасці работы аб'ектаў прамысловай, траспартнай, энергетычнай, жыллёва-камунальнай і сацыяльнай інфраструктуры.

Мэта праграмы «Мікратэх СД» — распрацоўка ў краінах мікраэлектронных тэхналогій для кампанентнай фазы спецыяльнага і двайнога прымянення, якія неабходны для мадэрнізацыі і распрацоўкі сістэм узбраення, ваеннай і спецыяльнай тэхнікі.

Распрацоўваць інтэлектуальныя высокатэхналагічныя лічбавыя і электронныя кампаненты сістэм для аўта транспарту спецыяльнага і двайнога прызначэння дапамагае праграма «Інтэлаўта».

Дзмітрый Хартытончык падкрэсліў, што Расія і Беларусь аддаюць вялікую ўвагу абароне сваіх рынкаў. З аднаго боку, гэта садзейнічае развіццю ўласнай вытворчасці і стымулюе прыцягненне інвестыцый. Аднак з другога — прымаемыя меры часам стрымліваюць развіццё вытворчай кааперацыі на рынку СД. Тут важна не парушаць баланс узаемавыгадных кааперацыйных сувязяў, што дапаможа стварыць канкурэнтныя ўмовы для гаспадарання на рынку СД і пашырыць прамысловыя патэнцыялы.

Ірына СІДАРОК.

ЗВЯЗДА

КАРАТКЕВІЧ У АРЫГНАЛЬНЫМ ПРАЧЫТАННІ

Завяршыўся першы этап прыёму і разгляду матэрыялаў, дасланных для ўдзелу ў інтэрактыўным радыёканкурсе чыгальнікаў «Быў. Ёсць. Буду». Творчае саборніцтва праводзіць канал «Культура» з нагоды 90-годдзя з дня нараджэння класіка айчыннай літаратуры Уладзіміра Караткевіча і 95-годдзя Беларускага радыё. У другім этапе дэманстраваць сваё адчуванне і разуменне твораў беларускага майстра слова зможа звыш 50 чыгальнікаў.

— Дырэкцыя канала атрымала дзясяткі заявак з розных населеных пунктаў краіны, — расказаў дырэктар канала «Культура» Уладзімір ТРАПЯНОК. — Удзельнікамі конкурсу пажадалі стаць прадстаўнікі творчых калектываў, аб'яднаньняў па інтэрэсах, прафесійныя артысты, журналісты, а таксама шматлікія аматары. Адборачны этап паказаў, што пазію Уладзіміра Сямёнавіча ведаюць і шануюць беларусы розных узростаў. Наш конкурс дазволіў кожнаму ўдзельніку па-свойму адчуць змест вершаваных радкоў класіка, перадаць іх эмацыянальны пасыл.

Згодна з умовамі, што прапісаны ў Палажэнні, у II этап конкурсу прайшло больш за паўсотні чыгальнікаў, і цяпер пачалася ацэнка выкананняў прафесійным журы. У хуткім часе на сайце www.radiokultura.by

і ў суполках канала ў сацыяльных сетках стартуе інтэрнэт-галасаванне за ўдзельнікаў слаборніцтва.

Імёны ўладальнікаў прызавых месцаў па дзвюх катэгорыях і чатырох узростаўх групам згодна з рашэннем журы, а таксама трох пераможцаў па выніках інтэрнэт-галасавання стануць вядомыя ў пачатку лістапада. Найлепшыя чыгальнікі атрымаюць падарункі ад радыёканала і будуць запрошаны на запіс святочнай перадачы да юбілею Уладзіміра Караткевіча, якая прагучыць у эфіры «Культуры» 26 лістапада, акурат у дзень нараджэння пісьменніка.

Алена ДРАПКО.

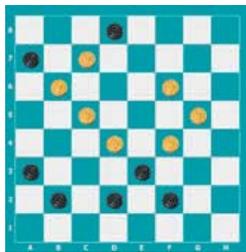
ШАШКІ («Звезда») Выпуск № 124

Юбілей гросмайстра.
29 верасня свой 80-гадовы юбілей адзначыў вядомы гросмайстар па шашках-64 Аркадзь Міронавіч Плакхін. За сваё доўгае творчае шашачнае жыццё гросмайстар здабыў шмат перамог. Ён 16-разовы чэмпіён Беларусі (15 разоў у шашкі-64 і адзін раз у шашкі-100), двухразовы чэмпіён ВЦСПС, чатырохразовы чэмпіён СССР, чэмпіён свету 1994—1995 гадоў, уладальнік сярэбранай і бронзавай узнагарод сусветнага форуму, гросмайстар СССР з 1974 года, міжнародны гросмайстар з 1995 года. Заслужаны майстар спорту Рэспублікі Беларусь з 2005 года, майстар ФМЖД па шашках-100. Гросмайстар паранейшаму поўны сіл і з поспехам удзельнічае ў турнірах рознага ўзроўню. З кастрычніка ў РЦАП па шахматах і шашках адбыўся турнір па шашках-64, прысвечаны 80-гадоваму юбілею экс-чэмпіёна свету Аркадзя Міронавіча Плакхіна. Перамога яго аднагодка Вячаслава Антонавіча Паланьска, другім стаў Аляксандр Барташ, трэцім — Расціслаў Лысюк.

№ 102 А. Плакхін — М. Скаўронскі.

Белыя простыя шашкі: e1, d2, f2, h2, a3, c3, e3, g3, f4, h4 (10)
Чорныя простыя шашкі: c5, e5, b6, d6, h6, a7, c7, e7, g7, h8 (10)
1.c3-d4 e5:c3 d2:b4 b6-a5 [2...g7-f6 3.f4-e5 d6:d2 4.b4:b8 і белыя неўзабаве перамаглі. На 2...b6-a5 была падрыхтаваная прыгожая камбінацыя. Пакажыце яе.

Наступныя кампазіцыі прысвятваюцца юбіляру
№ 103

№ 103 М. Ляшкевіч (Мінск)
Белыя простыя шашкі: d4, f4, c5, g5, b6, f6, c7 (7)
Чорныя простыя шашкі: b2, d2, f2, a3, e3, a7, d8 (7)
№ 104 В. Варушыла (Мінск)
Белыя простыя шашкі: a1, e1, f2, e3, d4, f4, e5, b6 (8)
Чорныя простыя шашкі: h2, a5, d6, a7, c7, e7, g7, d8 (8)

№ 105 В. Варушыла (Мінск)
Белыя простыя шашкі: c1, d2, f2, e3, f4, h6 (6)
Чорныя простыя шашкі: h2, b4, a5, d6, f6, d8 (6)
№ 106 В. Варушыла
Белыя простыя шашкі: c1, d2, e3, d4, f4, h6 (6)
Чорныя простыя шашкі: b4, a5, b6, d6, f6, d8 (6)
№ 107 І. Цярэшка (Мінск)
Белыя простыя шашкі: 26, 28, 31, 32, 38, 39, 47 (7)
Чорныя простыя шашкі: 12, 13, 17, 21, 22, 24, 29 (7)
Ва ўсіх пазіцыях белыя пачынаюць і выйграюць. Прозвішчы чыгачоў, якія дашлюць правільныя адказы, будуць апублікаваныя.

Праверце свае рашэнні:
Выпуск № 123 ад 25.09.2020.
№ 96 1...17-22 2.28:08 02:13 3.23:12 03-08 4.12:03 13-18 5.03:20 15:44+
№ 97 1.e5-f6 b2-c1 2.f6-g7 c1:g5 3.h6:f4 f8:h6 4.f4-e5+
№ 98 1.e5-d6 c5:e7 2.a5-b6 c7:a5 3.a3-b4 a5:c3 4.e3-d4 c3:e5 5.f4:h6+
№ 99 1.38-32 27:29 2.16-11 35:33 3.11:02 29:40 4.25-20 15:24 5.02:19 10-14 6.19:10 05:14 7.50-44+
№ 100 1.18-13 37:39 2.13:02 21:43 3.02:35 36:27 4.16-11 06:17 5.25-20 15:24 6.35:49+
№ 101 1.b2-c3 h4:f2

[1...b4:d2 2.c1:c5 h4:f2 3.c5:g1+]
2.c1-a3 b4:d2 3.a3:c3 a5-b4 4.c3:a5
№ 102 1.e3-d4 c5:g5 2.h4:b6 h2:f4 3.a7-b8 a5:c7 4.b8:g5 h6:f4 5.e1-f2+
З лістоў чыгачоў. Наш чыгач з Маладзечна Уладзімір Ваўчоў піша, што шашкамі захапіўся ў 70-я гады, разбіраючы публікацыі шматгадовага вядучага адрдзела шашак нашай газеты Мікалая Грушэўскага. Затым шмат гуляў у розныя віды шашак і паддаўкі, дасягнуў звання кандыдата ў майстры па шашках. Нягледзячы на ​​проблемы са зрокам і салідны ўзрост працягвае з задавальненнем рашаць шашачныя заданні.

Першымі дакладныя адказы даслалі В. Дударэвіч (Брэсцкая вобласць, Баранавіцкі раён, в. Новая Мыш), А. Галавану, П. І.В. Шульгі (усе Мінск). С. Рашэцін (Ашмяны), Ф. Карпей, Л. Жыхар (абодва Мядзел), У. Панько (Камянец), І. Ананч (Гродна), В. Ваўчоў (Маладзечна), В. Таўкачоў (Клімавіцкі раён).

Пішыце на адрас: газета «Звезда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, 220013, Мінск. E-mail: info@zviazda.by або vorush@yandex.ru
Віталі ВАРУШЫЛА, майстар спорту.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Сядзі і глядзі

Новыя прэм'еры і імёны ў эфіры

Кастрычнік на тэлеканале «Беларусь 2» распачаўся з прэм'ер як праектных, так і прафесійных.

Так, інтэрактыўны праект «Пін_код», які расце і змяняецца разам са сваёй аўдыторыяй, цяпер мае новую вядучую. Ёю стала Хелена Мерааі, вядомая як спявачка, удзельніца дзіцячага «Еўрабачання-2017» і сувядучая дзіцячага «Еўрабачання-2018». Дзяўчына сёлета скончыла школу і, вырашыўшы звязаць сваё прафесійнае жыццё з тэлебачаннем, паступіла на факультэт журналістыкі БДУ. А пасля паспяховай стажыроўкі на «Беларусь 2» стала часткай творчай каманды «пінкодаўцаў». Дарэчы, сярод карэспандэнтаў шоу таксама паўпачунае з ліку студэнтаў журфака — юныя журналісты абяцаюць здзівіць аўдыторыю яркімі матэрыяламі. Таму цяпер можна назіраць за новымі «кадрамі» ў праекце «Пін_код» з аўторка да пятніцы ў 15.45.

Што датычыцца прэм'ер, стартвалі новыя сезоны інтэлектуальна-забаўляльнага праекта «Вежа», псіхалагічнага рэаліці-шоу «Трэці лішні». Так, у другім сезоне нядзельнай шоу-віктарыны «Вежа» нас чакае саборніцтва 168 эрудытаў, якія ў складзе 56 камандаў (па тры чалавекі ў кожнай) за галоўны прыз праграмы — камандную вандроўку да адной з вядомых вежаў Еўропы, а колькасць прызавых пазездак абмяжовалася толькі колькасцю пераможцаў супергульні.

Варта адзначыць, што правілы засталіся нязменныя: у ролі вядучага Васіль Чэхаў,

рашэння ўсяго за тры дні. Удзельнікі праекта — звычайныя людзі, якія сутыкаюцца з праблемай «трэцяга лішняга» ў сваім жыцці. Новы сезон шоу будзе выходзіць на «Беларусь 2» па аўторках у 21.15.

Алена ДРАПКО.

а на адказ на пытанне ўсяго некалькі секунд аддуму, пазітыўны настрой усім гарантаваны незалежна ад вынікаў. І ў адрозненне ад медыйнага складу гульцоў у першым сезоне, цяпер маглі ўдзельнічаць усе ахвотныя. Але, на думку стваральнікаў праекта, ад гэтага «Вежа» толькі выйграла, бо былі і эмоцыі, і напал жарсцяў, і сам настрой на здымачнай пляцоўцы быў шчыры і натуральны. Як жадаецца ў гэтым пераканацца, то не прапусціце чарговы выпуск 11 кастрычніка ў 17.10.

А вось, калі хочацца паназіраць за тым, як знаходзіць выйсце з сямейных канфліктаў, то ў рэаліці-шоу «Трэці лішні» група прафесіяналаў на чале з псіхологам Міхаілам Іваноўскім дапаможа з пошукам

«Восень са «Звездой»

Калі вы падпісаліся на газету «Звезда» на IV квартал або II паўгоддзе 2020 года — залунаўце картку ўдзельніка, выразаўце і дасылайце да 14 кастрычніка 2020 года ў рэдакцыю на адрас: вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, 220013, г. Мінск.

Сярод падпісчыкаў 16 кастрычніка 2020 года будуць разыграны 7 здарэньніцкаў-чэраў Galaxy GL I суперпрыз — сушка для агародніны і садавіны Redmand. Вынікі будуць апублікаваныя ў газеце «Звезда» да 25 кастрычніка 2020 года.

Прызны можна будзе атрымаць у рэдакцыі да 31 снежня 2020 года пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звезда» на IV квартал або II паўгоддзе 2020 года і пашпарта. Пасля 31 снежня выдана прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца. Умовы рэкламнай гульні «Восень са «Звездой» чытайце ў нумары 165 газеты «Звезда» ад 26 жніўня.

Тэлефон для даведак (017) 263 66 73.

Тэрмін правядзення гульні — з 01.09.2020 да 31.12.2020.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 3840 ад 21.08.2020 года выдана Міністэрствам антыманапальнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звездой» на IV квартал або II паўгоддзе 2020 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падпіска аформлена і аплачана ў _____ (аддзяленне сувязі)
на IV квартал або II паўгоддзе 2020 года

Жаўтні адрас і тэлефон (абавязкова) _____ (індэкс) _____

Удачы ў розыгрышы!

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).
9.10 Галоўны эфір.
10.15 Навіны надвор'я.
10.40, 12.10, 18.30, 19.20 Меладрама «Моцная слабая жанчына». 1—4-я серыі (16+).
13.05, 15.25 Меладрама «Печыва з прадказаннем». 1—4-я серыі (12+).
15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
18.15, 0.10 «Зона Х». Крымінальныя навіны (16+).
21.00 Панарама.
21.45 Зразумелая палітыка.
21.55 Серыял «След» (16+).
23.50 Арэна.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 19.30 Тэлебарометр.
9.05, 20.00 «Зразумець. Дараваць» (16+).
10.10 «Сямейныя гісторыі» (16+).
10.45 Камея, нажніцы, папера (16+).
11.20 «Да пабачэння» (16+).
12.05 Фільм для ўсёй сям'і. «Бель і Себасцьян: прыгоды працягваюцца» (6+).
13.45 «Жанна Пажані» (16+).
14.45 Анімацыйна-прыгодніцкі серыял «Стыч!» (6+).
15.25 Анімацыйны фільм «Прыгоды Фліка» (0+).
17.00 Прыгоды «Піраты Карыбскага мора: Праклён «Чорнай жамчужыны» (12+).
21.10 Спортладо 6 з 49. КЕНО.
21.15 «Тата папаў» (16+).
23.50 Хачу ў тэлевізар!
23.55 Серыял «Анатомія страці» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Рыбныя каўбаскі па-забалацку.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30 «Нацыянальны хіт-парад».
9.20 «Архітэктура Беларусі» [СЦ].

9.35 «Кадры жыцця». Ірына Яромкіна.
10.30 «Формула каханьня». Маст. фільм (12+) [СЦ].
12.55, 17.50 «Між высокай збжыны». Маст. фільм (12+).
14.20 «Наперад у мінулае».
14.45, 21.40 «Прыморскі бульвар». Маст. фільм (12+).
17.00 «Навукаманія» (6+).
17.25 «Арт-гісторыі». Галоўны герой па імені Святоло.
19.10 «Пераможцам слава!» Канцэрт Беларускага дзяржаўнага ансамбля «Песняры».
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Апошні дзень». Сяргей Бадрюк (12+).

5 Беларусь 5

7.00 Спорт-мікс.
7.10 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Дынама» (Рыга).
9.10 Вынікі тыдня.
9.55, 22.45 Тэніс. «Ралан Гарос». Мужчыны. Фінал.
13.05 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Літва — Беларусь.
15.05 Спорт-мікс.
15.15 Хакей на траве. Чэмпіянат Беларусі. Мужчыны. «Будаўнік» (Брэст) — ХК «Мінск».
16.45 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Францыя — Партугалія.
18.45 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
19.20 Хакей. КХЛ. СКА (Санкт-Пецярбург) — «Дынама» (Масква). Прамая трансляцыя. (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.45 На грані фолу. Футбольны агляд. Прамая трансляцыя.

Н АНТ

6.00, 7.15, 8.15 «Наша раніца». 7.00 [СЦ]. 8.00 [СЦ]. 9.00 [СЦ]. 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ]. 20.30, 0.50 Нашы навіны.
9.15 «Контур».
10.05 «Жыць здорава!» (16+)
11.15 Да 125-годдзя пазта. Серыял «Ясенін» (12+).
12.10 «Модны прыгавор» (6+).
13.15, 22.15 Серыял «Ніткі лёсу» (16+).
15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.00 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.50 «Удача ў прыдачу!» Дэзнік (12+).
18.55 «Наякая гаворач» (16+).
20.00 «Хачу ў тэлевізар».
21.10 Серыял «Масгас».

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45 «Раніца СТБ». 6.30 [СЦ]. 7.30 [СЦ]. 8.30 [СЦ]. 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
8.40 «Тыдзень».
10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.20 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Тамніцы Чапман» (16+).
14.35, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.25, 16.50 «Важняк. Гульня навывілет». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Міншчына».
22.05 «Глядзец усім!» (16+)
23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
0.40 «Мінтранс» (16+).

МІР МІР

5.00 Серыял «Развод і дзясвоцае прозвішча» (12+).
8.20, 10.10 Серыял «Сёмае неба» (12+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (блягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+).
14.10, 17.15 «Справы судовыя. Бтва за будучыню» (16+).
15.05, 16.15 «Справы судовыя. Новая гісторыя» (16+).
18.10, 19.25 Серыял «Кулінар-2» [СЦ] (16+).
22.40 «Гульня ў кіно» (12+).
23.25, 0.15 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
0.50 Серыял «Мухтар. Новы след» [СЦ] (16+).
2.15 Серыял «Забудзь і ўспомні» (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР— Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).
12.30 «Лёс чалавека» (12+).
12.35 «Плюс-мінус». Надвор'е на тыдзень.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.

14.40 Серыял «Касатка».

(12+).
17.15 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
21.05 Серыял «Вяртанне» (12+).
23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.10 «Астрапрагноз».
6.15 Белаежская пушча (6+).
6.30 «Гарады Беларусі» (6+).
7.10 «Здароўе» (12+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.20 «Справа ўрачоў» (16+).
9.10, 10.20 Дэтэктыў «Сабачая праца» (16+).
13.20, 16.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
13.50 Серыял «Высокія стаўкі. Рэванш» (16+).
16.20, 19.40, 22.15, 23.35 Сёння.
16.50 «ДНК» (16+).
18.00, 19.50 Серыял «Мянтэйскае вайны» (16+).
21.45 Серыял «Званар» (16+).
22.45 «НЗ.by».
23.00, 23.45 Серыял «Вонкавае назіранне» (16+).
0.15 Дэтэктыў «Пляж» (16+).

8 канал

7.00, 15.40, 17.30, 21.05, 1.30 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 15.50 «Мульт-парад» (6+).
7.30, 15.45, 20.45 «Прыколы 13-й школы» (6+).
7.35 Серыял «Флэш» (12+).
8.25 Серыял «Справа № 1» (16+).
9.15 Дак. фільм.
10.00 Глядзім усёй сям'ёй. «Фантастычныя стварэнні і дзе яны пражываюць» (12+).
12.15 Серыял «Вядзьмак».
14.05 Серыял «Дзве зімы і тры лета» (16+).
16.15 Серыял «Загрукза».
17.35 Серыял «Ніткі лёсу» (16+).
19.15 «Суперлато».
19.50 Серыял «Аднойчы ў Адэсе» (16+).
20.50 «Вечарніца» (6+).
21.10 Камедыя «Поўнач у Парыжы».
22.45 Баявік «Тэорыя змовы» (16+).
0.45 Серыял «Хадзячыя мерцавякі» (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
9.05 М/ф «Царэўна» (6+).
9.25 М/ф «Скубі Ду» (6+).
10.00 «Дзіцячы КВЗ» (6+).
11.00 «Рускія не смяюцца» (16+).
12.00 «Галерэя прыгажосці» (16+).
12.50 Анімацыйны фільм «Папа-мама гусак» (6+).
14.50, 22.00, 0.20 «Уральскія пельмені» (16+).
16.45 Баявік «Робін Гуд: пачатак» (12+).
19.00 Фантастыка «Гонар і прадзятасць, і зомбі» (16+).
21.00 «Поўны блэкайт» (16+).
22.40 «Справа была ўвечары» (16+).
23.45 «Наш рамонт» (16+).
2.05 «Проста кухня» (16+).
2.35 «Рогаў у справе» (16+).
3.25 «Даеш моладзь» (16+).
4.45 «6 кадраў» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 «Люстэрка». «У лясным гушчары». Мультфільмы.
7.10 «Камертон». Маст. фільм.
9.25 «Звычайны канцэрт».
9.55 «Мы — грамадзі!»
10.35 «Адзін радок». Маст. фільм.
12.10 «Лісты з правінцыі. Пскоўская вобласць [СЦ].
12.40, 0.20 Дыялогі пра жывёл. Заапарк Растова-на-Доне [СЦ].
13.20 «Гульня ў бісер».
14.05 «Іншыя Раманавы». «Швейцарская пусцэльніца» [СЦ].
14.35 «Містыфікацыя».
Спектакль тэатра «Ленкам». Пастаноўка Марка Захарова. Запіс 2005 года.
0.00 «Эліта Краіны Саве-

таў». Праўдалюбо Аляксандр Якаўлеў. 2008 год (16+).
16.45 Кіно пра кіно. «12 крэслаў. Трымайце грошмайтра!» Дак. фільм [СЦ].
17.25 Вялікія выканаўцы. «Сунічная палана Святаслава Рыхтэра». Дак. фільм.
18.05 «Пешшу...» Звянігарад патайні [СЦ].
18.35 «Рамантыка раманса».
19.30 Навіны культуры.
20.10 «Дзеці Дон Кіхота». Маст. фільм [СЦ].
21.30 «Прыгоды Арыстоцеля ў Маскве». Дак. фільм [СЦ].
22.10 Анне-Сафі Мутэр, Джон Уільямс і Венскі філарманічны аркестр. Музыкі да кінафільмаў.
1.00 Шукальнікі. «Завязшанне Стэлецкага».
1.45 «Загадка Сфінкса». Мультфільм для дарослых (16+).
2.00 Прафілактыка на канале.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.35 Парк культуры і адпачынку (18+).
3.25 Высокі бландын у чорным чаравіку (12+).
5.05 Сняданак у таты (12+).
6.50 Запалі гэтым летам (16+).
8.35 Закону тут не месца (12+).
10.25 Як скрасці брыльянт (16+).
12.15 Хлопчык у дзяўчыцы (16+).
14.05 Даспехі Бога (16+).
15.45 Даспехі Бога: аперацыя Ястраб (12+).
17.50 Аферысты Дзік і Джэйн (12+).
19.30 Дзень сурка (12+).
21.25 Робін Гуд: мужчыны ў трыко (12+).
23.25 Мужчыны ў вялікім горадзе-2 (16+).

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Да і пасля ...» Год 1964-ы (12+).
7.00, 8.30, 9.45, 11.00, 14.15, 17.10, 19.55, 0.35, 2.10, 3.45, 5.00 Музыкальная настальгія (12+).
7.20, 1.00 Маст. фільм «Жанчыны, якім пашанцавала» (16+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00 «Колба часу» (16+).
12.00 Маст. фільм «Таямніца Снежнай каралевы» (6+).
14.35 Кароткаметражны фільм «Тры рублі» (16+).
15.00 «Быў час». 2008 год (16+).
16.00 Фільм-спектакль «Вера» (з цыкла «Па вашым лісце») (12+).
18.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
19.00 Дак. фільм «Свабода без маскі» (16+).
20.20 «Рок-н-рол ТБ».
Канцэрт Канстанціна Нікольскага (16+).
21.45 Фільм-спектакль «Шчыгрынавая скура» (16+).
0.00 «Эліта Краіны Саве-

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.30, 6.00, 9.30, 10.45 Веласпорт. «Джыра д'Італія» (12+).
2.30 Горныя лыжы. Зольдэн (12+).
4.00, 8.00, 19.15 Снукер. English Open (6+).
17.45, 18.30 Вяславанне на байдарках і каное. Кубак свету (6+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.35 Парк культуры і адпачынку (18+).
3.25 Высокі бландын у чорным чаравіку (12+).
5.05 Сняданак у таты (12+).
6.50 Запалі гэтым летам (16+).
8.35 Закону тут не месца (12+).
10.25 Як скрасці брыльянт (16+).
12.15 Хлопчык у дзяўчыцы (16+).
14.05 Даспехі Бога (16+).
15.45 Даспехі Бога: аперацыя Ястраб (12+).
17.50 Аферысты Дзік і Джэйн (12+).
19.30 Дзень сурка (12+).
21.25 Робін Гуд: мужчыны ў трыко (12+).
23.25 Мужчыны ў вялікім горадзе-2 (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 М/ф (6+).
7.45 «Улеціць» (12+).
8.15 Маст. фільм «Дзяржаўная граніца» (12+).
10.15 «Ратуіце, я не ўмею гатаваць!» (12+).
11.05, 2.05 Серыял «Залаты капкан» (16+).
15.00 Анімацыйны фільм «Мегамозг». (0+).
16.35 Серыял «Агата і вышук. Рулетка лёсу» (12+).
20.30 «ТВ3 вядзе расследаванне» (16+).
21.35 «Асцярожна, ашуканцы!» (16+).

22.15 «Цягнік на Юму».

Маст. фільм (16+).
0.35 «Візіцеры». Серыял (16+).
5.20 «Без падману» (16+).
7.20, 1.25 Паўночнае сонца (16+).
9.10 Брудныя танцы-2: Гаванскія ночы (16+).
10.40 Тры метры над узроўнем неба (16+).
12.50 Тры метры над узроўнем неба: я цябе хачу (16+).
15.10 Каханне і іншыя лекі (16+).
17.10 Таемнае акно (12+).
19.00 Гульні розумаў (16+).
21.10 Востраў праклятых чорным чаравіку (12+).
23.45, 5.00 Застанься (16+).
3.00 Сомерсбі (16+).

ТВ1000 ТВ1000

6.50 Вязень замка Іф. Аз аддам (12+).
8.35 Любіць не любіць (16+).
10.05 Як я стаў рускім (16+).
11.40 Цяжкасці выжывання (16+).
13.20 Алеша Паповіч і Тургарын Змей (12+).
14.40 Даворня Мікіціч і Змей Гарыныч (6+).
15.55 Ілья Мурамец і Салавей-Разбойнік (6+).
17.25 Добры хлопчык (12+).
19.05 Давай разведземся! (12+).
20.55 Пра любові (16+).
23.00 Арытмія (18+).
0.55 Задов (18+).
2.40 Роба (6+).
4.05 Іван Царэвіч і Шэры Воук-4 (6+).
5.30 Вартаўнік (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

8.00 Махінатары (12+).
8.45, 21.02 Як гэта ўладкавана: аўтамабілі мары (12+).
9.10 Смяротны ўлоў (16+).
10.00 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
10.50, 5.42 Звар'іцелае лета са Снупам Догам (16+).
11.41 Як уладкаваны Суцвет (12+).
13.23, 23.09 Дальнабойшчык у Інданезіі (12+).
14.14, 17.14 Паляўнічыя на дыназаўраў (12+).
15.05 Браты Дызель (12+).
19.20 Як гэта ўладкавана? (12+).
20.11 Як гэта зроблена? (12+).
21.27 Не спрабуйце паўтарыць (16+).
0.00, 6.28 Вартавы падземкі (12+).
0.51 Олі Сміт: па слядах элю (16+).
1.42 Паляўнічыя на складды (16+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.00 Навуковыя глупствы (16+).
7.35, 3.35 Аўта-SOS (16+).
8.25 Машыны: разабраць і прадаць (16+).
9.15 Еўропа з вышыні

0.20 Фабрыка ежы (16+).
1.35 Зрабіць за адзін дзень (16+).
2.00, 5.05 Асушыць акіяны (16+).

Discovery Discovery

8.00 Махінатары (12+).
8.45, 21.02 Як гэта ўладкавана: аўтамабілі мары (12+).
9.10 Смяротны ўлоў (16+).
10.00 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
10.50, 5.42 Звар'іцелае лета са Снупам Догам (16+).
11.41 Як уладкаваны Суцвет (12+).
13.23, 23.09 Дальнабойшчык у Інданезіі (12+).
14.14, 17.14 Паляўнічыя на дыназаўраў (12+).
15.05 Браты Дызель (12+).
19.20 Як гэта ўладкавана? (12+).
20.11 Як гэта зроблена? (12+).
21.27 Не спрабуйце паўтарыць (16+).
0.00, 6.28 Вартавы падземкі (12+).
0.51 Олі Сміт: па слядах элю (16+).
1.42 Паляўнічыя на складды (16+).

У праграме маючыя змяненні. Перадрукаўкі праграмы забаронена. [СЦ] — фільм трансляцыя са скрытымі субтытрамі.

1 Беларусь 1

6.25 Меладрама «Мірт звычайны» (16+).
8.20 Клуб рэдактараў (16+).
9.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.45 Гісторыі збаўлення (12+).
10.20 Родныя людзі (6+).
10.40 Зона Х. Вынікі тыдня (16+).
11.15 Вакол планеты.
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 Меладрама «Сіндром недаказанасці». 1-я і 2-я серыі (16+).
14.30 Маршрут пабудаваны (12+).
15.15 «1418 дэён. Гісторыя Перамогі». Дак. фільм. (12+).
15.55 Адзін дзень (12+).
16.25, 19.10 Меладрама «Мірт звычайны». 1—4-я серыі (16+).
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 Галоўны эфір.
22.05 Меладрама «Дваяная хлусня». 1-я і 2-я серыі (16+).

8.45 «Сем нянек». Маст. фільм (12+) [СЦ].
10.00 «Наперад у мінулае». 10.25 «Беларуская кухня». Баўкаграчаник.
10.55 «Нацыянальны хіт-парад».
11.50 «Карнавал». Маст. фільм (12+) [СЦ].

14.50 «УНОВІС». Дак. фільм (12+).
15.45 «Славянскі базар у Віцебску — 2020». Залаты хіт.
17.50 «Дама з папугаем». Маст. фільм (12+) [СЦ].
19.30 «Кадры жыцця». Наталля Тамела.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Ясенін». Серыял (16+).

5 Беларусь 5

7.00 Спорт-мікс.
7.10 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 26-ы тур. «Нёман» (Гродна) — ФК «Гарадззя».
9.05 Дзюдо. Чэмпіянат Беларусі.
11.10 Плаванне. Міжнародны турнір.
13.20 Піт-стоп.
13.50 Міні-футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Сталіца» (Мінск) — ВіТЭн (Орша). Прамая трансляцыя.
15.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 26-ы тур. «Іслач» (Мінск р-н) — БАТЭ (Барысаў). Прамая трансляцыя.
17.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 26-ы тур. «Шахцёр» (Салігорск) — «Дынама-Мінск». Прамая трансляцыя.
19.30 «Бітва экстрасэнсаў» (16+).
21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
21.50 Камедыя «Бландзінка ў эфіры» (16+).
23.40 «Трэці лішні» (16+).

3 Беларусь 3

7.35 «Святыні Беларусі».
8.00, 14.45, 20.20 Навіны культуры.
8.20, 14.45 «Гэты дзень».
8.25 «Трое з Прастакавына». М/ф (0+).

Н АНТ

7.00, 9.00, 16.00 [СЦ], 18.00 Навіны.

7.15 «Здароўе» (16+).
8.10 «Жыццё іншых» (12+).
9.15 «Бесталковыя нататкі» (12+).
9.35 «Метэагід».
9.55 Фільм «Адам жонку ў добрых руках» (16+).
11.40 «Бачылі відэа?» (6+)
13.55 «На дачу!» (6+).
15.10 «100 імянаў Беларусі». Якаў Зяльдовіч. Тэорыя гараня і выбуху «(16+).
16.20 «Ээхх, разгуляй!» (16+).
18.20 «Тры акорды». (16+).
20.00 «Контур».
21.20 «Што? Дзе? Калі?» Восенская серыя гульні (16+).
22.45 «Спартклуб» (16+).
23.05 Фільм «Егер» (16+)

С СТБ

6.30, 23.50 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
8.15 Дакументальны праект (16+).
9.10 «Мінтранс» (16+).
10.00 «Скардзіца дазваляеца».
10.30 «Вялікі горад».
11.00 «Невядомая гісторыя» (16+).
11.55, 13.40, 16.40 «Важняк. Гульня на выліт». Серыял (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
19.00 «Вынікі тыдня».
20.05 Дакументальны спецпраект (16+).
22.25 «Засакрочаныя спісы» (16+).

МІР

5.00 Серыял «Дзяўчына сярэдных гадоў» (12+).
6.15 Мультифільмы (0+).
8.50 «Наша кіно. Гісторыя вялікай любові» (12+).
9.25 «ФазендаЛайф» (12+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы рэдакц.)
10.10, 16.15, 19.30, 1.00 Серыял «Жыццё спачатку» [СЦ] (16+).
18.30, 0.00 «Разам».

БЕЛАРУСЬ МТР РТР—Беларусь

7.00 Маст. фільм «Паслухмяная жонка» (12+).
10.30, 11.30 Маст. фільм «Сям'я маньяка Бяляева» (12+).
11.00 Весткі.

14.40 Маст. фільм «Злы жарт» (12+).
16.35 Маст. фільм «Забываючы пра усё» (12+).
20.00 Весткі тыдня.
21.25 Маст. фільм «Танга матылька» (12+).
23.00 Масква. Крэмль. Пуцін.
23.40 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўевым».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05 «Навукаманія» (6+).
6.40 «50 рэцэптаў першага» (12+).
7.15 «Хто ў доме гаспадар?» (12+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «24 пытанні» (12+).
8.50 Беларусы (6+).
9.20 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
10.20 «Першая перадача» (16+).
10.50 Цуд тэхнікі (12+).
11.40 «Дачны адказ» (0+).
12.40 Гісторыі збаўлення (12+).
13.10 «НашСпажыўНагляд» (16+).
14.10 Дэтэктыў «Сабачая праца» (16+).
16.20 «Следства вялі ...» (16+).
18.00 «Новыя рускія сенсацыі» (16+).
19.00 «Вынікі тыдня».
20.05 «Зоркі сышліся» (16+).
21.25 Ты не паверыш! (16+).
22.25 «Заснавана на рэальных падзеях» (16+).

8 канал

7.00, 13.40, 16.40, 21.10, 0.50 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05 «Мульти-парад». «Дэюймавачка» (0+).
8.25 «Прыколы 13-й школы» (6+).
8.30 Камедыя «Афоня» (12+).
10.05 Драма «Фарфоравая жыццё» (16+).
13.45 Глядзіць усёй сям'ёй. «Пухнаты шпіён» (0+).
15.05 Фэнтэзі «Чарадзейка» (0+).
16.45 Дэтэктыў «Па мянушцы Прынц».
18.20 Серыял «Касл» (12+).
19.05 «Надвор'е».
19.10 Баявік «Фарсаж» (16+).
21.00 «Вечарніца» (6+).
21.15 Баявік «Падвойны фарсаж» (16+).
23.10 Баявік «Такійскі Дрыфт» (16+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.45 «Галерэя прыгажосці» (16+).
9.35 Трылер «Калектар» (16+).

11.05 «Поўны блакаўт» (16+).
12.10 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
13.20 «Наш рамонт» (16+).
14.00, 2.20 Серыял «Маладзёжка» (16+).
21.40 «Саці. Нясумная класіка...»
22.25 «Д'яблы». Маст. фільм. 1-я серыя [СЦ].
23.50 Аляксандр Пушкін. «Барыс Гадуюно» [СЦ].
0.15 «Кінескоп». 42-і Маскоўскі міжнародны кінафест.
1.45 Расійскі нацыянальны аркестр. П. Чайкоўскі. Сімфонія № 5. Дырыжор Міхаіл Плятнёў.
6.00 Маст. фільм «Пра Чырвоную Шапачку» (6+).
8.10, 11.10, 13.05, 14.40, 15.45, 17.35, 19.00, 20.45, 21.45, 23.00, 0.55, 2.40, 3.45. 5.00 Музычная настальгія (12+).
9.00 «Быў час». 2008 год (16+).
10.00 Тэлеспектакль «Альманах сатыры і гумару» (12+).
12.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
13.25 Маст. фільм «Людзі і манекены» (12+).
15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
16.00 Тэлеспектакль «Да новых сустрэч!» (16+).
18.00 The Best of «СеваЛогія» (18+).
19.30 Маст. фільм «Жанчыны, якім пашанцавала». 1-я серыя: «Вера» (16+).

КУЛЬТУРА

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква чыгуначная.
7.05 «Іншыя Раманавы». «Храбры воін Мачупан» [СЦ].
7.40, 18.40 «Ключ да разгадкі старажытных скарбаў». Дак. серыял. 1-я серыя [СЦ].
8.30, 2.40 Прыгожая планета.
8.45, 16.15 «Дні хірурга Мішкіна». Маст. фільм. 1-я серыя.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.00 XX стагоддзе. «Гумарэскі Валянціна Катаева».

12.00 «Марыс Ліепа... Я хачу танцаваць сто гадоў». Дак. фільм.
12.40 Валікія маленькія [СЦ].
14.30 «Справа Н. Уладзімір Пячэрын: каталік з Расіі». Дак. серыял [СЦ].
15.05 «Агора». Ток-шоу.
17.30 Жыццё выдатных ідэй. «Новая фізіка. Радывацыя і радыеактыўнасць» [СЦ].
18.00 Расійскі нацыянальны аркестр. М. Мусаргскі. «Малюнк з выстаўкі». Дырыжор Міхаіл Плятнёў.
19.45 Галоўная роля.
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 «Оставивший свет...» Уладзімір Агею»». Дак. фільм [СЦ].
21.40 «Саці. Нясумная класіка...»
22.25 «Д'яблы». Маст. фільм. 1-я серыя [СЦ].
23.50 Аляксандр Пушкін. «Барыс Гадуюно» [СЦ].
0.15 «Кінескоп». 42-і Маскоўскі міжнародны кінафест.
1.45 Расійскі нацыянальны аркестр. П. Чайкоўскі. Сімфонія № 5. Дырыжор Міхаіл Плятнёў.

NOVAЛЬГИЯ Настальгія

6.00 Маст. фільм «Пра Чырвоную Шапачку» (6+).
8.10, 11.10, 13.05, 14.40, 15.45, 17.35, 19.00, 20.45, 21.45, 23.00, 0.55, 2.40, 3.45. 5.00 Музычная настальгія (12+).
9.00 «Быў час». 2008 год (16+).
10.00 Тэлеспектакль «Альманах сатыры і гумару» (12+).
12.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
13.25 Маст. фільм «Людзі і манекены» (12+).
15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
16.00 Тэлеспектакль «Да новых сустрэч!» (16+).
18.00 The Best of «СеваЛогія» (18+).
19.30 Маст. фільм «Жанчыны, якім пашанцавала». 1-я серыя: «Вера» (16+).

ТВ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
9.15 М/ф (6+).
10.05 «M&S» (12+).
10.40 «Перыскоп» (16+).
11.05, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
12.05, 19.00, 3.05 «Спялая» (16+).
13.10, 0.40 «Акцёрскія драмы» (12+).
14.05 «Сын». Маст. фільм (12+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.15 Маўнцінбайк. Чэмпіят свету (12+).
1.05, 10.35 Тэніс. «Ралан Гарос» (6+).
4.00, 9.30 Аўтагонкі. WTCR (12+).
5.30 Веласпорт. «Тур Парыжа» (12+).
6.30 Веласпорт. Гент — Вевельгем (12+).
8.00 Веласпорт. «Джыра д'Італія» (12+).
13.30 Снукер. European Masters (6+).
14.45 Снукер. English Open (6+).

КІНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.20 Мужчыны ў вялікім горадзе-2 (16+).
4.10 Тачка на мільён (16+).
6.20 Завадатары (16+).
8.05 Як займацца каханнем па-ангельску (18+).
10.00 Агент 117: місія ў Рыа (16+).
11.55 Вялікі салдат (16+).
13.45 Сужэнцы Морган ва ўцёках (16+).
15.45 Выпадковы шпіён (12+).
17.30 Робін Гуд: мужчыны ў трыко (12+).
19.30 Лёгка паводзіны (16+).
21.20 Даспехі Бога (16+).
23.00 Ад сям'і не ўцячэш (16+).

ТВ1000 ТБ1000 Рускае кіно

7.15 Легенда №17 (12+).
9.30 На раёне (16+).
11.10 Экіпаж (6+).
13.30, 19.00 Адваротны крок Месяца (16+).
15.45 Абаронцы (12+).
17.25 Іван Царэвіч і Шэры Воук (12+).
21.00 Ты ў мяне адна (16+).
22.45 Зайдрасць багоў (16+).
1.30 Толькі не яны (16+).
3.25 Эбігейл (6+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.00, 10.55, 15.05, 19.15 Фабрыка ежы (16+).
6.35, 10.00 Сіпа племени (16+).
7.25 На пльгтах па Юконе (16+).

15.55 «Чалавек-невідзімка» (16+).
17.00 «Апакаліпсіс» (12+).
18.05 «Мужчыны...» (16+).
20.05, 4.00 «Відавочцы». (16+).
20.50 «Звышнатуральны адбор» (16+).
21.55 «Косці». Серыял (16+).
23.40 «Візіцеры». Серыял (16+).
1.30 «Лапачка». Маст. фільм (12+).

TV 1000 ТБ1000

6.45 Ніколі не здавайся (16+).
8.50 Шанхайскія рыцары (16+).
10.50 Каратэ-хлалпчук (12+).
13.20, 5.00 Госця (16+).
15.30 Цяпло нашых цел (12+).
17.15 Людзі ў чорным (12+).
19.00 Людзі ў чорным-2 (12+).
20.30 Людзі ў чорным-3 (12+).
22.25 Дзюна (12+).
0.50 Рэпрадукцыя (16+).
2.50 Планета Ка-Пэкс (12+).

Discovery Discovery

8.00, 3.24 Джэрэмі Уэйд: таямніцы акіяна (16+).
8.45 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
9.35, 17.12, 22.18 Махінатары (12+).
10.25, 15.30, 21.27 Як гэта ўладкавана? (12+).
11.15, 20.36, 5.42 Паляўнічыя на складзі (16+).
12.06, 19.45, 0.51, 4.10 Браты Дызель (12+).
12.57 Дзіўныя сувязі (12+).
13.48 Стальныя хлопцы (12+).
14.39 Выгадная старызна (12+).
16.21, 1.42 Музейныя загадкі (12+).
18.03 Бітва за нерухомасць (12+).
18.54 Палёты ўглыб Аляскі (12+).
23.09 Багажныя войны (12+).
0.00 Круты цюнінг (12+).
2.33 Дальнабойшчыкі (12+).
4.56 Як гэта зроблена? (16+)
6.28 Голья і напалоханыя (16+).
7.14 Аляска: сям'я з лесу (16+).

[СЦ] — фільм трансляецца са спецыяльнымі субцітрамі.

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам)
9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).
8.50 Слова Мітрапаліта Веняміна ў гонар святкавання 550-годдзя здбыцця Жыровіцкай іконы Божай Маці.
9.10, 21.45 **Серыял «След»** (16+).
10.45, 12.10, 18.30, 19.20 Меладрама «**Моцная слабая жанчына**» (16+).
13.05, 14.45, 15.25 Меладрама «**Забароненае каханне**» (16+).
14.00 «Здравава здаровым быць!» (6+) [СЦ].
15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
18.15, 0.00 «Зона Х». Крымінальныя навіны (16+).
21.00 Панарама.
23.40 Сфера інтарсаў.
0.20 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.15 Тэлебарометр.
9.05, 20.05 «Зразумець. Дараваць» (16+).
9.40, 20.40 «Сямейныя гісторыі» (16+).
10.20, 22.30 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.15, 18.20 **Серыял «Анатамаванне пакажа»**. 1 і 2-я серыі (16+).
13.05, 23.35 **Серыял «Анатомія страся»** (16+).
13.55 «Свет навыварат. Бразілія» (16+).
14.50 Анімацыйна-прыгодніцкі серыял «Стыч!» (6+)
15.40 Нічога сабе няз (12+).
15.45 «Пін-код» (12+).
16.30 «**Не нарадзіцца прыгожай**». **Серыял** (12+).
17.20 «Ароп і рэшка. Марскі сезон» (16+).
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.20 «Трэці лішні» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Калатуха з білінамі.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.55 «Чырвоная капэла». **Серыял** (16+).

10.05, 23.15 «Леон з Эльзаса. Беларускі партызан». Дак. фільм з цыкла «Зваротны адлік» (12+).
10.30 «Архітэктура Беларусі» [СЦ].
10.45, 16.00 «**Букет мімозы і іншыя кветкі**». Маст. фільм (12+) [СЦ].
12.55 Апошні дзень». Сяргей Бадроў (12+).
13.35, 21.40 «**Іх ведалі толькі ў твар**». Маст. фільм (12+).
15.05 «Майстры і куміры». Арнольд Памазан.
17.15 «Архітэктура Беларусі» [СЦ].
17.30 «**Хатынь. Вайна без праваў**». **Фільм першы «Прычыны для маўчання»** (12+).
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрка».
20.00 «Суразмоўцы». Уладзімір Мішчанчук.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Апошні дзень». Ніна Сазонава (12+).
23.40 «Арт-гісторыі». Чатыры жыцці Яэпа Драздовіча [СЦ].

5 Беларусь 5

7.00, 12.40 Спорт-мікс.
7.10 Футбол. Кваліфікацыя да ЕўРА-2020. Плай-оф.
9.10 Хакей. КХЛ. СКА (Санкт-Пецярбург) — «Дынама» (Масква).
11.10 На грані фолу. Футбольныя агляды.
12.10 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
12.50 Тэніс. «Ралан Гарос».
15.10 Авертайм.
15.40 Міні-футбол. Чэмпіят Беларусі. ВРЗ (Гомель) — МФК «Мінск».
17.40 Піт-стоп.
18.15 Спорт-кадр.
18.50 Хакей. КХЛ. «Ак Барс» (Казань) — «Трактар» (Чэлябінск). Прамая трансляцыя. (У перапынках — Спорт-цэнтр).
21.20 Вось гэта спорт!
21.35 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Украіна — Іспанія. Прамая трансляцыя. (У перапынку — Спорт-цэнтр).
23.40 Хакей для ўсіх.

Н АНТ

6.00, 7.15, 8.15 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ], 20.30, 0.50 Нашы навіны.
9.15 «Тэорыя змовы» (16+).
10.00 «Жыць здарова!» (16+)
11.15 Да 125-годдзя паэта. **Серыял «Ясенін»** (12+).

12.10 «Модны прыгавор» (6+).
13.15, 22.15 **Серыял «Ніткі лёсу»** (16+).
15.10 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.00 «Мужчынкае/Жаночкае» (16+).
14.40 **Серыял «Касатка»** (12+).
17.15 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
18.55 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.10 **Серыял «Масгэз. Новая справа маёра Чаркасава»** (16+).

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.15, 0.40 «Самыя шакальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
14.40, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.30, 16.50 «Важняк. Гульня на выліт».
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.15 «Скардзіцка дзавалюецца».
20.15 «Міншчына».
22.00 «Скардзіцка дзавалюецца».

МІР МІР

5.00, 10.10 **Серыял «Забудзь і ўгадай»** (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. грошы вярніце!» (16+)
14.10, 17.15 «Справы судовыя. Битва за будучыню» (16+).
15.05, 16.15 «Справы судовыя. Новая гісторыя» (16+).
18.10, 19.25 **Серыял «Кулінар-2»** [СЦ] (16+).
22.40, 3.05 «Гульня ў кіно» (12+).
23.25, 0.15 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
0.50 **Серыял «Мухтар. Новы след»** [СЦ] (16+).
3.40 «Наша кіно. Гісторыя вялікай любові» (12+).
4.45 **Серыял «Выходжу цябе шукаць-2»** (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР РТР—Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.

11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 **Серыял «Касатка»** (12+).
17.15 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
18.55 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.10 **Серыял «Масгэз. Новая справа маёра Чаркасава»** (16+).

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05 «Гарады Беларусі» (6+).
6.40, 16.20, 19.40, 22.15, 23.35 Сёння. Галоўнае.
6.45 «Здраоўе» (12+).
7.30, 8.20 «Справа ўрачоў» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.45 **Серыял «Мухтар. Новы след»** (16+).
9.35, 22.45 «НЗ.бу».
10.20, 23.00, 23.45 **Серыял «Вонкавае назіранне»** (16+).
11.15 **Баявік «Марскія д'яблы. Смерч»** (16+).
13.20, 16.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
13.50 **Серыял «Высокія стаўкі. Рэванш»** (16+).
16.50 «ДНК» (16+).
18.00, 19.50 **Серыял «Мянтэйскія войны»** (16+).
21.45 **Серыял «Званар»** (16+).
0.15 **Дэтэктыў «Пляж»** (16+).

8 канал

7.00, 15.25, 17.25, 21.10, 1.50 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 15.35 «Мульти-парад» (6+).
7.30, 15.30, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
7.35 **Серыял «Флэш»** (12+).
9.00, 19.00 **Серыял «Адночы ў Адэсе»** (16+).
9.50 «Архіў СБ ТБ».
10.00 **Баявік «Тэорыя змовы»** (16+).
12.10, 17.30 **Серыял «Ніткі лёсу»** (18+).
13.50 **Серыял «Дзве зімы і тры лета»** (16+).
16.00 «Гатуі як шэф!» (6+)
16.30 **Серыял «Загрузка»**.
20.55 «Вечарніца» (6+).
21.15 Драма «**Крык цішыні**» (16+).
22.50 Драма «**Легенды восені**» (16+).
1.05 **Серыял «Хадзячы мерцвякі»** (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
9.05 М/ф «Царэўна» (6+).
9.25 М/ф «Скубі Ду» (6+).
10.00 «Проста кухня» (16+).
11.00 «Рогаў у справе» (16+).
12.05 Фантастыка «Раён № 9» (16+).
14.15, 21.00 «Уральскія пельмені»
16.15 Трылер «Сноўдан» (16+).
18.50 Анімацыйны фільм «Чалавек-пауук: праз сувесць» (6+).
22.30 Фантастыка «Хэнкок» (16+).
0.15 Драма «Аб'яцанне» (16+).
2.45 «Кіно ў дэталюх» (16+).
3.35 «Даеш моладзь» (16+).
4.45 «6 крадзя» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 «Біблейскі сюжэт».
7.05 «У краіне нявыучаных урокаў».
8.30 «Культпаход у тэатр». Маст. фільм.
10.00 «Святны Крамяля». Дац. серыял [СЦ].
10.30 «Дзеці Дон Кіхота». Маст. фільм [СЦ].
11.45 «Эрмітаж» [СЦ].
12.15 Чорныя дзіркі. Белья плямы.
12.55, 1.35 «Дынастыі». Дак. фільм [СЦ].
13.50 Да 175-годдзя Рускага геаграфічнага таварыства. «Ехаў грэка... Падарожжа па сапраўднай Расіі». Дак. серыял [СЦ].
14.35 «Прыгоды Арыстоцеля ў Маскве». Дак. фільм [СЦ].
15.20 Больш, чым каханне. Тацыяна Пельтцэр і Ганс Тэйблер [СЦ].

16.00 «Малы і Карлсан, які жыве на даху». Маст. фільм.
17.30 Вялікія і маленькія [СЦ].
19.25 Кіно на ўсе часы. «Такое жыццё!» Маст. фільм.
21.15 «Гісторыя навуковай фантастыкі з Джэймсам Кэмеранам». Дак. фільм [СЦ].
22.00 «Агора». Ток-шоу.
23.00 Клуб 37.
0.10 «Каханая дзяўчына». Маст. фільм.
2.30 «Цудоўны Гоша». «Што там, пад маскай?»
Мультфільмы для дарослых.

НОВАБЛІГА Настальгія

6.00 «Эліта Краіны Саветаў». Праудалоб Александр Якаўлеў. 2008 год (16+).
06.35, 8.10, 9.45, 11.00, 13.00, 14.30, 15.45, 17.00, 20.15, 21.45, 23.10, 1.10, 2.10, 3.45, 5.00 Музыкальная настальгія (12+).
7.00, 13.20, 1.00 Маст. фільм «Жанчыны, якім пашанцавала» (16+).
8.30 Маст. фільм «Шчаслівы Кукушкін» (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 22.00, 4.00 «Народжаны ў СССР».
12.00 «Да і пасля...» Год 1964-ы (12+).
18.00 Маст. фільм «Таямніца Снежнай каралевы» (6+).
20.35 Кароткаметражны фільм «Тры рублі» (16+).
21.00 «Быў час». 2008 год (16+).
22.00 Фільм-спектакль «Вера» (з цыкла «Па вашым лісце»).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.15 М/ф (6+).
9.15 «Улегцы» (12+).
9.45 «M&S» (12+).
10.20 «Аб здароўі. Не на самай справе і ўсур'ез» (12+).
10.55, 22.35 «Перыскоп» (16+).
11.15 «Вакол святла. Месцы сілы» (16+).
12.20 «Гучныя справы» (16+).
13.25, 4.10 «Псіхасаматыка» (12+).
14.05, 5.35 «Новы дзень» (16+).
14.45, 2.40 «Невядомы». **Серыял** (16+).
16.30 «Апакаліпсіс» (12+).
17.35 «Звышнатуральны адбор» (16+).
18.40 «Дзённік экстрасэнса» (16+).
19.45 «Мужчыны...» (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00, 6.00, 9.30, 12.30 Веласпорт. «Джыра д'Італія» (12+).
1.30 Веласпорт. Схелдэспрэйс (12+).

2.30 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
4.00, 8.00, 10.30, 19.45 Снукер. English Open (6+).
11.30 Веласпорт. Бельгія (12+).
17.45, 18.45 Маўнцінбайк. Чэмпіят Еўропы (12+).

TV 1000 ТВ1000 Кінакамедыя

0.50 Мужчыны ў вялікім горадзе-2 (16+).
3.00 Даспехі Бога (16+).
4.35 Вялікі салдат (16+).
6.20 Нерэальнае каханне (16+).
8.00 SuperЗяць (16+).
9.50 Місія: неадэкватна (18+).
11.35 Такча на мільён (18+).
13.45 Канвайры (16+).
15.40 Лёгка паводзіны (16+).
17.35 Прывіды былых сьбровкак (16+).
19.30 Крутая Джорджія (16+).
21.35 Паспехаў, Чак (16+).
23.30 Без заганы (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.15 М/ф (6+).
9.15 «Улегцы» (12+).
9.45 «M&S» (12+).
10.20 «Аб здароўі. Не на самай справе і ўсур'ез» (12+).
10.55, 22.35 «Перыскоп» (16+).
11.15 «Вакол святла. Месцы сілы» (16+).
12.20 «Гучныя справы» (16+).
13.25, 4.10 «Псіхасаматыка» (12+).
14.05, 5.35 «Новы дзень» (16+).
14.45, 2.40 «Невядомы». **Серыял** (16+).
16.30 «Апакаліпсіс» (12+).
17.35 «Звышнатуральны адбор» (16+).
18.40 «Дзённік экстрасэнса» (16+).
19.45 «Мужчыны...» (16+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.00 Навуковая глупстыя (12+).
7.25, 2.40 Аўта-SOS. (16+).

20.40 «Кожнаму сваё». Маст. фільм (12+).
22.55 Баявік «Моцны арэашак-3» (16+).
1.10 «Візіцёры». **Серыял** (16+).
5.05 «10 самых» (16+).

TV 1000 ТВ1000

7.20 Чырвоная Шапка супраць зла (12+).
8.45 Накаўт (16+).
10.25 Твары ў натоўпе (16+).
12.50 Солт (16+).
13.50 Людзі ў чорным (12+).
15.35 Людзі ў чорным-2 (12+).
17.05 Людзі ў чорным-3 (12+).
19.00 Тры метры над узроўнем неба (16+).
21.10 Тры метры над узроўнем неба: я цябе хачу (16+).
23.30 Каханне і іншыя лекі (16+).
1.30 Брудныя танцы-2: Гаванскія ночы (16+).
2.55 Шанхайскія рыцары (12+).
5.00 Востраў галаварэзаў (6+).

Discovery Discovery

8.00 Махінатары (12+).
8.45, 21.02 Як гэта уладкавана: аўтамабільны мары (12+).
9.10 Узрываючы гісторыю (12+).
10.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).
10.50, 21.27 Голыя і напалоханыя (16+).
12.32, 19.20 Крутыя цюнінг (12+).
13.23, 6.28 Стальныя хлопцы (12+).
14.14, 7.14 Выгадана старызна (12+).
15.05 Багажныя войны (12+).
20.11 Браты Дызель (12+).
23.09 Звар'яцелае лета са Снупам Догам (16+).
0.00 Смяротны ўлоў (16+).
0.51 Битва матораў (12+).
2.33 Як уладкаваны Сусвет (12+).
4.10 Олі Сміт: па плядах элю (16+).
4.56 Не спрабуйце паўтарыць (16+).

1 Беларусь 1

6.10 Іюнасць [СЦ].
 6.35 Меладрама «Мірт звычайны». 1-я і 2-я серыі (16+).
 8.30 Адзін дзень (12+).
 9.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.
 9.10 Сэнс жыцця (12+).
 9.45 Здароўе (12+) [СЦ].
 10.35 Дача (12+).
 11.10, 12.10 Меладрама «Жанчыны». 1-2-я серыі (12+).
 15.10 Краіна.
 15.40 Меладрама «Дваяная хлусня». 1-я і 2-я серыі (16+).
 19.10, 21.40 Меладрама «Ненавіджу». 1—4-я серыі (16+).
 21.00 Панарама.
 23.35 Меладрама «Сіндром недаказанасці». 1-я і 2-я серыі (16+).
 1.35 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
 8.45 Анімацыйна-прыгодніцкі серыял «Стыч!» (6+).
 9.35, 21.05 Тэлебарометр.
 9.40 Анімацыйны фільм «Атлантыда: закінуты свет» (0+).
 11.15 «Вежа» (12+).
 12.05 Камень, нажніцы, папера (16+).
 12.40 «Свет навыварат. Бразілія» (16+).
 13.40 Фільм для ўсёй сям'і. «Бель і Себасц'ян: сябры на век» (6+).
 15.10, 23.50 «Калі мы дома-2» (16+).
 15.40 «Вяселле ўспяваю» (16+).
 17.15 Фэнтэзі «Мэры Попінс вяртаецца» (6+).
 19.25 Меладрама «Вялікае вяселле» (12+).
 21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
 21.15 Прыгоды «Піраты Карыбскага мора: куфар мерцвяка» (12+).

3 Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
 8.00, 14.40, 20.20 Навіны культуры.
 8.20, 15.00 «Гэты дзень».
 8.25 «Дама з папугаем». Маст. фільм (12+) [СЦ].
 10.00 «Жывая культура». Традыцыя выпякання грачанага хлеба (вёскі Малаарцкага раёна Брэсцкай вобласці).
 10.25 «Беларуская кухня». Стромга з яблыкамі.

11.00 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
 11.25 «Ясенін». Серыял (16+).
 14.15 «Навукаманія» (6+).
 15.05 «Кадры жыцця». Мікалай Чаргінец.
 15.55 «Жаніх з таго свету». Маст. фільм (12+).
 16.50 «Свайімі словамі».
 17.30 «Карнавал». Маст. фільм (12+) [СЦ].
 20.05 «Суразмоўцы». Аляксей Камароўскі.
 20.40 «Калыханка» (0+).
 21.05 «Сем нянек». Маст. фільм (12+) [СЦ].
 22.25 «Арт-гісторыі». «Гульні Пікаса» ў кераміцы. Гісторыя неспадзяванага дару Надзі Лежэ.
 22.50 Святочны канцэрт да 200-годдзя Станіслава Манюшкі.

5 Беларусь 5

6.45 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 26-ы тур. ФК «Слуцк» — ФК «Мінск».
 8.15 Хакей КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Лакаматыў» (Яраслаўль).
 10.00, 21.30 Плаванне. Міжнародны турнір.
 12.05 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. ХК «Гомель» — ХК «Магілёў». Прамая трансляцыя.
 14.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Эвертан» — «Ліверпуль». Прамая трансляцыя.
 16.20 Дзюдо. Чэмпіянат Беларусі.
 17.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 26-ы тур. «Нёман» (Гродна) — ФК «Гарадзея». Прамая трансляцыя. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
 19.50 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Манчэстэр Сіці» — «Арсенал». Прамая трансляцыя. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
 23.00 Дзюдо. Чэмпіянат Беларусі.

Н АНТ

7.00, 9.00, 16.00 [СЦ]. 18.00, 20.00 Нашы навіны.
 7.15 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
 8.00 Пром'ера. «101 пытанне даросляму» (12+).
 9.50 Фільм «Вясна на Зарэчнай вуліцы» (12+).
 10.55 «Бачылі відэа?» (6+)
 12.30 «На дачу!» (6+)
 13.35 «Са справы маёра Чаркасава». Кат. «Без тэрміну даўнасці» (16+).

14.35 «Хто хоча стаць мільянерам?» (12+)
 16.20, 18.20 «Ледніковы перыяд» (6+).
 20.45 «Метэагід».
 21.05 «Сёння ўвечары» (16+).
 22.45 Фільм «Адам жонку ў добрыя рукі» (16+).
 0.30 «Сам-насам з усімі» (16+).

С СТБ

6.15, 23.30 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
 8.00 «Анфас».
 8.20 «Самая карысная праграма» (16+).
 09.10 Дакументальны праект (16+).
 10.00 «Мінск і мінчане».
 10.30 «Цэнтральны рэгіён».
 11.00, 13.40, 16.40, 20.05 «Важняк. Гульня навяліт». Серыял (16+).
 13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
 19.55 «СТБ-спорт».
 22.35 Кікбоксінг. Чэмпіянат Беларусі. Фіналы.

МІР МІР

5.00 Маст. фільм «Маё каханне» [СЦ] (12+).
 5.10, 7.50 Мультифільмы (0+).
 7.20 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
 8.00 «Ведаем рускую» (12+).
 9.00 Ток-шоу «Слабае звяно» (12+).
 10.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
 10.10 Маст. фільм «Вій» [СЦ] (12+).
 11.50, 16.15 Серыял «Запасны інстынкт» [СЦ] (12+).
 16.40, 19.15 Серыял «Дом-фантас» [СЦ] (16+).
 21.25 Серыял «Мой асабісты вораг» (16+).
 1.30 Маст. фільм «Ахоўнік для дачкі» [СЦ] (16+).
 3.15 Серыял «Дзяўчына сяродніх гадоў» (12+).

3 мой 8 канал

7.00, 14.40, 18.40, 21.15 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05 М/ф «Саюз звароў».
 8.45 «Прыколы 13-й школы» (6+).
 8.50 Трылер «Уварванне» (16+).
 11.05 Драма «Фарфоравая жыццё». 1—4-я серыі.
 14.45 Глядзім усёй сям'ёй. «Фантастычныя стварэнні. Злачынства» (12+).
 17.00 Прыгоды «Сіні вожык» (6+).
 18.45 Драма «Помста» (16+).
 20.50 «Вечарніца» (6+).
 21.00 «Фэшн іс ту прафэшн» (12+).
 21.20 Драма «Афіцэр і шпён» (16+).
 11.15 «Наша справа» (16+).
 11.30 «Сто да аднаго».
 12.20 «Гумар! Гумар! Гумар!!!» (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР—Беларусь

7.00 Маст. фільм «Каханне на сене» (16+).
 9.00 Маст. фільм «Каб ды калі б» (12+).
 11.00 Весткі.
 12.30 «На дачу!» (6+)
 13.35 «Са справы маёра Чаркасава». Кат. «Без тэрміну даўнасці» (16+).

13.20 «Доктар Мяснікоў» (12+).
 14.25 «Мама Мія». Святочны канцэрт, прысвечаны Дню маці.
 16.15 Маст. фільм «Маё сэрца з табой» (12+).
 19.45 «Плюс-мінус». Надвор'е на тыдзень.
 20.00 Весткі ў суботу.
 20.45 «Прывітанне, Андрэй!» (12+)
 22.30 Маст. фільм «Паслухмяная жонка» (12+).

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
 6.05 Сёння. Галоўнае.
 6.10 «Навукаманія» (6+).
 6.45 «50 рэцэптаў першага» (12+).
 10.00 «Дача» (12+).
 8.20 «НЗ.by: час вынікаў».
 8.45 «Гарады Беларусі» (6+).
 9.20 «Урачобныя таямніцы плюс» (12+).
 10.20 Галоўная дарога (16+).
 10.55 «Жывая ежа» (12+).
 11.45 Кватэрнае пытанне (0+).
 12.45 Гісторыі збаўлення (12+).
 13.15 «Паедзем, паядзім!» (0+)
 14.10 Дэтэктывы «Сабачая праца» (16+).
 16.20 «Сакрэт на мільён». Марыя Арбатава (16+).
 18.05 «Следства вялі...» (16+).
 19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
 20.05 «Ты супер!» (6+)
 22.35 Маст. фільм «Дзень адчаю» (16+).
 0.25 «Таямнічная Расія» (16+).

3 мой 8 канал

7.00, 14.40, 18.40, 21.15 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05 М/ф «Саюз звароў».
 8.45 «Прыколы 13-й школы» (6+).
 8.50 Трылер «Уварванне» (16+).
 11.05 Драма «Фарфоравая жыццё». 1—4-я серыі.
 14.45 Глядзім усёй сям'ёй. «Фантастычныя стварэнні. Злачынства» (12+).
 17.00 Прыгоды «Сіні вожык» (6+).
 18.45 Драма «Помста» (16+).
 20.50 «Вечарніца» (6+).
 21.00 «Фэшн іс ту прафэшн» (12+).
 21.20 Драма «Афіцэр і шпён» (16+).
 11.15 «Наша справа» (16+).
 11.30 «Сто да аднаго».
 12.20 «Гумар! Гумар! Гумар!!!» (16+).
 1.00 «Надвор'е».

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
 7.20 «Лаві момант» (16+).
 8.45, 16.00 Серыял «Вароніны» (12+).
 9.15 «Сезон кахання» (16+).
 10.15, 0.05 Серыял «Збеглыя сваякі» (16+).
 11.20, 18.00, 21.30 «Уральскія пельмені» (16+).
 12.55, 23.00 Серыял «Дылды» (16+).
 14.00, 2.20 Серыял «Маладзёжка» (16+).
 19.30 Серыял «Міша псавай усё» (16+).
 20.30 Серыял «Кухня. Вайна за гатэль» (16+).
 1.05 Серыял «Татавы дочки» (12+).
 3.55 «Адна за ўсіх» (16+).
 4.45 «6 кадраў» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
 6.35 «Пешшу...» Масква Барадзінская.
 7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
 7.40, 18.40 «Ключ да разгадкі старажытных скарабаў». Дак. серыял [СЦ].
 8.30, 14.15 Прыгожая планета.
 8.50, 16.15 «Дні хірурга Мішкіна». Маст. фільм.
 10.15 «Назіральны».
 11.10, 0.20 XX стагоддзе. «Спявае Эдзіта Пеха. Юбілейны канцэрт», 1982 год.
 12.30, 22.25 «Д'яблы». Маст. фільм [СЦ].
 13.35 «Кінескоп». 42-і Маскоўскі міжнародны кінафэст.
 14.30, 23.50 Аляксандр Пушкін. «Барыс Гадуноў» [СЦ].
 15.05 «Эрмітаж» [СЦ].
 15.35 «Саці. Нясмудная класіка...»
 17.20 Жыццё выдатных ідэй. «Новая фізіка. Тэорыя адноснасці» [СЦ].
 17.50 Расійскі нацыянальны аркестр. П. Чайкоўскі. Сімфонія № 5. Дырыжор Міхал Плятнёў.
 19.45 Галоўная роля.
 20.30 «Добрай ночы, малыя!»

20.45 Штучны адбор.
 21.25 85 гадоў Аляксею Казлову. Лінія жыцця [СЦ].
 1.40 Расійскі нацыянальны аркестр. М. Мусаргскі. «Малюнкы з выстаўкі». Дырыжор Міхал Плятнёў.
 2.15 «Хранічнамму песімісту з любоўю. Саша Чорны». Дак. фільм.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
 7.05, 8.40, 9.45, 11.35, 13.00, 14.45, 15.45, 17.00, 19.10, 20.40, 21.45, 23.00, 2.10, 5.10 Музыкальная настальгія (12+).
 7.25 Маст. фільм «Людзі і манекены» (12+).
 9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
 10.00 Тэлеспектакль «Да новых сустрэч!» (16+)
 12.00 The Best of «СевА-логія» (18+).
 13.30, 19.30 Маст. фільм «Жанчыны, якім пашанцавала» (16+).
 18.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «Дзеці палітычнай эліты» (16+).
 0.00 Маст. фільм «Пра Чырвоную Шапачку».
 3.00 «Быў час». 2008 год (16+).
 4.00 Тэлеспектакль «Альманах сатыры і гумару».

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя «Беларусь-фільма» (12+).
 7.50 М/ф (6+).
 8.30, 23.35 «Улепцы» (12+).
 9.00, 15.25, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
 10.00, 17.25 «Старац» (16+).
 11.05, 18.30 «Спялая» (16+).
 12.10, 19.35 «Варажбітка» (16+).
 13.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
 14.15 «Паліяўнічыя на прывідаў» (16+).
 16.25, 3.40 «Знакі лёсу» (16+).
 20.45 «Косці». Серыял (16+).
 22.35 «Візіцёры». Серыял (16+).
 0.15 «90-я». (16+).
 1.05 «Востраў». Маст. фільм (12+).
 3.20 «Перыскоп» (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.00, 6.00, 9.30, 12.30 Веласпорт. «Джыра д'Італія» (12+).
 2.30 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
 4.00, 8.00, 11.00, 17.40, 20.00 Снукер. English Open (6+).
 18.30 Аўтагонкі. WTCC (12+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.05 Выкрутасы (12+).
 3.05 Утаймаванне свальгольнага (16+).
 5.05 SuperЗяць (16+).
 7.00 Мужчыны ў вялікім горадзе-2 (16+).

9.15 Парк культуры і адпачынку (18+).
 11.15 Місія: неадэкватна (18+).

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

13.00 Робін Гуд (16+).
 15.25 Без заганы (16+).
 17.30 Канваіры (16+).
 19.30 Дзень сурка (12+).
 21.25 Даспект Бога: аперацыя Ястраб (12+).
 23.30 Кейт і Леа (12+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя «Беларусь-фільма» (12+).
 7.50 М/ф (6+).
 8.30, 23.35 «Улепцы» (12+).
 9.00, 15.25, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
 10.00, 17.25 «Старац» (16+).
 11.05, 18.30 «Спялая» (16+).
 12.10, 19.35 «Варажбітка» (16+).
 13.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
 14.15 «Паліяўнічыя на прывідаў» (16+).
 16.25, 3.40 «Знакі лёсу» (16+).
 20.45 «Косці». Серыял (16+).
 22.35 «Візіцёры». Серыял (16+).
 0.15 «90-я». (16+).
 1.05 «Востраў». Маст. фільм (12+).
 3.20 «Перыскоп» (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.00, 6.00, 9.30, 12.30 Веласпорт. «Джыра д'Італія» (12+).
 2.30 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
 4.00, 8.00, 11.00, 17.40, 20.00 Снукер. English Open (6+).
 18.30 Аўтагонкі. WTCC (12+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.05 Выкрутасы (12+).
 3.05 Утаймаванне свальгольнага (16+).
 5.05 SuperЗяць (16+).
 7.00 Мужчыны ў вялікім горадзе-2 (16+).

15.05 Людзі ў чорным-3 (12+).

19.00 Ніколі не здавайся (16+).
 21.00 Паўночнае сонца (16+).
 22.35 Брудныя танцы-2: Гаванскія ночы (16+).
 0.05 Тоня супраць усіх (18+).
 2.05 Цяпло нашых цел (12+).
 3.35 Накаўт (16+).
 5.00 Фарсаж (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя «Беларусь-фільма» (12+).
 7.50 М/ф (6+).
 8.30, 23.35 «Улепцы» (12+).
 9.00, 15.25, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
 10.00, 17.25 «Старац» (16+).
 11.05, 18.30 «Спялая» (16+).
 12.10, 19.35 «Варажбітка» (16+).
 13.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
 14.15 «Паліяўнічыя на прывідаў» (16+).
 16.25, 3.40 «Знакі лёсу» (16+).
 20.45 «Косці». Серыял (16+).
 22.35 «Візіцёры». Серыял (16+).
 0.15 «90-я». (16+).
 1.05 «Востраў». Маст. фільм (12+).
 3.20 «Перыскоп» (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.00, 16.05 Іван Царэвіч і Шэры Воўк (12+).
 7.45 Абаронцы (12+).
 9.15 Эгіпэйл (6+).
 9.15 Зайздрасць багоў (16+).
 13.45, 19.00 Адваротны бок Месяца (16+).
 17.40 Іван Царэвіч і Шэры Воўк-2 (6+).

20.55 На раёне (16+).
 22.40 Эласціка (16+).
 0.05 Скіф (18+).
 1.55 Яраслаў. Тысячу гадоў таму (16+).
 3.35 Ваўкадаў з роду Шэрых Сабак (16+).

National Geographic National Geographic

6.00, 10.45, 15.05, 19.15, 21.00, 3.30 Фабрыка ежы (16+).
 6.30, 9.55 Інстынкт выжывання (16+).
 7.20 На плятах па Юкане (16+).
 8.10 Мегамасты (16+).
 9.05 Інжынерныя ідэі (16+).
 11.40, 15.55 Асушыць акіяны (16+).
 12.30, 16.45 Аўта-SOS (16+).
 13.20, 17.35, 4.15 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
 14.15, 18.25, 1.55 Расследаванні авіякатастроф (16+).
 20.10 Падарожжы з Горданам Рамзі (16+).
 0.25 Нераскрытыя таямніцы Другой сусветнай вайны (16+).
 5.00 Суперзбудаванні: цуды інжынерны (16+).
 5.40 Навуковыя глупствы (16+).

Discovery Discovery

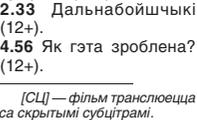
8.00, 3.24 Джэрэмі Уйд: таямніцы акіяна (16+).
 8.45 Паліяўнічыя на рэліквіі (16+).
 9.35, 17.12, 22.18 Махінатары (12+).
 10.25, 15.30, 21.27 Як гэта ўладкавана? (12+)
 11.15, 20.36, 5.42 Паліяўнічыя на склады (16+).
 12.06, 14.39, 19.45, 4.10, 6.28 Браты Дызель (12+).
 12.57 Дзіўныя сувязі (12+).
 13.48, 7.14 Круты цюнінг (12+).
 16.21, 1.42 Музейныя загадкі (12+).
 18.03 Бітва за нерухомасць (12+).
 18.54 Палёты ўглыб Аляскі (12+).
 23.09 Багажныя войны (12+).
 0.00 Узрываючы гісторыю (12+).
 0.51 Мужчына, жанчына, прымор (12+).
 2.33 Дальнабойшчыкі (12+).
 4.56 Як гэта зроблена? (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.00, 16.05 Іван Царэвіч і Шэры Воўк (12+).
 7.45 Абаронцы (12+).
 9.15 Эгіпэйл (6+).
 9.15 Зайздрасць багоў (16+).
 13.45, 19.00 Адваротны бок Месяца (16+).
 17.40 Іван Царэвіч і Шэры Воўк-2 (6+).

ТВ1000 Рускае кіно

20.55 На раёне (16+).
 22.40 Эласціка (16+).
 0.05 Скіф (18+).
 1.55 Яраслаў. Тысячу гадоў таму (16+).
 3.35 Ваўкадаў з роду Шэрых Сабак (16+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
 7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
 8.50 Слова Мітрапаліта Веняміна на свята Пакрова Прасвятой Багародзіцы.
 9.10, 21.45 **Серыял «След»** (16+).
 10.45, 12.10, 18.30, 19.20 **Меладрама «Мощная слабая жанчына»** (16+).
 13.05, 14.45, 15.25 **Меладрама «Забароненае каханне»** (16+).
 14.00 «Здрава здаровым быццём» (6+) [СЦ].
 15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
 17.05 Беларуская часінка.
 18.15, 23.55 «Зона Х». Крымінальныя навіны (16+).
 21.00 Панарама.
 23.40 Сфера інтарсая.
 0.20 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
 9.00, 18.20 Тэлебарометр.
 9.05.20.15 **Серыял «Спячая»** (16+).
 10.00, 22.25 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
 11.05, 18.25 **Серыял «Анатамаванне пакажа»** (16+).
 12.50, 23.35 **Серыял «Анатомія страцы»** (16+).
 13.45 «Свет навіварат. Бразілія» (16+).
 14.50 Анімацыйны серыял «Шахеразада. Нераказаныя гісторыі» (6+).
 15.40 Нічога сабе нюз (12+).
 15.45 «Пін-код» (12+).
 16.30 «**Не нарадзіся прыгожай»**. **Серыял** (12+).
 17.20 «Арол і рэшка. Марскі сезон» (16+).
 21.10 Спортлато 5 з 36. КЕНО.
 21.20 «Чалавек-невідзімка» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрабранак».
 7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Капціцы.
 8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
 8.25, 12.15 «Гэты дзень».
 8.30 «Размовы пра духоўнае».
 8.40, 18.00 «Чырвоная капэла». **Серыял** (16+).

10.20, 23.05 «Аперацыя «Зорачка». Двойчы выратаваныя». Дак. фільм з цыкла «Зваротны адлік» (12+).
 10.45, 16.20 «**Маёр Віхор»**. **Серыял**. 1-я серыя (12+).
 12.50 «Апошні дзень». Ніна Сазонава (12+).
 13.30, 21.40 «**Аднойчы праз дваццаць гадоў»**. Маст. фільм (12+) [СЦ].
 14.50 «Майстры і куміры». Таццяна Мархель.
 15.40 Харавое свята «Спявай, мая сталіца»
 17.35 «Хатынь. Вайна без праваў». Фільм другі «Каты і ахвяры» (12+).
 19.40 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
 20.05 «Суразмоўцы». Уладзімір Куліковіч.
 20.40 «Калыханка» (0+).
 21.05 «Апошні дзень». Міхаіл Казакоў (12+).
 23.30 «Артфакты». Амулет «Змейка».

5 Беларусь 5

7.00, 11.40 Спорт-мікс.
 7.10 Хакей. КХЛ. «Ак Барс» (Казань) — «Трактар» (Челябінск).
 9.10 Спорт-кадр.
 9.40 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Украіна — Іспанія.
 11.50 Гандбол. Чэмпіянат Беларусі. СКА-Мінск — «Мяшкоў Брэст».
 13.20 Тэніс. «Ралан Гарос».
 16.25 Футбол. Чэмпіянат Англіі.
 21.25 Вось гэта спорт!
 18.40 Між іншым.
 19.00 Слэм-данк.
 19.35 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Віве» (Польшча) — «Мяшкоў Брэст» (Беларусь). Прамая трансляцыя. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
 21.15 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Прэв'ю.
 21.40 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Беларусь — Казахстан. Прамая трансляцыя. (У перапынку — Прэв'ю.)
 23.40 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Дзённік гульніабога дня.

Н АНТ

6.00, 7.15, 8.15 «Наша раніца».
 7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ], 20.30, 0.50 Нашы навіны.
 9.15 «Тэорыя змовы» (16+).
 10.00 «Жыць здарава!» (16+)
 11.15 Да 125-годдзя паэта. **Серыял «Ясеяні»** (12+).
 12.10 «Модны прыгавор» (6+).
 13.15, 22.15 **Серыял «Ніткі лёсу»** (16+).

15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)
 16.20, 0.00 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
 17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).
 18.55 «Удача ў прыдачу!» Дэзэнік (12+).
 19.00 «Аб'ектыўна» (16+).
 20.00 Час.
 21.10 **Серыял «Масгаз»**. **Новая справа маёра Чаркасава** «(16+)».

С СТВ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТВ».
 6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
 9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
 10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
 12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
 12.40, 21.20, 0.45 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+).
 13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
 14.35, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
 15.30, 16.50 «**Важняк**. Гульня **навыклёт»**. **Серыял** (16+).
 20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
 20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
 20.15 «Міншчына».
 22.05 «Глядзець усім!» (16+)

МІР МІР

5.00, 4.45 **Серыял «Выходжу цябе шукаць-2»** (16+).
 8.35, 10.10 **Серыял «Кулінар-2»** [СЦ] (16+).
 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
 13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+).
 14.10, 17.15 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
 15.05, 16.15 «Справы судовыя. Новыя гісторыі» (16+).
 18.10, 19.25 **Серыял «Выдатніца»** (12+).
 22.40, 3.05 «Гульня ў кіно» (12+).
 23.25, 0.15 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
 0.50 **Серыял «Мухтар. Новы след»** [СЦ] (16+).
 3.40 «Наша кіно. Гісторыя вялікай любові» (12+).

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Новая раніца».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вестыкі.

11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).
 12.35 «Лёс чалавека» (12+).
 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
 14.40 **Серыял «Касатка»** (12+).
 17.15 «60 хвілін».
 18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
 21.05 **Серыял «Вяртанне»** (12+).
 23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
 6.05 «Гарады Беларусі» (6+).
 6.40, 16.20, 19.40, 22.15, 23.35 Сёння. Галоўнае.
 6.45 «Здароўе» (12+).
 7.30, 8.20 «Справа ўрачоў» (16+).
 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
 9.00 **Серыял «Мухтар. Новы след»** (16+).
 9.50, 22.45 «НЗ.бу».
 10.10, 23.00, 23.45 **Серыял «Вонкавае назіранне»** (16+).
 11.20 **Баявік «Марскія д'яблы. Смерч»** (16+).
 13.20, 16.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
 13.50 **Серыял «Высокія стаўкі. Рэванш»** (16+).
 16.50 «ДНК» (16+).
 18.00, 19.50 **Серыял «Мянтоскія войны»** (16+).
 21.45 **Серыял «Званар»** (16+).
 0.15 **Дэтэктыў «Пляж»** (16+).

8 канал

7.00, 15.50, 17.25, 21.10, 1.50 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05, 16.00 «Мульти-парад» (6+).
 7.30, 15.55, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
 7.35 **Серыял «Флэш»** (12+).
 8.20, 19.15 **Серыял «Аднойчы ў Адэсе»** (16+).
 10.00 «Гатуй як шэф» (12+).
 10.30 **Драма «Легенды восені»** (16+).
 12.50, 17.30 **Серыял «Ніткі лёсу»** (18+).
 14.20 **Серыял «Дзве зімы і тры лета»** (16+).
 16.30 **Серыял «Загрузка»**.
 20.55 «Вечарніца» (6+).
 21.15 **Трылер «Венам»** (16+).
 23.10 **Камедыя «Красуня»** (16+).
 1.10 **Серыял «Хадзячыя мерцвякі»** (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
 7.20 «Лаві момант» (16+).
 8.45 **Серыял «Міша псаваў усё»** (16+).
 9.40 «Сезон каханья» (16+).
 10.15 **Серыял «Збеглыя сваякі»** (16+).
 11.20 «Уральскія пельцены» (16+).
 12.55 **Серыял «Дылды»** (16+).
 14.00 «Галерэя прыгажосці» (16+).
 14.45 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
 16.00 **Серыял «Вароніны»** (12+).
 17.30 «Справа была ўвечары» (16+).
 18.35 **Фантастыка «Рубеж»** (12+).
 20.30 «Рускія не смяюцца» (16+).
 21.30 **Трылер «Сноўдан»** (16+).
 0.00 **Жахі «Далей па калідору»** (18+).
 1.40 **Баявік «Ангелы Чарль»** (16+).
 3.20 «Адна за ўсіх» (16+).
 4.45 «6 крадраў» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры.
 6.35 «Пешшу...» Масква баярская.
 7.05 «Правілы жыцця».
 7.40 Чорныя дзіркі. Бельскія плямы.
 8.20 Прыгожая планета.
 8.40, 16.15 «Гэта было мінулым летам». Маст. фільм.
 10.15 Шэдэўры старога кіно. «Дні і ночы». Маст. фільм.
 12.00 Адкрытая кніга. Дзімтрый Вадзеньнікаў. «Сны аб Чуне» [СЦ].
 12.30 «Д'яблы». Маст. фільм [СЦ].
 13.45 Улада факта. «XVIII стагоддзе: ад рэфармаў Пятра I да абсалютызму Кацярыны II».

14.30 Аляксандр Пушкін. «Барыс Гадуюн» [СЦ].
 15.05 Лісты з правінцыі. Пскоўская вобласць [СЦ].
 15.35 «Энігма». Даніэль Барэнбойм. Музыка эпохі пандэміі».
 17.35 «Аліса Каонен». Дак. фільм.
 18.20 «Царская ложа».
 19.00 «Смеханастальгія».
 19.45 65 гадоў Леаніду Дзясятнікаву. Лінія жыцця [СЦ].
 20.40 «Культпаход у тэатр». Маст. фільм.
 22.10 «2 Вернік 2».
 23.20 «Англііскі пацыент». Маст. фільм (16+).
 2.00 Шукальнікі. «Скарб-прывід».
 2.45 «Дару табе зорку». М/ф для дарослых.

НОВАЛІГІЯ Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» (12+).
 7.00, 13.00, 19.20, 1.30 Маст. фільм «Жанчыны, якім пашанцавала» (16+).
 8.10, 9.45, 11.00, 12.35, 14.10, 15.45, 17.00, 19.00, 20.30, 21.45, 23.00, 1.10, 2.40, 3.45, 5.00 Музыкальная настальгія (12+).
 8.40 Маст. фільм «Запасное кола» (12+).

9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
 10.00, 16.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР».
 11.45 «Сядзі і глядзі» (16+).
 12.00 «Эліта Краіны Саветаў». Праўдалюб Аляксандр Якаўлеў. 2008 год (16+).
 14.30 Маст. фільм «Шчаслівы Кукушкін» (12+).
 18.00 «Да і пасля...» Год 1964-ы (12+).
 22.00 «Колба часу» (16+).
 0.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім:

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.00, 6.00, 9.30, 12.30 Веласпорт. «Джыра д'Італія» (12+).
 2.30 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
 4.00, 8.00, 11.00, 20.00 Снукер. English Open (6+).
 17.40 Веласпорт. Схелдэпрэіс (12+).
 18.30 Тэніс. «Ралан Гарос» (6+).

КІНАКАМЕДЫЯ Кінакамедыя

1.40 Парк культуры і адпачынку (18+).
 4.20 Ад сямі і не ўцячэш (16+).
 6.30 Сужэнцы Морган ва ўцёках (16+).
 8.25 Выпадковы шпіён (12+).
 10.10 Канваіры (16+).
 12.05 Робін Гуд: мужчыны ў трыко (12+).
 14.05 Лёгка паводзіны (16+).
 15.55 Закону тут не месца (12+).
 17.45 Запалі гэтым летам (16+).
 19.30 Аферысты Дзік і Джэйн (12+).
 21.05 Як скрасці брыльянт (16+).
 22.55 Дзень сурка (12+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
 8.00 М/ф (6+).
 9.00, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
 10.00, 17.25 «Старац» (16+).
 11.05, 18.30 «Спялая» (16+).
 12.10 «Варажбітка» (12+).
 13.15, 3.40 «Містычныя гісторыі» (12+).
 14.20, 3.10 «Палаўнічыя на прывідаў» (16+).
 15.25 «Вакол святла. Месцы сілы» (16+).
 16.25 «Знакі лёсу» (16+).
 19.35 «Чалавек-невідзімка» (16+).

20.40 «Гучныя справы» (16+).
 21.45 Камедыя «Іншая жанчына» (16+).

23.50 Трылер «Палонніца» (16+).
 2.25 «90-я» (16+).

TV 1000 ТВ1000

7.00 Як скрасці хмарочос (12+).
 8.50 Ніколі не здавайся (16+).
 10.45 Чырвоная Шапка супраць зла (12+).
 12.10 Востраў галаварэзачу (6+).
 14.20, 5.00 Дзюна (12+).
 16.55 Шанхайскія рыцары (12+).
 19.00 Накаўт (16+).
 20.35 Солт (16+).
 22.25 Твары ў натоўпе (16+).
 0.10 Людзі ў чорным (12+).
 1.50 Людзі ў чорным-2 (12+).
 3.15 Людзі ў чорным-3 (12+).
 7.00 Зайздрасць багоў (16+).
 9.25 Экіпаж (6+).
 11.50 Толькі не яны (16+).
 13.30, 19.00 Адваротны бок Месяца (16+).
 15.35 Ты ў мяне адна (16+).
 17.25 Роба (6+).
 21.00 Легенда № 17 (12+).
 23.30 Пяць нявест (16+).
 1.20 Эластыка (16+).
 2.40 Яраслаў. Тысячу гадоў таму (16+).
 5.30 Вязень замка Ір. Абат Фарыя (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

7.00 Зайздрасць багоў (16+).
 9.25 Экіпаж (6+).
 11.50 Толькі не яны (16+).
 13.30, 19.00 Адваротны бок Месяца (16+).
 15.35 Ты ў мяне адна (16+).
 17.25 Роба (6+).
 21.00 Легенда № 17 (12+).
 23.30 Пяць нявест (16+).
 1.20 Эластыка (16+).
 2.40 Яраслаў. Тысячу гадоў таму (16+).
 5.30 Вязень замка Ір. Абат Фарыя (12+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.00, 10.50, 15.00, 19.15 Фабрыка ежы (16+).

6.40, 10.00 Інстынкт выжывання (16+).
 7.30 Каралі рыбалкі (16+).
 8.20 Зрабіць за адзін дзень (16+).
 9.10 Унутры неверагоднай механікі (16+).
 11.40, 15.55 Расследаванні авіякатастроф (16+).
 12.30, 16.45 Аўта-SOS (16+).
 13.20, 17.35, 4.20 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
 14.10, 18.25, 1.55 Расследаванні авіякатастроф (16+).
 20.05, 2.40 Невядомая планета Зямля (16+).
 22.45 Космас: магчымасць сусветы (16+).
 0.25 Апакаліпсіс: Другая световая вайна (16+).
 5.05 Суперзбудаванні: чуды інжынерства (16+).
 5.35 Навуковыя глупствы (16+).

Discovery Discovery

8.00, 3.24 Джэрэмі Уэйд: таямніцы акіяна (16+).
 8.45 Палаўнічыя на рэліквіі (16+).
 9.35, 17.12, 22.18 Махінатары (12+).
 10.25, 15.30, 21.27 Як гэта ўладкавана? (12+).
 11.15, 20.36, 5.42 Палаўнічыя на склады (16+).
 12.06, 19.45, 4.10 Браты Дызел (12+).
 12.57 Дзіўныя сувязі (12+).
 13.48, 7.14 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
 14.39, 0.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).
 16.21, 1.42 Музейныя загадкі (12+).
 18.03 Бітва за нерухомасць (12+).
 18.54 Палёты ўглыб Аляскі (16+).
 23.09 Багажныя войны (12+).
 0.51 Голья і напалоханыя XL (16+).
 2.33 Дальнабойшчыкі (12+).
 3.24 Несакрэтныя матэрыялы (16+).
 4.56 Як гэта зроблена? (12+).
 6.28 Голья і напалоханыя (16+).

[СЦ] — фільм трансляецца са скрытымі субцітрамі.

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 **Добрай раніцы**, Беларусь!
 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
 7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
 7.10, 8.10 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).
 9.10 **Серыял «След»** (16+).
 10.40, 12.10, 18.45, 19.20 **Меладрама «Моцная слабая жанчына»** (16+).
 13.05, 14.45, 15.25 **Меладрама «Забароненае каханне»** (16+).
 14.00 «Здрава здаровым быццём» (6+) [СЦ].
 15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
 17.05 Сэнс жыцця (12+).
 17.30 Маршрут лабудаваны (12+).
 18.15 Зона Х. Вынікі тыдня (16+).
 21.00 Панарама.
 21.45 Клуб рэдактараў (16+).
 22.20 **Меладрама «Жанчыны»**. 1-я і 2-я серыі (12+).
 2.20 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
 9.00, 18.20 Тэлебарометр.
 9.05, 20.15 **Серыял «Спяная»** (16+).
 10.00 «Супержонка» (16+).
 11.05, 18.25 **Серыял «Анатамаванне пакажа»** (16+).
 12.55 **Серыял «Анатомія страці»** (16+).
 13.45 «Арол і рэшка. Марскі сезон» (16+).
 14.40 «ЖаннаПажані» (16+).
 15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
 15.45 «Пін_код» (12+).
 16.30 «**Не нарадзіся прыгожай»**. **Серыял** (12+).
 17.20 «Муж напраткат» (16+).
 21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
 21.20 «Бітва экстрасэнсаў» (16+).
 23.15 **Камедыя «Бландзінка ў эфіры»** (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
 7.35 «Беларуская кухня». Хвораст.
 8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
 8.25, 12.20 «Гэты дзень».
 8.30, 18.00 «Чырвоная капэла». **Серыял**, **заклучная серыя** (16+).
 10.10, 22.45 «Фарбы памяці». Мастак Мікалай Залозны.

10.35, 16.15 «**Маёр Віхор»**. **Серыял**. **Заклучная серыя** (12+).
 12.25 «Сіла веры».
 12.50 «Апошні дзень». Наталля Куцкіцкая (12+).
 13.30, 21.05 «**Упершыню замужам»**. **Маст. фільм** (12+) [СЦ].
 15.05 «Майстры і куміры». Георгій Маляўскі.
 16.00 «Архітэктура Беларусі» [СЦ].
 17.35 «**Хатынь. Вайна без прывілаў»**. **Фільм чацвёрты «Вогненныя пабрацімы», заключны** (12+).
 19.40 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)
 20.05 «Суразмоўцы». Анатоль Трафімчык.
 20.40 «Калыханка» (0+).
 23.10 «Станіслаў Манюшка. Музыкі праз стагоддзі». Канцэрт.

5 Беларусь 5

7.00 Спорт-мікс.
 7.10 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Порту» (Партугалія) — «Пік» (Венгрыя).
 8.45 Хакей. Чэмпіятат Беларусі. «Дынама» (Маладзечна) — «Шахцёр» (Салігорск).
 10.45 Фактар сілы.
 11.15 Бокс. Міжнародны турнір. Мінск.
 12.55 Тэніс. «Ралан Гарос».
 15.05 Вось гэта спорт!
 15.20 Футбол. Беларусбанк — чэмпіятат Беларусі. 26-ы тур. ФК «Слуцк» — ФК «Мінск». Прамая трансляцыя.
 17.25 Свет англійскай прэміерлігі. Відаэаасопіс.
 17.55 Авертайм.
 18.30, 21.35 Спорт-цэнтр.
 18.40 Авертайм. КХЛ.
 19.00 Хакей КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Лакаматыў» (Яраслаўль). Прамая трансляцыя. (У перапынках — Авертайм. КХЛ).
 21.45 Дзюдо. Чэмпіятат Беларусі.

Н АНТ

6.00, 7.15, 8.15 «Наша раніца». 7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ], 20.30, 0.55 Нашы навіны.
 9.15 «Тэорыя змовы» (16+).
 10.00 «Жыць здрава!» (16+)
 11.15 **Да 125-годдзя паэта. Серыял «Ясенін»** (12+).
 12.10 «Модны прыгавор» (6+).
 13.15, 23.10 **Серыял «Ніткі лёсу»** (16+).
 15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)
 16.20, 18.20 «Мужчынае/Жаночае» (16+).

18.50 «Поле цудаў» (16+).
 20.00 Час.
 21.10 «Голас». Новы сезон (12+).

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТБ».
 6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
 9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
 10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
 12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
 12.40, 21.20, 0.40 «Самыя шаквальныя гіпотэзы» (16+).
 13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
 14.35, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
 15.30, 16.50 «**Важная. Гульня на выліт»**. **Серыял** (16+).
 20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
 20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
 20.15 «Міншчына».
 22.05 «Глядзець усімі!» (16+)

МІР МІР

5.00, 10.20 **Серыял «Выдатніцы»** (12+).
 9.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
 10.10 «У гасцях у лічбы» (12+).
 13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+).
 14.10, 16.20 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
 15.05 «Справы судовыя. Новыя гісторыі» (16+).
 17.20 **Маст. фільм «Вій»** [СЦ] (12+).
 19.15 Ток-шоу «Слабае звязно» (12+).
 20.15 «Гульня ў кіно» (12+).
 21.00 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
 21.40 **Маст. фільм «Ахоўнік для дачкі»** [СЦ] (16+).
 23.55 «Начны экспрэс». Plazma (12+).
 0.55 **Серыял «Дзяўчына сярэдніх гадоў»** (16+).
 3.55 **Маст. фільм «Маё каханне»** [СЦ] (12+).

8 канал

7.00, 16.00, 21.10, 2.15 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05, 16.10 «Мульти-парад» (6+).
 7.30, 16.05, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
 7.35 **Серыял «Флэш»** (12+).
 8.20, 19.00 **Серыял «Аднойчы ў Адэсе»**.
 10.00 «Удалыя парады» СБ ТБ.
 10.10 **Дэтэктыў «Іншая рака»** (16+).
 13.00, 17.20 **Серыял «Ніткі лёсу»** (18+).
 14.30 **Серыял «Дзве зімы і тры лета»** (16+).
 16.25 **Серыял «Загрузка»**. 18.55 «Надвор'е».
 20.55 «Вечарніца» (6+).
 21.15 **Трылер «Уварванне»** (16+).
 23.25 **Трылер «Уцякач»** (16+).
 1.35 **Серыял «Хадзячыя мерцвякі»** (18+).
 7.00 «Новая раніца».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 **Весткі**.
 11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).
 12.35 «Лёс чалавека» (12+).

РТР— Беларусь

13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
 14.40 **Серыял «Касатка»** (12+).
 17.15 «60 хвілін».
 18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
 21.05 «Гумарына-2020» (16+).
 23.10 **Маст. фільм «Каб ды калі б»** (12+).

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
 6.05 «Гарады Беларусі» (6+).
 6.40, 16.20, 19.40, 22.40, 23.30 Сёння. Галоўнае.
 6.45 «Здароўе» (12+).
 7.30, 8.20 «Справа ўрачоў» (16+).
 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
 8.45 **Серыял «Мухтар. Новы след»** (16+).
 9.35 «НЗ.бу».
 10.20 **Серыял «Вонкавае назіранне»** (16+).
 11.15 **Баявік «Марскія д'яблы. Смерч»** (16+).
 13.20, 16.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
 13.50 **Серыял «Высокія стаўкі. Рэванш»** (16+).
 16.50 «ДНК» (16+).
 18.00 **Серыял «Мянтаўскія войны»** (16+).
 19.50, 23.10, 23.45 **Дэтэктыў «Падазрэнне»** (16+).
 22.45 «НЗ.бу: Час вынікаў».
 23.10 **Дэтэктыў «Падазрэнне»** (16+).

КУЛЬТУРА

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
 6.35 Святыні хрысціянскага свету. «Пакроў» [СЦ].
 7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
 7.40, 18.40 «Ключ да загадкі старажытных скарбаў». **Дак. серыял** [СЦ].
 8.30, 12.10 Прыгожая планета.
 8.45, 16.15 «Дні хірурга Мішкіна». **Маст. фільм**.

МОЙ

7.00, 16.00, 21.10, 2.15 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05, 16.10 «Мульти-парад» (6+).
 7.30, 16.05, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
 7.35 **Серыял «Флэш»** (12+).
 8.20, 19.00 **Серыял «Аднойчы ў Адэсе»**.
 10.00 «Удалыя парады» СБ ТБ.
 10.10 **Дэтэктыў «Іншая рака»** (16+).
 13.00, 17.20 **Серыял «Ніткі лёсу»** (18+).
 14.30 **Серыял «Дзве зімы і тры лета»** (16+).
 16.25 **Серыял «Загрузка»**. 18.55 «Надвор'е».
 20.55 «Вечарніца» (6+).
 21.15 **Трылер «Уварванне»** (16+).
 23.25 **Трылер «Уцякач»** (16+).
 1.35 **Серыял «Хадзячыя мерцвякі»** (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
 7.20 «Лаві момант» (16+).
 8.45, 19.30 **Серыял «Міша псаваў усё»** (16+).
 9.40 «Сезон каханья» (16+).
 10.15, 0.05 **Серыял «Збеглыя сваякі»** (16+).
 11.20, 18.00, 21.30 «Уральскія пельмені» (16+).
 12.55, 23.00 **Серыял «Дылды»** (16+).
 14.00, 2.20 **Серыял «Маладзёжка»** (16+).
 16.00 **Серыял «Вароніны»** (12+).
 23.30 **Серыял «Кухня. Вайна за гатэль»** (16+).
 1.05 **Серыял «Татавы дачкі»** (12+).
 3.55 «Адна за ўсіх» (16+).
 4.45 «6 кадраў» (16+).

КУЛЬТУРА

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
 6.35 Святыні хрысціянскага свету. «Пакроў» [СЦ].
 7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
 7.40, 18.40 «Ключ да загадкі старажытных скарбаў». **Дак. серыял** [СЦ].
 8.30, 12.10 Прыгожая планета.
 8.45, 16.15 «Дні хірурга Мішкіна». **Маст. фільм**.

МОЙ

7.00, 16.00, 21.10, 2.15 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05, 16.10 «Мульти-парад» (6+).
 7.30, 16.05, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
 7.35 **Серыял «Флэш»** (12+).
 8.20, 19.00 **Серыял «Аднойчы ў Адэсе»**.
 10.00 «Удалыя парады» СБ ТБ.
 10.10 **Дэтэктыў «Іншая рака»** (16+).
 13.00, 17.20 **Серыял «Ніткі лёсу»** (18+).
 14.30 **Серыял «Дзве зімы і тры лета»** (16+).
 16.25 **Серыял «Загрузка»**. 18.55 «Надвор'е».
 20.55 «Вечарніца» (6+).
 21.15 **Трылер «Уварванне»** (16+).
 23.25 **Трылер «Уцякач»** (16+).
 1.35 **Серыял «Хадзячыя мерцвякі»** (18+).

Дак. серыял. «Каркасны дом Лагуценкі».
 14.30, 23.50 **Аляксандр Пушкін**. «Барыс Гадучэны» [СЦ].
 15.05 «Біблейскі сюжэт».
 15.35 «Белая студыя».
 17.25 Жыццё выдатных ідэй. «Новая фізіка. Рэліктавае выпраменьванне» [СЦ].
 17.55, 1.35 Расійскія нацыянальны аркестр. Творы Я. Сібеліуса. Дырыжор Міхаіл Плятнёў.
 19.45 Галоўная роля.
 20.35 95 гадоў з дня нараджэння Навума Каржэвіна. «Час дадзены...» **Дак. фільм** [СЦ].
 21.40 Улада факта. «XVIII стагоддзе: ад рэфармаў Пятра I да абсалютызму Кацярыны II».
 2.15 «Элегія. Віктар Бадочы».
 2.15 «Элегія. Віктар Бадочы-Мусатаў». **Дак. фільм** [СЦ].

НОСТАЛЬГІЯ

6.00 The Best of «Сева-Логія» (18+).
 7.00, 8.45, 9.45, 11.00, 13.10, 14.40, 15.45, 17.00, 20.10, 21.45, 23.00, 1.05, 2.40, 3.45, 5.35 **Музычная настальгія** (12+).
 7.30, 13.30, 19.00 **Маст. фільм «Жанчыны, якім пашанчавала»** (16+).

НОСТАЛЬГІЯ

6.00 The Best of «Сева-Логія» (18+).
 7.00, 8.45, 9.45, 11.00, 13.10, 14.40, 15.45, 17.00, 20.10, 21.45, 23.00, 1.05, 2.40, 3.45, 5.35 **Музычная настальгія** (12+).
 7.30, 13.30, 19.00 **Маст. фільм «Жанчыны, якім пашанчавала»** (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.00 Аўтагонкі. WTCR (12+).
 1.30 Аўтагонкі. ETCR (12+).
 1.45, 6.00, 9.30, 12.30 **Веласпорт**. «Джыра д'Італія» (12+).
 2.30 **Горныя лыжы**. Кубак свету (12+).
 4.00, 8.00, 11.00, 20.00 **Снукер**. English Open (6+).
 17.30 **Веласпорт**. Схелдэспрэйс.
 18.35 **Веласпорт**. «Тур Парыжа» (12+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

2.00 Прафілактыка на тэлеканале.
 10.10 **Сужэнцы** Моргана ўцекаха (16+).

TV 1000 ТБ 1000

6.45 **Двайны фарсаж** (12+).
 8.30 **Трайны фарсаж**: Такійскі Дрыфт (16+).
 10.15 **Фарсаж-4** (16+).
 12.05 **Фарсаж-5** (16+).
 14.25 **Фарсаж-6** (12+).
 16.45 **Востраў галаварэзаў** (6+).
 12.05 **Лёгка паводзіны** (16+).
 14.00 **Даспехі Бога** (16+).
 15.40 **Робін Гуд**: мужчыны ў трыко (12+).
 17.35 **Хлопчык у дзяўчыны** (16+).
 19.30 **Прывіды былых сябровак** (16+).
 21.25 **Закон тут не месца** (12+).
 23.10 **Выпадковы шпіён** (12+).

ТБЗ

6.00 **Калекцыя «Беларусьфільма»** (12+).
 8.30 **М/ф** (6+).
 9.10, 15.35, 4.30 «**Суд ідзе»**. **Дак. серыял** (16+).
 10.10, 17.35 «**Старац**» (16+).
 11.15, 18.40 «**Спяная**» (16+).

12.20, 19.45 «**Варажбтка»** (12+).
 13.25 «**Містычныя гісторыі**» (12+).
 14.25, 3.05 «**Палаўнічына на прывідаў»** (16+).
 16.35, 4.00 «**Знакі лёсу»** (16+).
 20.55 «**Косці»**. **Серыял** (16+).

22.45 «**Візіцеры»**. **Серыял** (16+).
 23.45 «**10 самых»** (16+).
 0.25 «**Лінія абароны»** (16+).
 1.00 «**Моцны арэшак-2»**. **Баявік** (16+).

Discovery

0.20 **Апакаліпсіс**: Другая сусветная вайна (16+).
 1.45 **Расследванні авіякатастроф** (16+).
 4.50 **Суперзбудаванні**: цуды інжынерыі (16+).

Discovery

8.00, 3.24 **Джэрэмі Уэйд**: таямніцы акіяна (16+).
 8.45 **Палаўнічына на рэліквіі** (16+).
 9.35, 17.12, 22.18 **Махінатары** (12+).
 10.25, 15.30, 21.27 **Як гэта ўладкавана?** (12+).
 11.15, 20.36, 5.42 **Палаўнічына на складзі** (16+).
 12.06, 19.45, 4.10 **Браты Дызель** (12+).
 12.57 **Дзіўныя сувязі** (12+).
 13.48, 7.14 **Узрываючы гісторыю** (12+).
 14.39, 0.00, 6.28 **Голыя і напалоханыя** (16+).
 16.21, 1.42 **Музейныя загадкі** (12+).
 18.03 **Бітва за нерухомаць** (12+).
 18.54 **Палёты ўглыб Аляскі** (12+).
 23.09 **Багажныя войны** (12+).
 2.33 **Дальнабойшчыкі** (12+).
 4.56 **Як гэта зроблена?** (12+).

National Geographic

6.00, 5.35 **Навуковыя глупствы** (16+).
 6.30 **Інстынкт выжывання** (16+).
 7.25 **Каралі рыбалкі** (16+).
 8.15, 20.05 **Зрабіць за адзін дзень** (16+).
 9.10 **Інжынерныя ідэі** (16+).
 10.00 **Інстынкт выжывання** (16+).
 10.50, 15.05, 19.15 **Фабрыка ежы** (16+).
 12.30, 16.45 **Аўта-SOS** (16+).
 13.20, 17.35 **Міжнародны аэрапорт Дубай** (16+).
 14.15, 18.30 **Расследванні авіякатастроф** (16+).
 21.00, 3.20 **Непакорлівы востраў** (16+).
 22.40 **Экстрэмальнае падарожжа**: Другая сусветная вайна (16+).
 1.45 **Расследванні авіякатастроф** (16+).
 4.50 **Суперзбудаванні**: цуды інжынерыі (16+).

National Geographic

6.00, 5.35 **Навуковыя глупствы** (16+).
 6.30 **Інстынкт выжывання** (16+).
 7.25 **Каралі рыбалкі** (16+).
 8.15, 20.05 **Зрабіць за адзін дзень** (16+).
 9.10 **Інжынерныя ідэі** (16+).
 10.00 **Інстынкт выжывання** (16+).
 10.50, 15.05, 19.15 **Фабрыка ежы** (16+).
 12.30, 16.45 **Аўта-SOS** (16+).
 13.20, 17.35 **Міжнародны аэрапорт Дубай** (16+).
 14.15, 18.30 **Расследванні авіякатастроф** (16+).
 21.00, 3.20 **Непакорлівы востраў** (16+).
 22.40 **Экстрэмальнае падарожжа**: Другая сусветная вайна (16+).
 1.45 **Расследванні авіякатастроф** (16+).
 4.50 **Суперзбудаванні</**

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).
9.10, 12.25 **Серыял «След»** (16+).
10.45, 12.10, 18.30, 19.20 **Меладрама «Моцная слабая жанчына»** (16+).
13.05, 14.45, 15.25 **Меладрама «Забароненае каханне»** (16+).
14.00 «Здорова здаровым быць!» (6+) [СЦ]
15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
18.15, 0.25 «Зона Х». Крымінальныя навіны (16+).
21.00 Панарама.
21.45 Адзін дзень (12+).
0.10 Сфера інтарэсаў.
0.50 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.20 Тэлебарометр.
9.05, 20.15 **Серыял «Спяная»** (16+).
10.00, 23.00 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.00, 18.25 **Серыял «Анатамаванне пажа»** (16+).
12.50, 0.05 **Серыял «Анатомія страці»** (16+).
13.40 «Арол і рэшка. Марскі сезон» (16+).
14.35 «Муж напраток» (16+).
15.40 Нічога сабе нюз (12+).
15.45 «Пін_код» (12+).
16.30 «**Не нарадзіся прыгожай»**, **Серыял (12+)**.
17.20 «Супержонка» (16+).
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.20 «Вяселле усляплю» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35, 12.20 «Беларуская кухня». Краланкі.
8.05, 12.00 Навіны культуры.
8.25, 12.15 «Гэты дзень».
8.30, 18.00 «Чырвоная капэла», **Серыял (16+)**.
10.10, 23.20 «Шэрлак Холмс з-пад Бабырыска. Справа арыс-такратаў». Дак. фільм з цыкла «Зваротны адлік» (12+).

10.35, 16.20 «**Маёр Віхор»**. **Серыял (12+)**.
12.50 «Апошні дзень». Міхаіл Казакіў (12+).
13.25, 21.40 «**Маладая жонка**». **Маст. фільм (12+)**.
15.05 «Майстры і куміры». Сяргей Франкоўскі.
15.55 «Беларусь як песня». Юрый Смірнов.
17.35 «**Хатынь. Вайна без прывідаў»**. **Фільм трэці «Мемарыял» (12+)**.
19.40 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)
20.05 «Суразмоўцы». Зіновій Прыгодзіч.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Апошні дзень». Наталля Кусцінская (12+).
23.50 «**Артэфакты**». Лодка-аднадрука — човен.

5 Беларусь 5

7.00, 17.00 Спорт-мікс.
7.10 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Італія — Нідэрланды.
9.10 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Віве» (Польшча) — «Мяшкоў Брэст» (Беларусь).
10.50 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Беларусь — Казахстан.
12.50 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Дзёнік гульнявога дня.
13.25 Слэм-данк.
13.55 Між іншым.
14.15 Тэніс. «Ралан Гарос».
17.10 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Кіль» (Германія) — «Матор» (Украіна).
18.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Дынама» (Маладзечна) — «Шахцёр» (Салігорск). Прамая трансляцыя. (У перапынках — Спорт-цэнтр).
21.10 Фактар сілы.
21.45 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Порту» (Партугалія) — «Пік» (Венгрыя). Прамая трансляцыя. (У перапынках — Спорт-цэнтр).
23.25 Бокс. Міжнародны турнір. Мінск.

АНТ

6.00, 7.15, 8.15 «Наша раніца». 7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ], 20.30, 1.20 Нашы навіны.
9.15 «Аб'ектыўна» (16+).
10.15 «Жыць здорава!» (16+)
10.15 Да 125-годдзя паэта. **Серыял «Ясені» (12+)**.
12.10 «Модны прыгавор» (6+).
13.15, 22.45 **Серыял «Ніткі лёсу»** (16+).
15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)

16.20, 0.30 «Мужчынкае/Жаночае» (16+).
17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.50 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
21.40 **Серыял «Масгас»**. **Новая справа маёра Чаркасава»** (16+).

СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
12.15 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.40, 0.45 «Самыя шакальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Тамніцы Чапман» (16+).
14.40, 20.50 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.35, 16.50 «**Важняк**. Гульня на выліт». **Серыял (16+)**.
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Міншчына».
20.30 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».

МІР

5.00, 3.40 **Серыял «Выходжу цабе шукаць-2»** (16+).
8.35, 10.10 **Серыял «Кулінар-2»** [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+)
14.10, 17.15 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 16.15 «Справы судовыя. Новыя гісторыі» (16+).
18.10, 19.25 **Серыял «Выдатніца»** (16+).
22.40, 3.05 «Гульня ў кіно» (12+).
23.25, 0.15 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
0.50 **Серыял «Мухтар. Новы след»** [СЦ] (6+).

РТР—Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.

11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 **Серыял «Касатка»** (12+).
17.15 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
21.05 **Серыял «Вяртанне»** (12+).
23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўевым».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05 «Гарады Беларусі» (6+).
6.40, 16.20, 19.40, 22.15, 23.35 Сёння. Галоўнае.
6.45 «Здароўе» (12+).
7.30, 8.20 «Справа ўраноў» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.45 **Серыял «Мухтар. Новы след»** (16+).
9.35, 22.45 «НЗ.бу».
10.20, 23.00, 23.45 **Серыял «Вонкавае назіранне»** (16+).
11.15 Бавяк «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
13.20, 16.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
13.50 **Серыял «Высокія стаўкі**, **Рэванш»** (16+).
16.50 «ДНК» (16+).
18.00, 19.50 **Серыял «Мянтаўскія войны»** (16+).
21.45 **Серыял «Званар»** (16+).
0.15 **Дэтэктыў «Пляж»** (16+).

8 канал

7.00, 15.40, 21.10, 0.50 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 15.50 «Мульти-парад» (6+).
7.30, 15.45, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
7.35 **Серыял «Флэш»** (12+).
8.30, 19.05 **Серыял «Аднойчы ў Адэсе»** (16+).
10.15 Дак. фільм.
10.45 **Трылер «Веном»** (16+).
12.40, 17.25 **Серыял «Ніткі лёсу»** (18+).
14.10 **Серыял «Дзве зімы і тры лета»** (16+).
16.15 **Серыял «Загрузка»**.
17.10 «Фэшн is my прафэшн» (12+).
19.00 «Надвор'е».
20.55 «Вечарніца» (6+).
21.15 **Дэтэктыў «Ншыя рака»** (16+).
0.05 **Серыял «Хадзячыя мерцвякі»** (18+).

ВТВ ВТБ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.45, 19.30 **Серыял «Міша псаваў усё»** (16+).
9.40 «Сезон каханья» (16+).
10.15.005 **Серыял «Збеглыя сваякі»** (16+).

11.20, 18.00, 21.30 «Уральскія пельмені» (16+).
12.55, 23.00 **Серыял «Дылды»** (16+).
14.00, 2.20 **Серыял «Маладзёжка»** (16+).
16.00 **Серыял «Вароніны»** (12+).
20.30 **Серыял «Кухня**. Вайна за гатэль» (16+).
1.05 **Серыял «Татавы дочки»** (12+).
3.55 «Адна за ўсіх» (16+).
4.45 «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква кніжная.
7.05 «Правілы жыцця».
7.40, 18.40 «Ключ да разгадкі старажытных скарбаў». Дак. серыял [СЦ].
8.25 Колер часу. Аловак.
8.35, 16.20 «Гэта было мінулым летам». Маст. фільм. 1-я серыя.

10.15 «Назральнік».
11.10 XX стагоддзе. «Творчы вечар Валерыя Залатухіна». 1991 год.

12.30, 22.15 «Д'яблы». Маст. фільм [СЦ].
13.35 Абсалютны слых. Альманах па гісторыі музычнай культуры.
14.15 «Першыя ў свеце». Дак. серыял. «Субмарыны Джэвэцкага».
14.30, 23.50 Александр Пушкін. «Барыс Гадуноў» [СЦ].
15.05 Мая любоў — Расія! «У гасцяў у крымскіх караімаў» [СЦ].
15.35 «2 Вернік 2».
17.40 Прыгожы планета.
17.55, 1.00 Расійскі нацыянальны аркестр. Э. Грыг. Канцэрт для фартэпіяна з аркестрам. Саліст Лейф Овэ Андснес. Дырыжор Міхаіл Плятнёў.
20.05 Адкрытая кніга. Дзмітрый Водзеннікаў. «Сны аб Чуне» [СЦ].
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.50 Кіно пра кіно. «12 крэслаў. Трымэйка грэсмайстра!» Дак. фільм [СЦ].
21.35 «Энігма». Даніэль Барэнбойм. Музыка эпохі пандэміі.
0.20 Да 85-годдзя Барыса Заборава. «У пошуках страчанага часу». Дак. фільм [СЦ].
1.40 «Аліса Коонен». Дак. фільм.
2.25 Раман у камені. «Аўстрыя. Зальцбург. Палац Альтэнау». Дак. фільм.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «Дзеці палітычнай эліты» (16+).
7.10, 8.40, 9.45, 11.00, 13.10, 14.10, 15.45, 17.00, 18.35, 20.10, 21.45, 23.00, 2.45, 3.45, 5.00 Музыкальная настальгія (12+).
7.30, 13.00, 19.00, 1.30 Маст. фільм «Жанчыны, якім пашанцавала» (16+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР».
12.00 «Спяем, сябры!» (12+).
14.40 Маст. фільм «Запазнае кола» (12+).

17.45 «Сядзі і глядзі» (16+).
18.00 «Эліта Краіны Саветаў». Праўдалюб Аляксандр Якаўлеў. 2008 год (16+).
20.30 Маст. фільм «Шчаслівы Кукушкін» (12+).
0.00 The Best of «Сева-логія»

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.00, 7.00, 9.30, 12.30 Веласпорт. «Джыра д'Італія» (12+).
2.30 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
4.00, 8.00, 11.00, 20.00 Снукер. English Open (6+).
6.00 Веласпорт. Схелдэп-рэйс (12+).
19.45 Галоўная роля.
17.45 Веласпорт. «Гент — Вевельгем» (12+).
18.30 Тэніс. «Ралан Гарос» (6+).

Кінакамедыя

0.50 Без заганы (16+).
3.40 Мужчыны ў вялікім горадзе-2 (16+).
5.50 Кейт і Леа (12+).
8.05 Місія: неадэкватна (18+).
9.45 Дзень сурка (12+).
11.45 Хлопчык у дзёўчыны (16+).
13.35 Даспехі Бога: аперацыя Ястраб (12+).
15.40 Прывіды былых сьмрвак (16+).
17.35 Поспехаў, Чак (16+).
19.30 Крутая Джорджыя (16+).
21.35 Тачка на мільён (18+).
23.45 Вялікі салдат (16+).

ТВ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
7.45 М/ф (6+).
8.25, 23.35 «Улегцы» (12+).
9.00, 15.25, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
10.00, 17.25 «Старац» (16+).
11.05, 18.30, 3.05 «Спяная» (16+).
12.10, 19.35 «Варажбітка» (12+).
13.15 «Містычныя гісторыі» (12+).

14.15 «Паліяўнічыя на прывідаў» (16+).

16.25 «Знакі лёсу» (16+).
20.45 «Косці». **Серыял (16+)**.
22.35 «Візітэры». **Серыял (16+)**.
0.15 «Знак якасці» (16+).
1.00 «Сэрцаедкі». Маст. фільм (16+).

TV 1000 ТВ1000

7.35 Сомерсбі (16+).
9.50 Брудныя танцы-2: Гаванскія ночы (16+).
11.20 Ніколі не здавайся (16+).
13.15, 3.25 Чырвоная Шапка супраць зла (12+).
14.45 Пасля нашай эры (16+).
16.30 Каратэ-хлпачук Уайд: тэямніцы акіяна (12+).
19.00, 5.00 Шанхайскія рыцары (12+).
21.05 Як скраціць хмара-чос (12+).
23.00 Вялікая гульня (18+).
1.20 Востраў галаварэзаў (6+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.45 Эластыка (16+).
8.10 Дурані (16+).
10.10 Вартаўнік (16+).
12.00 Ты ў мяне адна (16+).
13.50, 19.00 Адваротны бок Месяца (16+).
16.05 Іван Царэвіч і Шэры Воук-3 (6+).
17.30, 5.30 Іван Царэвіч і Шэры Воук-4 (6+).
21.05 Экіпаж (6+).
23.35 Завод (18+).
1.40 Зайздраць багоў (16+).
4.00 Іван Царэвіч і Шэры Воук (12+).

National Geographic National Geographic

6.00, 5.40 Навуковыя глупствы (16+).
6.20, 10.55, 15.05, 19.20 Фабрыка ежы (16+).

6.45, 10.05 Інстынкт выжывання (16+).
7.35 Каралі рыбалкі (16+).
8.25 Зрабіць за адзін дзень (16+).
9.15 Унутры неверагоднай механікі (16+).
11.45, 15.55 Непакарлівы востраў (16+).
12.35, 16.45 Аўта-SOS (16+).
13.25, 17.35, 4.10 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
14.15, 18.30, 20.10, 1.55 Расследаванні авіякатастроф (16+).
15.50 Служба бяспекі аэрапорта: Бразілія і Перу (16+).
0.15 Апакаліпсіс: Другая сусветная вайна (16+).
4.55 Суперзбудаванні: цуды інжынерыі (16+).

Discovery Discovery

8.00, 3.24 Джэрэмі Уайд: тэямніцы акіяна (16+).
8.45 Паліяўнічыя на рэліквіі (16+).
9.35, 17.12, 22.18 Махінатары (12+).
10.25, 15.30, 21.27 Як гэта ўладкавана? (12+).
11.15, 20.36, 5.42 Паліяўнічыя на склады (16+).
12.06, 19.45, 4.10 Браты Дызель (12+).
12.57 Дзіўныя сувязі (12+).
13.48 Бітва матораў (12+).
16.21, 1.42 Музейныя загадкі (12+).
18.03 Бітва за нерухомасць (12+).
18.54 Палёты ўглыб Аляскі (12+).
23.09 Багажныя войны (12+).
0.00 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
0.51 Голыя і напалоханыя XL (16+).
2.33 Дальнабойшчыкі (12+).
4.56 Як гэта зроблена? (12+).
6.28 Голыя і напалоханыя (16+).

ІНІЦЫЯТЫВА

ЗАВІТАЙЦЕ Ў ПЛЁСЫ!

Ключы ад новага аўтобуса

У вёсцы Плёсы, што пад Гомелем, мясцовыя жыхары і ўладальнікі садовых участкаў выступілі з вельмі важнай для населенага пункта ініцыятывай. Прапанавалі адрамантаваць за ўласны кошт частку дарогі. Усе для таго, каб дапамагчы наладзіць транспартныя зносіны паміж вёскай і горадам.

— На адрас аператара пасажырскіх перавозак паступіла некалькі зваротаў ад грамадзян аб неабходнасці арганізацыі сезоннага маршруту «Гомель — Плёсы», — тлумачыць намеснік дырэктара КТУП «Гомельаблпасажыртранс» Ілля Аўдзееўка. — Гэтыя звароты былі разгледжаны камісіяй па арганізацыі і рэгуляванні пасажырскіх перавозак

пры Гомельскіх райвыканкам і гарвыканкам. Было прынята рашэнне вызначыць мэтазгоднасць адкрыцця гэтага маршруту. Правялі агляд дарожных умоў, каб перавозка людзей адпавядала патрабаванням бяспекі.

Перадварыць жаданне ў рэальнасць мясцовым жыхарам дапамаглі дарожныя службы. Вяскоўцы і дачнікі талакожы набылі асфальтагранулят. Работнікі дарожнага-будуўнічага ўпраўлення № 113 за кошт прадпрыемства ў выхадныя дні зрабілі з гэтага матэрыялу якаснае дарожнае пакрыццё. Цяпер Гомель і Плёсы звязвае новы прыгарадны маршрут, які дазваляе хутчэй і зручней дабрацца да населенага пункта. Рэйсы ажыццяўляюць перавозчыкі — кіроў-

цы маршрутных таксі, якія адпраўляюцца з аўтавакзала «Гомель».

— Мне ўжо за 80 гадоў, хадзіла раней з прадуктовай каляскай і, канешне, было вельмі цяжка, — дзеліцца жыхарка вёскі Плёсы Таццяна Костышава. — Хачу шчыра выказаць удзячнасць усім, хто дапамог зрабіць такі маршрут.

Пакуль рэйсы «Гомель — Плёсы» наладжаны ў так званым эксперыментальным рэжыме. Праз месяц будзе прынята рашэнне аб іх мэтазгоднасці, у тым ліку ў зімовы перыяд. Цяпер жа штодзень па новым маршруце ажыццяўляюцца да 10 рэйсаў з 9-цю прыпынкамі на тэрыторыі горада.

— Раней быў адзін варыянт дабрацца да Плёсаў — дзельніцепаездам «Гомель — Клёнкі», варыянт вельмі добры, але дачны масіў каля вёскі, напрыклад, вельмі вялікі, прыпынчаны ж пункт цяжка знаходзіцца на адным баку. Цяпер для мясцовых жыхароў і дачнікаў на другім баку населенага пункта — прыпынак маршрутнага таксі. Я думаю, будзе вельмі зручна, — кажа карыстальнік транспарту па новым маршруце Станіслаў Сляпукін.

Між тым, жыхары Плёсаў сабралі яшчэ і дадатковыя сродкі, каб правесці рамонт дарогі ўжо непасрэдна на тэрыторыі вёскі. Пасля завяршэння работ яны плануюць звярнуцца да кіраўніцтва «Гомельаблпасажыртранса» з прапановай працягнуць маршрут па вясковай вуліцы. Таксама для мясцовых пахлыль людзей і сем'яў з дзецкамі важна атрымаць дазвол на дадатковыя прыпынкі на новым маршруце. Месцінам, напрыклад, вельмі нязручна дабрацца да гарадской паліклінікі.

Наталля КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара.

НАМЕСНІК старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Віктар ЧАЙЧЫЦ наведвае Бярозаўскі раённы цэнтр карэкцыйна-развіццёвага навучання і рэабілітацыі.

Там сенатар уручыў ключы ад новага спецыялізаванага аўтобуса прадстаўнікам цэнтра. Нагадаем, у гэтай установе навучаюцца дзеці з цяжкімі і шматлікімі паруханымі развіццямі з розных населеных пунктаў Бярозаўскага раёна. Новы аўтобус разлічаны на дзесяць пасадачных месцаў, абсталяваны пад'ёмнікам для калясак, у ім прадугледжаны месцы для суправаджаючых.

Як член Савета Рэспублікі ад Брэсцкай вобласці, Віктар Чайчыц прыклаў нямала намаганняў для рэалізацыі дадзенага праекта. Ён неаднойчы аказаў дапамогу Бярозаўскаму раённаму цэнтру. Напрыклад, дзякуючы яго старанням, была набыта мэбля, аргтэхніка і іншае абсталяванне для спецыялізаваных кабінетаў.

МЯСЦОВЫ ЧАС

ПЛЮС ТРЫ КІЛАМЕТРЫ ДАРОГІ

Вялікія і малыя праекты добраўпарадкавання ажыццяўляюць у Арэхаўскім сельсавеце

Зраз у Арэхаўскім сельсавеце рыхтуюцца да штогадовага агляду па добраўпарадкаванні. Такая традыцыя складалася ў Маларыцкім раёне даволі даўно: па панядзелках на апаратнай нарадзе выканаўчага камітэта, апроч іншых пытанняў, разглядаюць адзін сельсавет альбо аграгарадок на прадмет яго знешняга выгляду, санітарнага стану, добраўпарадкавання ў цэлым.

Старшыня Арэхаўскага сельскага Савета Святлана ВІТАНОЎСКАЯ расказала, што раз на год жыхары сельсавета дакладна трапляюць у парадак дня апаратнай нарады, бывае, і два разы. Вядома, перад гэтым вядзецца падрыхтоўка пытання. У вёску прыязджаюць спецыялісты райвыканкама, прадстаўнікі землеўпарадкавальнай і санітарнай служб, інспектары аховы прыроды. У такіх рэйдах выяўляюцца хібы добраўпарадкавання, выказваюцца заўвагі — з тым, каб выправіць гэтыя недахопы на агульнаму карысць.

Наогул работа ідзе сваім ходам, вяскоўцы ўвосьнене прыбіраюць агароды і падворкі, спальваюць смецце, зграбуюць апалае лісце. З кімсьці трэба пагаварыць асобна, каб прыбраў металалом вакол сядзібы альбо падправіў кучу з кампостам, нарыхтаваным на наступны год. Тут ужо сельвыканкаму на дапамогу прыходзяць старасты вёсак, бо

яны кожны дзень камунікуюць з аднавяскоўцамі.

— Такія агляды, несумненна, стымулююць, падштурховаюць да навядзення парадку, — разважае кіраўнік мясцовай улады. — Але ж добраўпарадкаваннем мы займаемся заўсёды. Праводзім таксама работу з насельніцтвам — выкарыстоўваем для гэтага сельскія сходы, індывідуальныя гутаркі, прадпісанні, разгляд праблем на сесіях сельскага Савета.

Варта сказаць, што адным з самых значных праектаў мінулай пяцігодкі па добраўпарадкаванні ў Арэхаўе стала будаўніцтва дарогі ад населенага пункта да шашы. Гэтыя тры кіламетры гравіікі былі заўсёднай праблемай, нагодай для скаргаў і сапсаванага настрою людзей, бо вясной, восенню, нават узімку дарогу размывала. Людзі зваліся, не раз пісалі ў розныя інстанцыі, у адказах іх прасілі пацярдзец. Тады на пасадку старшыні толькі абралі Святлану Вітанюўскую. І да яе, новага старшыні, народ, як той казаў, валам паваліў, бо восенню 2016 года дарогу хоць і падсыпалі, але на ёй з'явіліся ямы і гразь.

Тагачасны віцэ-прэм'ер Анатол Калінін праводзіў прыём грамадзян у Маларыце. Да яго новая старшыня з Арэхава і паехала на прыём. Сельскага кіраўніка выслухалі і абяцалі разгледзець пытанне. Праз кароткі час яна атрымала адказ, дзе гаварылася, што ўчастак дарогі

Святлана ВІТАНОЎСКАЯ паказвае ўчастак дарогі, які заасфальтавалі.

ўключаны ў план будаўніцтва. І ўжо налета на іх дарозе шчыравалі спецыялісты з Маларыцкага ДРБУ, працавала тэхніка. Літаральна за месяц дарогу пакрылі асфальтам, і з той пары пачаўся новы адлік жыцця аграгарадка. «Добрая дарога, як вядома, значае на прыступку вышэйшы ўзровень якасці жыцця кожнага вяскоўца», — гаворыць старшыня сельскага Савета. «Дарога — гэта дакладнае функцыянаванне ўстаноў адукацыі, медыцыны, пошты, ды і свае асабістыя машыны людзі не рамантуюць так часта, як раней. Сваякам і знаёмым стала прыемная прыязджаць да нас, нам не сорамна сустракаць гасцей. У нас жа возера побач, грывыня, ягнадныя мясіны, гараджане любячыя сюды ездзіць».

І хоць турыстычная прывабнасць Арэхава несумненная, але

проблема старых і пустуючых дамоў існуе. Да абласнога цэнтра 80 кіламетраў, і брастаўчане не спяшаюцца набываць тут хаты пад дачы. Таму сельвыканкаму давядзецца зносіць асобныя пабудовы. Летась за сродкі раённага бюджэту на тэрыторыі сельсавета былі знесены чатыры нічыйныя хаты.

Але ж знесці, як паказвае практыка, — паўсправы. Калі на гэтым месцы нічога не рабіць, то вызвалены пляч з часам зарастае бур'яном, хмызняком і ператвараецца ў нехайны ўчастак, які зноў становіцца праблемай для мясцовай улады. У Арэхаўе перад тым, як знесці сядзібу, шукаюць новага гаспадара альбо новае прымяненне. Напрыклад, у вёсцы Перавое пасля зносу дома ўчастак выдзелілі сямі пад вядзенне падсобнай гаспа-

даркі. Арандатары канчаткова давялі да ладу зямлю, пасадзілі плантацыі ажын і малін. І цяпер акуратны, дагледжаны сад радуе вока малякоў.

— Але найбольшы эффект па ўладкаванні жылля, якое застаецца без гаспадара, дае работа са спадчынікамі, — разважае Святлана Вітанюўская. — Некалькі старых дамоў за апошнія гады разабралі самі нашчадкі былых гаспадароў. Іншыя ж, калі з ім заводзіш гаворку пра бацькоўскія дамы, абяцаюць падтрымліваць іх у парадку, прыязджаць сюды. Некаторыя слова трымаюць. Ёсць у нас у Арэхаўе такі дом, які можа быць прыкладам для іншых аднавяскоўцаў. Гісторыя ў яго тыповая. Гаспадары памерлі, хата засталася. Іх сын, што жыве і працуе ў Брэсце, памяняў дах, паставіў новую агароджу, адным словам, прывёў дом у поўны парадак, ну і прыязджае часам у вёску на адпачынак.

Яшчэ адна задача, над якой зараз працуе мясцовая ўлада разам з зацікаўленымі службамі, — павышэнне якасці сувязі ў вёсцы Дрочава. Некалькі гадоў таму тут зусім не было мабільнай сувязі. Цяпер адзін з аператараў паставіў устаноўку, але патрэнай якасці пакрыцця сувязю да сягнуць пакуль не ўдалося. Людзі зноў сталі скардзіцца. Пытанне на кантролі трымае і сенатар Тамара Шатлікава, якая рэгулярна бывае ў раёне па дэпутацкіх справах.

Святлана ЯСКЕВІЧ, Маларыцкі раён.

Аўтахламу не месца на мінскіх вуліцах

НЕЯК у размове з карэспандэнтам «МС» старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў Андрэй Бугроў зазначыў, што яго, з аднаго боку, радуе колькасць легкавых аўтамабіляў ва ўласнасці мінчан.

Гэта адзін з важных паказчыкаў росту дабрабыту гараджан, іх заможнасці. У Мінску ўжо намала сем'яў, дзе дзве і нават тры машыны. Гарадскія ўлады імкнуча ствараць аптымальныя умовы для іх захоўвання: будуюцца шатпаверховыя паркінгі, адкрываюцца платныя паркоўкі. А з іншага боку, велізарная колькасць прыватных транспартных сродкаў стварае і шэраг істотных праблем, сказаў тады Андрэй Бугроў.

Днямі адной з такіх праблем ушчыльную заняўся Мінгарвыканкам. Докладней, у цэнтры ўвагі апынуліся старыя машыны, якія доўгі тэрмін не эксплуатаюцца, год і больш стаяць на прыколе, пакрыліся тоўстым слоём пылу, зараслі брудам, часткова разукамлектаваныя. Яны моцна псуецца вонкавы выгляд мінскіх двароў, вуліц і завулкаў.

Таму, як вынікае з інфармацыі, размешчанай на сайце Мінгарвыканкама, гарадскія ўлады вырашылі больш рашуча змагацца з аўтахламам. Па даручэнні старшыні гарвыканкама Уладзіміра Кухарава вызначаны адказныя за выкананне гэтай работы: адміністрацыі раёнаў і ГА «Гаражы, аўтастанкі і паркоўкі». Іх прадстаўнікам прыйдзецца разабрацца з прыкладна з тысячай кінутых машын. Нагадаем, сёлета толькі з пачатку красавіка такіх транспартных сродкаў на ахоўныя стаянкі перавезена каля 200. Потым у амаль паловы гэтых машын аб'явіліся гаспадары, але больш за сотню аказаліся нічыя. Апошнія, хутчэй за ўсё, чакае ўтылізацыя.

Змагацца за чысціню мінскіх двароў мясцовым уладам горада дапамагае праграма, з дапамогай якой можна адсочваць машыны, што ўжо даўно не эксплуатаюцца.

Ляанід ТУГАРЫН.

30 кастрычніка 2020 года сасцее вачеоречное обшее собрание акцiонеров ОАО «Житковичес». Повестка дня собрания: об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 9 месяцев 2020 г.

Дата составления списка акцiонеров для регистрации участников собрания — 10 октября 2020 года.

- форма проведения собрания — очная;
- место проведения собрания — по адресу: г. Брест, ул. Куйбышева, 13;

- время проведения собрания — 13.00;
- время регистрации участников собрания: с 12.30 до 12.50.

При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акцiонера — доверенность).

Время и место ознакомления акцiонерами с материалами по вопросам повестки дня собрания: в рабочие дни с 14.00 до 16.00 с 23 октября 2020 года по месту нахождения общества: Гомельская обл., г. Житковичи, ул. К. Маркса, 80, и в день проведения собрания с 10.00 до 12.00 по месту проведения собрания.

УНП 410049868

СТАРШАЯ ПА ВЁСЦЫ

Мясцовая знакамітасць Ганна Паўлаўна

«СЕЛЬСКІ стараста» — так сабе кар'ера. Ніякіх наменклатурных ільгот, адны абавязкі. Для аднавяскоўцаў стараста вёскі — гэта і камунальная, і сацыяльная служба, і псіхалагічная падтрымка «ў адным флаконе».

Настаўніца беларускай і рускай мовы і літаратуры на пенсіі, Ганна Паўлаўна КА-РЫБА доўга адмаўлялася ад «грамадскай нагрукі». Але — угаварылі. І вось ужо амаль пяць гадоў яна стараста аграгарадка Вольна, што ў Баранавіцкім раёне.

— Хто такі сельскі стараста? — разважае Ганна Паўлаўна. — Гэта чалавек, які не лянуча ўзваліцца на сябе ўсе грамадскія справы.

Сельскі стараста — напэўна, самая дэмакратычная ўлада з усіх магчымых. Гэта выбарная пасада, прычым выбіраюць старасту адкрытым галасаваннем. Кандыдатаў у старасты вылучаюць на сходзе грамадзян, у якім удзельнічае больш за палову жыхароў населенага пункта. Колькасць прэтэндэнтаў на пасаду старасты неабмежаваная, дапускаецца самавылучэнне. Калі кандыдат адзін, за яго павінны прагаласаваць больш за 50 % удзельнікаў сходу. Ганну Паўлаўну выбралі абсалютнай большасцю галасоў аднавяскоўцаў.

«Стараста ў вёсцы — як гаспадар у доме. Важна клапаціцца аб тым, каб было чыста, утульна, своечасова папраўляць непаладкі. З іншага боку — нельга забываць аб псіхалагічным клімаце ў сям'і.

— Я ўсё жыццё працавала ў нашай школе, была рэпетытарам ва ўсіх дзяцей нашага аграгарадка, якія наступілі ў ВНУ, усіх рыхтавала да ўступных экзаменаў. Таму людзі мне ўдзячныя і дзякуюць.

— Нярэдка ў сельскай школе і рускую, і беларускую мовы выкладае адзін настаўнік. Прыйду ў адзін клас — кажу: «Трэба вывучаць родную мову, бо мы ж беларусы». Прыйду ў іншы: «Дзеці, вывучайце рускую мову, яна інтэрнацыянальная. А то ж як вы будзеце размаўляць з расіянамі, з украінцамі», — усміхаецца Ганна Паўлаўна.

Тэрмін паўнамоцтваў вясковага старасты — пяць гадоў, потым яго пераабіраюць ці не пераабіраюць. Усе дасягненні або недапрацоўкі старасты — як на далоні. Вёска, сяло, аграгарадок — гэта па азначэнні маленькі населены пункт. Напрыклад, у аграгарадку Вольна, за які ў адказе Ганна Паўлаўна, пражывае каля 600 чалавек.

Словазлучэнне «сельскі стараста» гучыць, як нешта старадаўняе: нібыта з Някрасава і Талстога. Уласна, так і ёсць — правы і абавязкі гэтай службовай асобы былі замацаваны яшчэ ў «Палажэнні аб сялянах, што выйшлі з прыгоннай залежнасці» ад 19 лютага 1861 года. У тых чыс-

сельскім старастам выдавалі спецыяльныя нагрудныя знакі са светлай бронзы: на адным баку герб губерні, дзе размяшчалася вёска. Знак або мацаваўся да грудзей зашпількай, або надзяваўся на шыю, як медаль. Але атрымаць гэты «медаль» у пазамінулым стагоддзі (як і ў нашы дні) хацелі нямногія. Сёння сельскія старасты атрымліваюць пасведчанне — «медалі» ім не даюць.

Старасты ведаюць праблемы сваёй вёскі глыбей, чым іншыя органы ўлады. — Чым займаецца стараста вёскі? — усміхаецца субяседніца. — У асноўным — добраўпарадкаваннем. Падтрымліваем у парадку прыдамыя тэрыторыі, добраўпарадкоўваем могілкі.

Нядаўна, расказвае Ганна Паўлаўна, высеклі хмызы, што разрасліся ўздоўж галоўнай вуліцы Вольна. А гэта — цяжка праца. Але людзі адгукнуліся, кажа стараста. І сама яна, нягледзячы на свой шанюны ўзрост «за семдзесят», у любых пачынаваннях — на пярэднім краі.

— Ох, колькі мы галля перанеслі, калі дарогу расчысчалі! — успамінае яна. Гаворыць, напрацавалася, спіна балела, затое цяпер прыема наглядзецца — прыгожа, уладкавана.

Стараста ў вёсцы — як гаспадар у доме. Важна клапаціцца аб тым, каб было чыста, утульна, своечасова папраўляць непаладкі. З іншага боку — нельга забываць аб псіхалагічным клімаце ў сям'і. А аднавяскоўцаў мая суразмоўніца ўспрымае менавіта як сваю сям'ю — без перабольшвання.

— Як звярнуцца да старасты? Ды проста праз вусную просьбу. Напрыклад, цяпер у пажылых у асноўным галоўная просьба — дапамагчы выкапаць бульбачку. Вось і дапамагаю. І з трактарам дамаўляюся, і сама капаю. Сваё бульба стаіць, а я ўсё людзям дапамагаю, — усміхаецца Ганна Паўлаўна. — Яшчэ просяць брыкет дапамагчы прывезці. А часам — проста хочучы са мной пагутарыць. Адзінокім пажылым людзям бывае сумна без зносін, без добрага слова. Нядаўна патэле-

фанавала бабуля адна ў сельсавет. Кажу, хачу пагаварыць са старастам нашым. Там пацкавіліся: нейкая скарга? Не, кажу, проста ніяк не магу заспець яе дома, даўно не бачыла, пагутарыць хачу.

«Усе дасягненні або недапрацоўкі старасты — як на далоні. Вёска, сяло, аграгарадок — гэта па азначэнні маленькі населены пункт.

Ганну Паўлаўну сапраўды застаць доўга цяжка. «Думала, выйду на пенсію — адпачну. Але не атрымліваецца», — разводзіць рукамі яна.

— Раблю падворны абыход: гаспадарчыя кнігі ўдакладняю, колькасць кароў удакладняю — складаю справаздачу для гаспадаркі па прычэпках скаціне, па кармах (гаспадарка забяспечвае кармамі асабісты падворкі сваіх работнікаў). Таксама ў мае абавязкі ўваходзіць давадзненне да грамадзян рашэнняў сельсавета. Збіраю агульныя сходы жыхароў, — пералічвае Ганна Паўлаўна. — Вось на зўтра збіраю людзей: спецыялісты банка будучы праводзіць інфармацыйны дзень, расказвае пра махлярствы праз банкаўскія карткі і пра тое, як не трапіцца на вуду ашуканцаў. Моладзь у інтэрнэце пачытае, у яе ёсць доступ да інфармацыі, а пажылым людзям пра такое ведаць карысна. Зноў жа — зносіны: для старых яны вельмі важныя. Значыць, трэба людзям патэлефанавачы. Але цяпер усе бульбу капаюць, часам і не дазвоніцца, тым больш, не ва ўсіх пажылых ёсць мабільныя тэлефоны. А я ў ашчадную касу забягла, збегала ў краму, папрасіла тых, хто там працуе, усім наведвальнікам паведаць аб інфармацыйным дні. Збяром людзей, каму цікава, канешне.

«Сельскі стараста — напэўна, самая дэмакратычная ўлада з усіх магчымых. Гэта выбарная пасада, прычым выбіраюць старасту адкрытым галасаваннем.

А яшчэ Ганна Паўлаўна спявае ў царкоўным хоры, а таксама на сцэне мясцовага Дома культуры падчас канцэртаў.

— «Зоркі» да нас ужо гадоў пятнаццаць як не прыязджалі. Вось і ладзім канцэрты для сябе самі. Да нас з іншых Дамоў культуры прыязджаюць самадзейныя артысты, і нашы калектывы ездзяць у іншыя вёскі выступаць.

Яшчэ адна «грамадская нагрукка» — экскурсіі ў старадаўняй Вольнаўскай царкве, якія Ганна Паўлаўна праводзіць для турыстаў. Дарэчы, у гэтым храме яна па сумяшчальніцтве яшчэ і казначыні.

— Старасць мяне дома не застане, — кажа Ганна Паўлаўна.

Дзіўна, але гэтая маленькая жанчына — рэальная сіла, здольная мяняць да лепшага жыццё людзей.

Дзіяна РОНІНА.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ АЛЯКСАНДР МІКАЛАЕВІЧ.

Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 14.804.

Нумар падпісаны ў 19.30
8 кастрычніка 2020 года.

Прыкметы часу

СТРЭС НА ТАЛЕРЦЫ

Чаму мы «заядаем» няўдачы і трывогу і як не стаць «эмацыянальным едаком»?

Разбіраючыся ў прычынах розных захворванняў — ад інфарктаў да атлусцення — медыкі, псіхолагі і дыетологі называюць XXI стагоддзе «эпохай стрэсу»: сучасныя рэаліі ўводзяць чалавека ў хранічны паўсядзённы стрэс, які ператвараецца з эпізодычнага стану ў свайго роду фон, на якім праходзіць наша жыццё.

Ну, а самы прости спосаб справіцца са стрэсам, які прапанаваў нам падсвядомасць — з'есці што-небудзь смачнае. Як гэта працуе, чаму такая звычка шкодная і як з тым змагацца, — гаворым са спецыялістамі Нацыянальнай акадэміі навук.

Бі або ўцякай

Тэрмін «стрэс» адносіцца да працэсаў, звязаных з успрыманням, ацэнкай і рэакцыяй на шкоднае падзеі або стымулы, — адзначае кандыдат медыцынскіх навук, начальнік аддзела харчавання РУП «Навукова-практычны цэнтр НАН Беларусі па харчаванні» **Наталія БЕЛЯКОВА**. — Востры стрэс актывізуе адаптыўныя рэакцыі, але працяглы стрэс вядзе да пашкоджання рэгуляторных сістэм. Гэта прыводзіць да бялагічных змен, якія паслабляюць звязаны са стрэсам адаптыўныя працэсы і павышаюць успрымальнасць да хвароб. Чым большая, даўжэйшая і інтэнсіўнейшая стрэсавая сітуацыя, тым ніжэйшая прыстасаванасць і, такім чынам, вышэйшая стрэсавая рэакцыя.

Медыкі адзначаюць, што «заяданне» характэрнае менавіта для хранічнага стрэсу. Якраз ён выклікае рэакцыю арганізма «бі або ўцякай». Пры гэтым вызваляюцца гармоны наднырачнікаў, адрэналін і картызол паступаюць у кроў.

— Мэта рэакцыі «бі або ўцякай» — адцягнуць як мага больш насычанай кіслародам кроў ад страўніка, скуры і ўнутраных органаў і даставіць яе да мышцаў канечнасцяў, — кажа спецыяліст. — Адрэналін павышае частату сэрцабіцця і крывааны ціск, каб кроў хутчэй цыркулявала па арганізме і дасягла мышцаў. А пад уздзеяннем картызолу павялічваецца пацупціца голаду. Пры гэтым у печані адбываецца пераўтварэнне глікагену ў глюкозу: арганізму патрэбна энергія для барацьбы са стрэс-фактарамі, з якімі ён можа сутыкнуцца. Менавіта таму стрэс спрыяе парушэнню харчовых паводзінаў і пераяданню.

Пры гэтым, як паказваюць даследаванні, узровень стрэсу не зніжаецца нават пасля велізарнай порцыі высокакаларыйнай стравы. Наадварот, пераяданне, асабліва нездаровай ежы, можа выклікаць яшчэ большую занепакоенасць.

— Чалавек асабліва схільны да ўжывання нездаровых страў пры стрэсе, таму што наш арганізм патрабуе высокакаларыйнай ежы з высокім утрыманнем цукру і тлушчу, — падкрэслівае **Наталія Белякова**. — На жаль, гэтыя прадукты яшчэ больш узмацняюць стрэс, спрыяюць хуткаму павелічэнню вагі і атлусценню.

Яшчэ адна прычына парушэння нармальных звычак харчавання пры стрэсе — ежа адцягвае нашу ўвагу ад думак, якіх мы хочам пазбегнуць. Гэта можа часова супакоіць чалавека, але праблемы, якія выклікаюць стрэс, па-ранейшаму застаюцца нявырашанымі.

«Эмацыянальны едакі» — хто гэта?

«Эмацыянальнымі едакамі» дыетологі называюць людзей, якія псіхалагічна залежаць ад любімай ежы і ядуць асабліва шмат, калі ім дрэнна.

— Такія людзі падсвядома звяртаюцца да ежы як да спосабу ўцячы ад рэчаіснасці, імкнучыся схвацацца ад непрыемных перажыванняў, пераклучыўшы ўвагу на смак і працэс паглынання любімых страў. Некантралюемае пераяданне аказвае на іх заспакаляльнае ўздзеянне. Звычайна гэта людзі з няўстойлівай псіхікай, якія прымаюць любыя падзеі блізка да сэрца. У групе рызыкі — падлеткі і жанчыны.

Звычайка «заядае» негатыў», як і ў злым большасць харчовых звычак і залежнасцяў, фарміруюцца яшчэ ў дзяцінстве, кажуць спецыялісты. Часта дарослыя спрабуюць сучасныя засмучаючыя дзіця «смачнасцямі» або пакідаюць без дэсерту ў пакаран-

не за дрэнныя паводзіны. І дзіця ўспрымае ежу як сродак кіравання эмоцыямі. Узнікае сувязь паміж настроем і ежай. Стаўшы дарослым, чалавек зноў і зноў вяртаецца да прывычнага спосабу падняць настрой, пазбавіцца сумных думак або падзякаваць сабе за поспехі. Вынік — лішняя калорыя і, як следства, лішняя вага.

— Для бацькоў правільнае рашэнне ў стрэсавых для дзіцяці сітуацыях — тактыльны кантакт, — кажа **Наталія Белякова**. — Малы стукнуўся, упаў ці плача? Не трэба хутчэй працягваць цукерку. Лепш абняць, пашкадаваць, пагаварыць.

ператамленны, ваш эмацыянальны стан падчас вострага і хранічнага стрэсу. І прапрабуюць індывідуальны план харчавання.

У спісе агульнавядомых прадуктаў, якія паляпшаюць настрой, — шакалад, фаст-фуд, салодкія прысмакі, алкаголь...

— Высокая канцэнтрацыя гармону стрэсу картызолу ўзмацняе цягу да салёнай, салодкай і тлустай ежы. Спажыванне такіх прадуктаў выклікае выпрацоўку сератаніну і дафаміну — гармонаў задавальнення. Такім чынам, «заяданне» стрэсу часта прыводзіць да ўзнікнення залежнасці.

Чым «заесці» тугу?

Што рабіць, калі ў «эмацыянальным едаку» вы пазналі сябе? Паспрабуйце замяніць «заяданне негатыў» іншымі варыянтамі задавальнення. Ега, спорт, танцы, музыка, падарожжа (хай на адзін дзень), шопінг у рэшце рэшт — папесціце сябе чым-небудзь неядомым. Ну і, разумеючы, паспрабуйце перагледзець свае прыхільнасці ў ежы, бо і карысныя прадукты могуць прыйсціся вам да смаку. Ужывайце як мага больш вады. Часта смага маскіруюцца пад голад, а шклянка вады дапаможа супакоіць нервы. Больш хадзіце пешшу, рабіце зарадку — фізічная актыўнасць зніжае ўзровень гармонаў стрэсу ў кроў.

— Калі чалавек мае сілу волі і здольны спраўляцца са стрэсавымі сітуацыямі, ён можа абысціся і без медыцынскай дапамогі, — кажа суразмоўніца. — Але гэта пад сілу далёка не ўсім. Так што не саромейцеся звяртацца да ўрача. У нашай **Навукова-даследчай лабараторыі** функцыянальнага харчавання спецыялісты дзягнустуюць стан арганізма пацыента і яго адаптацыйныя магчымасці, агульную якасць фізіялагічных працэсаў і ступень іх збалансаванасці на фоне

Эмацыянальнае напружанне немагчыма выключыць з жыцця, які і застаецца ў любой сітуацыі ва ўраўнаважаным стане, кажуць спецыялісты. Паспрабуйце наступны раз, калі ўзнікне жаданне «заесці стрэс», акцэнтаваць увагу на карысных для здароўя прадуктах: напрыклад, узровень стрэсу не менш эфектыўна зніжае чым-небудзь неядомым і чырвоная рыба.

Не толькі духоўны і фізічны

Голад бывае розны. І разабрацца, які ў вас, — сур'езны крок да перамогі над пераяданнем.

«**Сератанінавы голад**» узнікае пры дэфіцыце гармону сератаніну. Жыццё здаецца «шэрым», нічога не радуе,

а для ўзняцця настрою неабходны «стымуляцыйныя рэчывы» — салодкае, кава, алкаголь? Гэта ён самы.

— Пры хранічным стрэсе зніжаецца выпрацоўка сератаніну, адказнага за добры настрой. На ўзровень сератаніну аказвае ўплыў па-ступленне ў арганізм бялкоў, тлушчаў, вугляводаў, уключэнне ў рацыён некрухмалістай агародніны.

Асаблівае роля ў метабылізме сератаніну належыць бялкам і тлушчам. Пры іх недастатковым ужыванні сінтэз сератаніну ў галаўным мозгу зніжаецца. Вынік — пагаршэнне настрою і памяці, страта цікавасці да жыцця, бяссонніца, дэпрэсія.

ШТО РАБІЦЬ?

✓ Памяншаем спажыванне вышэйпералічаных «стымуляцыйных рэчываў» для паступовага зніжэння залежнасці.

✓ Дадаём у рацыён тлушчы і бялкі (асабліва прадукты, якія змяшчаюць амінакіслату трыптафан: арэхі, сыры, мяса), вітаміны групы В, кальцый і магній.

✓ Запісваемся на кансультацыю да гнінекалага або андролога: зніжэнне сінтэзу сератаніну можа быць вы-

— Напрыклад, дэфіцыт у арганізме магнію і кальцыю выклікае ў чалавека моцнае жаданне з'есці нешта салодкае, — кажа **Наталія Белякова**. — Але ўжыванне салодкіх прадуктаў правакуе яшчэ большы дэфіцыт гэтых двух мікраэлементаў, з прычыны чаго голад толькі ўзмацняецца. У выніку ў чалавека з'яўляецца лішняя вага і развіваюцца захворванні. Шмат тым магнію і кальцыю міма у арэхах, гарбузовых семачках, малочных прадуктах, зялённе.

— Напрыклад, дэфіцыт у арганізме магнію і кальцыю выклікае ў чалавека моцнае жаданне з'есці нешта салодкае, — кажа **Наталія Белякова**. — Але ўжыванне салодкіх прадуктаў правакуе яшчэ большы дэфіцыт гэтых двух мікраэлементаў, з прычыны чаго голад толькі ўзмацняецца. У выніку ў чалавека з'яўляецца лішняя вага і развіваюцца захворванні. Шмат тым магнію і кальцыю міма у арэхах, гарбузовых семачках, малочных прадуктах, зялённе.

ШТО РАБІЦЬ?

✓ Перагледзець свой рацыён. Паспрабуйце зрабіць яго больш збалансаваным.

✓ Вы не ведаеце базавыя прынцыпы збалансаванага харчавання? Запішыцеся на кансультацыю да дыетолога: спецыяліст навучыць вас правільна складаць рацыён.

✓ Калі стан «хочацца нешта з'есці, а што — не ведаю» для вас звыклі, варта зрабіць аналіз крыві на ўтрыманне мікраэлементаў, на выніках якога будзе працэс карэкціраваць харчаванне.

«**Начны дажор**» — спадарожнік сучаснага чалавека. Звычайка есці ноччу часта развіваецца на фоне стрэсу. Зніжэнне ўзроўню гармонаў радасці прыводзіць да бяссонніцы і, як следства, да парушэння рэжыму прыёму ежы.

ШТО РАБІЦЬ?

✓ Паспрабуйце нармалізаваць сон: кладзіцеся раней, праветрывайце спальню і далей па спісе.

✓ Арганізуйце рэжым харчавання: прыйдзецца есці па гадзінніку. Інтэрвалы паміж асноўнымі прыёмамі ежы — 3-4 гадзіны. Апошняя яда — за 2,5-4 гадзіны да сну.

✓ Перагледзець рацыён, каб атрымліваць у дастатковай колькасці мікра- і макранутрыенты — рэчывы, якія забяспечваюць арганізм энергіяй (у першую чаргу бялок і дзевяць незамеменных амінакіслот, незамежныя тлустыя кіслоты, вітаміны А, С, D, E, K).

✓ І займіцеся спортам — або, па крайняй меры, пагуляйце перад сном на свежым паветры.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

Біялогія з анатоміяй

ДАКЛАДНА ЧЫЖЫК-ПЫЖЫК!

Навукоўцы знайшлі новы спосаб вызначаць пол птушак

Новый метада вызначэння полу і ўзросту птушак па памерах іх плечавой косці распрацавалі навукоўцы Цюменскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Ён дазволіць даследаваць выпадкі масавай гібелі птушак для ацэнкі стану папуляцыі і канкрэтызаваць іх полаўзроставы склад без выкарыстання дарагога абсталявання, паведамляюць «Известия» са спасылкай на «Заалагічны часопіс».

Раней вызначыць пол і ўзрост памерлых птушыных, тушкі якіх моцна пацярпелі пры пагібелі, можна было толькі пры дапамозе затратнага генетычнага даследавання.

«Гэты метада ўнікальны тым, што, незалежна ад захаванасці загінулай птушкі, пры наяўнасці цэлай косці, можна вызначыць від, пол і ўзрост з дакладнасцю да 95 працэнтаў. Такія даследаванні дапамагаюць вывучаць выпадкі масавай гібелі птушак, каб ацаніць стан папуляцыі і яе полаўзроставы склад», — адзначыў

старшыня цюменскага аддзялення Саюза аховы птушак Расіі, які дзейнічае на базе Інстытута біялогіі ЦюмДУ, Максім Мітрапольскі.

Адзначаецца, што з дапамогай метаду ўжо атрыманы даныя аб складзе папуляцыі сініц-масковок у Ніжагародскай вобласці. Спецыялісты канкрэтызавалі статыстыку, выкарыстоўваючы новы спосаб разам з вядомымі метадамі вызначэння полу і ўзросту птушак па даўжыні крыла. У ходзе работы былі даследаваны сініцы, якія разбіліся аб шкляныя вітрыны будынкаў.

Па выніках праведзенага даследавання, даўжыня крыла самак склала ад 56 да 64 міліметраў, у сярэднім 59,7 міліметра, а ў самцоў — ад 58 да 64, у сярэднім 61,3 міліметра. Асобіны з аднолькавай даўжынёй косці, але больш тонкім дыяфізам (асноўная частка, «цела» косці), адносяцца да маладых самцоў, а з патоўшчаным — да дарослых самак.

Аўтары даследавання паведалі, што метадыку можна выкарыстоўваць для любога віду птушак, але спатрэбіцца эталонны набор даных, іншымі словамі, усе магчымыя значэнні анатамічных паказчыкаў.

Ген вяртання

ПРЖЭВАЛЬСКАМУ І НЕ СНІЛАСЯ

У ЗША кланіравалі памерлага 22 гады таму каня

Аб гэтым паведамляецца на сайце кампаніі Revive & Restore, якая займаецца захаваннем і аднаўленнем генетычных даных жывёл, што знікаюць. **Конь памёр у 1998 годзе, на працягу гэтага часу ген загінулай жывёлы захоўваў у марзільнай камеры.**

Жарабя па мянушцы Курт, якога назвалі ў гонар паталага і генетыка Курта Беніршке, з'явіўся на свет у заапарку Сан-Дыяга ў Каліфорніі.

Revive & Restore сумесна з кампаніяй ViaGen аднавілі ген, замарожаны ў 1980 годзе. «Гэта былі клеткі жарабца, які нарадзіўся ў 1975 годзе ў Вялікабрытаніі і якога прывезлі ў ЗША ў 1978 годзе. Ён пражыў да 1998 года. Жарабец значыўся пад племянным нумарам 615 (SB615) і быў вядомы ў заапарку як Куларовіч», — адзначаюць у арганізацыі.

Папуляцыя коней Пржэвальскага прайшла праз «бутэлічнае рыльца», або генетычна вузкае месца, у пачатку 1990-х. Сённяшнія коні гэтай пароды, якіх цяпер налічваецца каля дзвюх тысяч асобін, з'яўляюцца нашчадкамі 12 асобін, выратаваных ад вымірання ў тая гады.

Падобныя генетычныя вузкі месцы могуць прывесці да

імбрыдынгу — скрыжаванню блізкароднасных формаў у рамках адной папуляцыі і наступнай страты асобінамі фізічнай формы. Справа ў тым, што такая папуляцыя страціла генетычную зменлівасць, неабходную для адаптацыі. Буйныя віды жывёл, такія як коні Пржэвальскага, больш уразлівыя да экалагічных змен, чым дробныя віды.

Аднаўленне разнастайнасці генетычнай зменлівасці можа дапамагчы коням гэтай пароды выжыць.

Амерыканскі біёлаг Бэн Новак напісаў на сваёй старонцы ў Twitter, што гэта першае кланіраванне каня Пржэвальскага за апошнія 17 гадоў, што гэта — навуковы прагрэс.

Дарэчы, у жніўні 2019 года СМІ паведалі, што кітайская кампанія Sinogene збіраецца пачаць масавы продаж кланіраваных катой. Рашэнне прынялі пасля папярэдняга аднаўлення першае генетычнай копіі жывёлы — кацяняці па мянушцы Часнок. Аднавіць копію любімага гадаванца можна будзе за 250 тысяч юаняў (35,4 тысячы долараў).

Адзначалася, што кампанія ўжо прадае кланіраваных шчанокоў, на стварэнне адной копіі сыходзіць ад шасці да дзесяці месяцаў.

Пласты гісторыі

АКІНАК ДЛЯ ЖАНЧЫНЫ

Археалагі выявілі ў Хакасіі некрануты скіфскі могільнік

У Аскізімскім раёне падчас раскопак кургана яны знайшлі некранутае рабаўніцкі пахаванне часоў тагарскай культуры (эпоха ранняга жалезнага веку). Пра гэта паведамляецца на сайце ўрада рэгіёна.

«У могільніках знойдзены шкілеты чатырох тагарцаў у тым становішчы, якім яно было пры пахаванні, а таксама некрануты аказаўся ўвесь інвентар: бронзавая зброя, круглае люстэрка і

выраблены з рога мініяцюрны грабенчык. Каля кожнага пахаванага навукоўцы знайшлі добрай захаванасці буйныя керамічныя пасудзіны з шырокімі вянцамі», — гаворыцца ў паведамленні.

Звычайна, адзначаюць у прэс-службе, тагарскія пахаванні знаходзяць разрабаванымі, з мінімальнай колькасцю рэчаў, але навукоўцам пашанцавала. Сярод артэфактаў — сякера і скіфскі кароткі меч акінак, выяўлены побач з жаночым шкілетам. Такі набор зброі сведчыць аб прыналежнасці жанчыны да воінскага саслоўя.

У іншым могільніку былі пахаваны адрэзу чатыры чалавекі: двое мужчын, адна жанчына і дзіця. Побач з мужчынамі таксама знойдзена зброя, хутчэй за ўсё, бронзавая.

Усе знаходкі накіруюць у Новасібірск на рэстаўрацыю, а затым вернуць у рэспубліку і папоўняць калекцыю Хакаскага нацыянальнага краязнаўчага музея.

Эвалюцыя мозга

УБАЧЫЦЬ НАЧНУЮ ФЕЮ

Даследчыкі раскрылі таямніцу глыбокага сну

Нейрабіёлагі з Каліфарнійскага ўніверсітэта ўпершыню паказалі змяненне функцыі сну з узростам і расправілі пра ўплыў глыбокага сну на арганізм. Вынікі даследавання апублікаваны ў часопісе Science Advances.

Навукоўцы выбудавалі матэматычную мадэль змянення мозга ў дзяцей ад нараджэння да пяцінаці гадоў і ўлічылі такія параметры, як аб'ём мозга, хуткасць яго метабалізму і час, які праводзіцца ў фазе хуткага сну.

У артыкуле адзначаецца, што новае даследаванне вельмі важнае для разумення таго, у якой прапорцыі рэалізоўваецца функцыя сну ў розным узросце. Да цяперашняга моманту было вядома толькі, што сон важны для аднаўлення пашкоджаннага мозга, выкліканых стрэсамі і кагнітыўнай дзейнасцю. Аказалася, што прыкладна ў два з паловай гады асноўная функцыя сну змяняецца. Пачынаецца пераход ад пабудовы структуры мозга да яго аднаўлення пасля няспання. Акрамя таго, скарачаецца фаза хуткага сну і яго агульная працягласць.

Так, калі ў нованароджаных яны займаюць каля 50 працэнтаў, то да дзесяці гадоў гэты паказчык падае прыкладна да 25 працэнтаў і працягвае змяншацца ў далейшым. У дарослых глыбокі сон са снамі складае толькі каля 15 працэнтаў часу, праведзенага ў сне. Таксама высветлілася, што менавіта падчас хуткага або глыбокага сну адбываецца пабудова сінапсаў, адказных за злучэнне нейронаў. У гэты час чалавек бачыць самыя яркія сны, што сведчыць аб тым, што мозг «не спіць».

Спецыялісты таксама заклікалі не будзіць немаўлятаў падчас фазы хуткага сну, бо ў гэты час адбываецца рэарганізацыя мозга. У далейшым на працягу ўсяго жыцця будзе пераважаць жо павольны сон, які адказвае за аднаўленне.

Дарэчы, аб правільным рэжыме сну ў восенскі перыяд. Урачы кажуць, што неабходна спаць каля васьмі гадзін, а, паколькі ўвосень час наступлення цёмры мяняецца, адпаведна, класічна спаць трэба раней.

Сяргей СТАРЬІНАЎ.
Фота з адкрытых крыніц.

СЛОВЫ ЯК ПТУШКІ...

Альбо аб тым,
як я пабудзіў
дэпутатаў

«Кажуць, мова мая аджывае...»

Гэта — першы радок з цудоўнага верша Пімена Панчанкі. А значыць, і гісторыя мая будзе пра мову — нашу, беларускую, праводзе паэта — «самую славянскую».

...На Міншчыне, а таму больш на радзіме Якуба Коласа, дзе на свет з'явіўся і я, адносіны да першай дзяржаўнай былі самымі прыязнымі. «У нас, — людзі жартавалі, — нават птушкі шчабечуць па-беларуску!»

Але ж вось пасля ВНУ я трапіў на Аршаншчыну і, як той казаў, на сабе, з першых дзён, адчуў уплыў рускай мовы, бо і ніжэйшае-вышэйшае мясцовае начальства (можа, каб свой статус падкрэсліць?), і гаспадар з гаспадыняй, дзе кватараваў, і іх суседзі, усё мае новае атачэнне аж са скуры вылузвалася — старалася размаўляць па-руску.

Зрэшты, на мяне гэта чамусьці не ўплывала: я па-ранейшаму размаўляў па-свойму, за што хутка атрымаў мянушку «западнік», а некаж...

Справа была такая: мяне, як кіраўніка адной з ўстаноў заўжды запрашалі на сесіі мясцовага Савета. Парадак дня іх планавалася загадзя. Гэтак жа, загадзя, рыхтаваліся выступоўцы (як там казалі, «у прэсія»), на стале старшын лжыла і гатовая, загадзя напісаная пастанова — у чаканні аднагалоснага (а якога ж яшчэ?) прыняцця.

Дык вось ідзе чарговая сесія. Выступае адзін прамоўца, потым другі... Нешта гавораць. Большасць дэпутатаў ды запрошаных слухаюць і ў той жа час не слухаюць. У зале, можна сказаць, паўдрымота...

Даюць слова мне. Рыхтаваўся... Бяру свой даклад, пачынаю чытаць (зразумела ж, па-беларуску) і хвілін праз колькі адчуваю, што нешта ідзе не так. Па-першае, знік шумок, які час ад часу ўзнікаў дагэтуль, па-другое, зала «пранулася» і ўзяла галовы — стала пільна мяне разглядаць (папярэдня прамоўцы не мелі такога гонару)... Распарадчык (радавы дэпутат, абраны старшынёй на час сесіі) запыталіна глядзіць на старшыню сельсавета: як быць, маўляў, што рабіць? А старшыні (ён сядзіць у першым радзе) таксама «інструкцый не спускалі», і як зараз дзейнічаць, ён не знае...

Карацей, свой даклад я працягваю ў абсалютнай цішыні, ад якой аж на сабе, і нават... баюся: раптам не тое нешта кажу, раптам зараз засмяюць, закідаюць пытанямі? Але ж не...

Калі скончыў, у зале павісла даўгаватая паўза, а потым ні ступль ні сцяло пачуліся асобныя воплескі — і грывнулі апладысменты.

...Было гэта недзе ў сямідзясятых гады мінулага стагоддзя. Не ведаю, як і што цяпер з тымі дэпутатамі (ва ўсякім разе жывым — здароўя!), але...

Як жа, думаю, добра было б, каб нехта з іх прачытаў гэтую гісторыю ў нашай роднай газеце і пацвердзіў, што было ўсё менавіта так!

А заадно, можа, і пазваніў мне: разам паўспаміналі б, паўдыхалі, папалакалі на восенне — пачыталі б Панчанку. Як там, нарэшце: «Пакіньце мне мову маю, / Пакіньце жыццё мне!»

Мікалай Камароўскі,
г. Орша.

УСЁ ПАЧАЛОСЯ З ХАЛТУРЫ

Гэтыя дзве маладзіцы — назавём іх Тома і Лена, — жывучы ў адным доме ў так званым ваенным гарадку, досыць часта «перасякаліся», у нечым дапамагалі адна адной, можна сказаць, па-сбравалі. Не дзіва, што і Новы год сабраліся сустракаць разам: накрылі святочны стол, паселі поруч з мужамі... Заставалася толькі шампанскае адкаркаваць, як раптам... баявая трывога. Вучэбная, вядома ж, але мужчын быццам ветрам знесла: мігам падхапілі і да дзвярэй...

— Вось табе і свята, — расстроілася Тамара.

— Нічога не зробіш, — паспрабавала суцешыць яе Алена. — У нас, жонка вайскоўцаў, доля такая, грэх на яе наракаць... Я вось як захалтурыла свайго Міколу, дык зараз хоць на край свету за ім!

— Як гэта — ты захалтурыла?..

Расказ свой Алена пачала здалёк.

«У вайну я чудам выжыла: мяне проста дома не было, калі пад вокнамі нямецкая бомба разарвалася. Мама з сястрычкай загінулі, на бацьку пахаванка прыйшла. Я адна засталася. Добра, што суседка людская была — да сябе забрала, а потым, пасля вайны ўжо, разам з Верай, свайёй дачкой, выправіла ў горад — «долі шукаць». А яна ж, бывае, і сама нас знаходзіць...»

Значыць, прыткнуліся мы з Верай у маіх далёкіх сваякоў (іх дамок уцалёў), уладкаваліся працаваць на будоўлю, я ў вярхоўную школу пайшла... Жывём, як быццам, але ж голяя-босыя, можна сказаць: і трэба, і хочацца нешта купіць, прыбрацца, а за якія шышы? Грошай мала...

Вера (яна трохі старэйшая за мяне) прылаўчылася па нядзелю (тады быў адзін выхадны) на халтуры хадзіць. Хто-ніхто з баракаў ды кватэр-камуналак запрашаў яе то столь пабяліць, то падлогі ці вокны пафарбаваць. Інавалід адзін (без рукі) — адзержу памыць...

За работу разлічваліся хто як мог — рэчамі, бульбай, бывала, і грашыма.

А мне ж іх таксама бракавала! Прашуся ў Веры: «Вазьмі з сабой!», а яна ні ў якую! «Ты,

маўляў, дзіця яшчэ. У школе вучыцца, — ну і вучыся!»

Я — нічога не зробіш — ішла і вучылася, чытала кніжкі. Але ж да пары, бо некаж раз Вера на халтуру — а я за ёй, назіраю.

Бачу, што яна дайшла да вакзала, прысела на лавачку. Праз нейкі час побач з ёй з'явіліся дзве дзяўчыны (адна з цяжкаватым вядром, другая з нейкімі палкамі і пакункам) — аб нечым перамоўліся, усе разам пайшлі далей. Трэба разумець, на халтуру?

Я магла дагнаць іх, але пабаялася, што Вера адправіць дамоў, і прысела на тую ж лавачку. — Вы некага чакаеце? — пачула над галавой.

Вочы падняла — стаіць хлопца ў форме вайскоўца.

— Не-е, — ледзь чутна кажу яму. — Я падхалтурчыць хачу.

Ён чамусьці вочы вылучыў: — Што?! Табе гэта трэба?

— А як жа... Інакш бы тут не сядзела.

— І даўно ты халтуршчы?

— Не, першы раз. А вось Вера — тая даўно...

— Дык гэта яна цябе на вакзал прывяла?

— Не, я сама...

— Ну тады пайшла са мной.

Спухалася я, але чамусьці пайшла — не тое ў казарку, не тое ў інтэрнат (там блізка было). У пакоі, бачу, два ложка, дзве тумбачкі і чысіня — ну як у аптэцы! Ва ўсякім разе сценкі бялукія, падлога пафарбаваная... «Значыцца, думаю, адзержу прыйдзецца мыць... Ці пасцельнае?»

Гадаў так, а гаспадар хлебсала дастае з адной тумбачкі (ці не мне за работу?), спрабуе наразаць... «Але ж я, — кажу яму, — есці не буду, лепей з сабой вазьму. А вы загадвайце, кажыце мне, што рабіць?»

— Як гэта што? — распрагнацца...

Мне аж дух заняло.

— Вы з глуду з'ехаці?!

— Я — не... Гэта ты хацела падхалтурчыць.

— Але ж я збіралася нешта зрабіць?

— А вось гэта хіба не работа?

Ён пытаўся, але я ўжо была за дзвярыма...

Не помню, як збегла па прыступках, як даялася да хаты. Там сваячка насустрач: «Што зрабілася?.. Хто пакрыўдзіў? Як пасмеў?!»

Кажу ёй: «Ніхто... Вера на халтуру не ўзяла».

...А праз нейкі час той вайсковец на будоўлі мяне знаходзіць, хапае за руку. Я давай вырывацца:

— Што вам трэба ад мяне?..

Я ж нічога ў вас не ўзяла!

— А мяне, — усміхаецца, — у свой палон... Каторы тыдзень з галавы не выходзілі!

Вось так і сталі мы з ім сустракацца. Коля з мамай сваёй пазнаёміў. Тая вельмі цёпла мяне прыняла... Ну і пажаніліся, дзеці ў нас... Але ж пра тое, з чаго ўсё пачалося, я нікому не расказваю. І ты ж глядзі...

Тамара, удзвюх з якой яны сустракалі Новы год, абяцала нікому, ніколі, але ж слова гэтае, відаць, не стрымала: разліццельна гісторыя па ўсім ваенным гарадку.

На гэтым дружбе паміж жанчынамі скончылася. Ды і ў мужчын яна, можна сказаць, не пачалася, бо служыла такая — раз'ехаліся гэтыя сем'і па розных адрасках. Факт, што мянушку Халтуршчыца Лена панасіла зусім нядоўга.

Зоя Навяенка,

г. Падвілле, Глыбоцкі раён.
Рубрыку вядзе
Валіяцка ДОУНАР.

«СОНЦА МАЛЕНЬКАЕ ЗВЕРХУ ІМКНЕЦЦА УПАСЦІ...»

Простыя важныя рэчы. І словы

НЕВЕРАГОДНА, але факт: ёсць нешта, чаго не ведае нават усёмагутны інтэрнэт. Вырашыла паглядзець, хто ж аўтар верша, які вывучыла на памяць яшчэ ў другім класе (дагэтуль нават памятаю, як ён размяшчаўся на старонках чытанкі, з якім малюнкам). Колькі гадоў прайшло, а як толькі надыходзіць «спелы яблычны верасень» і пачынаюць падаць у траву першыя антонаўкі ў старых вясковым садзе, менавіта гэтыя радкі круціцца ў галаве. Дык вось, набрала ў самых папулярных пошукавых сістэмах ажно два радкі гэтага верша — і знайшла на прасторах сеткі... толькі «сяброўку па няшчасці». Нехта «Пані Тэкіла» сем гадоў таму напісала: «Пасля выхадных, аддадзеных высакароднай справе нарыхтоўкі яблычнага соку, з галавы не выходзяць радкі пра антонаўку, якія помняцца яшчэ са школьных гадоў. Здаецца, яны былі ў чытанцы ў адным з пачатковых класаў. Але вось бяда — я не памятаю верш цалкам, не памятаю і аўтара. І інтэрнэт не можа дапамагчы, як ні дзіўна. Вось гэта я памятаю: «Ну і антонаўка, чыстая, спелая, // Пахне чаборам і мёдам густым. // Сонца і вецер нямаю служылі ёй. // Шчокі загарам гараць залатым». І яшчэ апошнія радкі: «Яблык крамяны, сокам напоены, // Добра зімою пакласці на стол»... Мо раптам хто ведае гэты верш? Адгукніцеся!!!»

Адказы ні ёй тады, ні мне цяпер не знайшлось. Так што тыя радкі (а я, акрамя працытананых, памятаю яшчэ вось гэтыя: «Часам здаецца, што сонца маленькае // Зверху імкнецца упасці на дол»...) так і засталіся пакуль без аўтара. Спадзяюся, ненадоўга, бо хтосьці ж са звяздоўскіх чытачоў ведае, праўда? Абавазкова напішыце, бо інакш спакойна спаць не змагу. А калі сур'ёзна, проста хочацца ведаць. Як, напэўна, кожны нармальны чалавек хоча дазнацца вытокаў усяго важнага ў сваім жыцці.

А яны, здавалася б, такія ну зусім дробязі — крамяны яблык у промнях халаднаватага кастрычнікага сонца, апусцелая шапоўка побач, фіранка на невялікай шыбе, вяршаваныя радкі, якія самі па сабе ўспываюць у памяці і якія хочацца дэкламаваць уголас, — можа, і ёсць самае важнае. Шчасце — няялоўнае, незаўважнае, якое пачынаеш цаніць і разумець, калі яго ўжо няма...

Антоніўка ў нашым садзе старэйя — казалі, ці то зусім даваенная, ці то адразу пасля вайны іх пасадзілі. Гэта ўсё бабка — калі закладвалі калгасны сад (ад якога ўжо і ўспаміну не засталася), узяла некалькі адбракаваных, зусім квольных дрэўцаў, і пасадзіла іх хаты. Чым рызьявала бабуня ў тыя часы, несучы выкінутыя дубчыкі з калгаснага поля ды яшчэ маючы «статус» жонкі «ворага народа», нават думаць страшна. Але ж абшлосць, дрэўцы выжылі, выраслі, перажылі і бабуню, і наступнае пакаленне гаспадароў, а цяпер на старой карчыстай яблыні ўжо гушкаюцца летам на арэлях бабчыны прапраўніку.

ГЭТА заўсёды былі самымі любімымі нашы яблыкі. Першыя ападкі было не ўкусіць — такія кльсыя, іх збіралі ў вялікія кашы і падразалі ў яслі Зорцы. Праз колькі дзён яе малако пачынала пахнуць нечым вельмі духмяным і сонечным. Пасля, калі антонаўкі пачыналі спець, ападкі збіралі ўжо і для сябе — на варэнне, але найбольш на сок. Нястомная «Журавінка» — цуд тэхнікі пачатку 80-х гадоў мінулага стагоддзя — безупынку раўла і крактала ў кухні некалькі дзён запар. Соку ціснулі шмат — некалькі трохлітровікаў закатвалі на зіму з цукрам, астатні злівалі ў дваццацілітровыя пузатыя бутлі з тоўстага зялёнага шкла. Дабавлялі крыху цукру, закаркоўвалі і ставілі на вероўе ў склепе. Мамі «сок» карыстаўся вялікай папулярнасцю ў мясцовых выпівах — слабаалкагольны халаднаваты напой добра папраўляў здароўе «пасля ўчарашняга». «Сок» было не шкада, затое заўсёды можна было разлічваць на дапамогу па гаспадарцы.

Збор жа антонавак з дрэва, «на зіму», ператварыўся ў сапраўдны рытуал. Яблыкі — рукамі ці адмысловай рагаткай (гэта пасля сталі прадавацца спецыяльныя насадкі, ды і пра верхнюю частку пластыкавай бутэлькі, якую, адрэзаўшы, можна прыладзіць рыльцам на доўгую палку, пачулі адносна нядаўна). Сарваць такой рагаткай яблык з высокай галіны было не галоўнае, галоўнае было — яго не ўпусціць. Чамусьці не ўтрымліваліся і гупалі на зямлю самыя прыгожыя, самыя жоўтыя. А сонца свяціла проста ў вочы скрозь рудавае лісце і не давала засяродзіцца. І самі па сабе згадваліся словы калісьці завучанага ў другім класе верша. І пахла ў паветры мёдам, чаборам, туманнай раңіцай і спаленым бульбёўнікам. І клаліся ў кош асцярожна, бы шклянныя, крамяныя спелыя яблыкі.

Іх, непабійныя, чысценькія, усягталі на гарышках і раскладвалі па адным у духмянай залацістай саломе, ёй жа і прычырашвалі зверху. Пасля, калі пачыналіся першыя маразы, антонаўкі накрывалі зверху старымі калматымі кажухамі. Так яны і ляжалі да снежня, а пасля іх даставалі са схованкі, прыносілі ў хату. Здаралася, маразы былі моцныя, і яблыкі на гарышчы замярзлі. Але гэта была такая незвычайная смаката! Іх ставілі ў місцы на прыпек, каб крыху адтапілі, а пасля іх можна было есці, упіваючыся зубамі ў халодную салодкую мякаць, якая пахла залатым вострым сонцам. Тады і не думалася, што гэта будзе адзін з цёплых агульных успамінаў, якімі можна дзяліцца са старэйшай сястрой, спрабуючы сагрэцца ў настыйлае за тыдзень хаце ля запаленай печы і згадваючы, што ў садзе ляжаць нікім не пазіраныя яблыкі...

«У садзе ляжаць нікім не пазіраныя яблыкі»... Калісьці, гадоў дваццаць таму, я напісала гэтую фразу, працуючы над адным матэрыялам, і горка заплакала. Менавіта вобраз старога сада, усыпанага спелымі антонаўкамі, якія няма каму сабраць, стаў нечаканым падрабачаннем той пусціцы, якую адчуеш, калі на парозе роднай хаты ўжо ніхто не сустраэне. У суботу паеду туды, і першае, што зраблю, — пазіраю антонаўкі, якіх сёлета вельмі шмат на старых карчыстых дрэвах і якія, пэўна, засыпалі за тыдзень усю зямлю. А потым пагляджу ўверх — недзе там, ля апусцелай шапоўкі, на якую пазірае невялікая шыба з белаў фіранкай, абавазкова вісіць крамяны, жоўты, самы прыгожы яблык. «Часам здаецца, што сонца маленькае // Зверху імкнецца упасці на дол»... Простыя важныя рэчы і словы, якія назаўсёды, якія робяць пусціцу не такой безнадзейнай.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ в извещении о проведении аукциона по продаже имущества

ЛОТ 1:

- капитальное строение, инв. № 452/C-8923 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад фуражного зерна, площадью 3047,0 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский р-н, Кремянский с/с, 4, склад фуражного зерна;
- капитальное строение, инв. № 452/C-8924 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание цеха травяной муки), площадью 2161,9 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский р-н, Кремянский с/с, 4/1, здание цеха травяной муки в р-не д. Зельянка;
- капитальное строение, инв. № 452/C-9030 (назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – здание цеха по производству комбикорма), площадью 616,2 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский р-н, Кремянский с/с, 4/4, здание цеха по производству комбикорма;
- капитальное строение, инв. № 452/C-9031 (назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – здание административное), площадью 376,3 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский р-н, Кремянский с/с, 4/2, здание административное;
- капитальное строение, инв. № 452/C-9032 (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание склада зерна), площадью 273,1 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский р-н, Кремянский с/с, 4/3, здание склада зерна.

следующего содержания

Начальная цена продажи лота – 60 705,26 руб. (шестьдесят тысяч семьсот пять рублей двадцать шесть копеек) с учетом НДС. Сумма задатка – 6 070 руб. (шесть тысяч семьдесят рублей)

Аукцион состоится 27 октября 2020 г. в 11.00. Последний день приема заявлений – 23 октября 2020 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», <http://grinfo.by>

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Продавец – ОАО «ОРС Гомель»

Оператор – «Единая система электронных торгов» torgi.gov.by

Предмет электронных торгов и его месторасположение

Лот № 1. Изолированное помещение, инв. № 350/D-166327, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 97/4, общая площадь 69,3 кв. м (назначение помещения здравоохранения). Недвижимое имущество обременено залогом банка, договор аренды на изолированное помещение № 567 от 05.11.2018.

Информация о земельном участке:

кадастровый номер 34010000001001120, площадь – 0,2642 га, (доля в праве 73/1000), Договор аренды № 3622 от 31.03.2008 г. в г. Гомель, ул. Советская, 97/4.

Начальная стоимость с НДС 20 % – 128 624,57 бел.руб. Сумма задатка в размере 10 % от начальной стоимости – 12 862,5 бел.руб.

Электронные торги состоятся 23.10.2020 на электронной торговой площадке оператора torgi.gov.by.

1. Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «Единая система электронных торгов», размещенным на сайте: torgi.gov.by
2. Лицо, желающее принять участие в электронных торгах, аккредитованное на электронной торговой площадке, подает оператору электронной торговой площадки заявление и документ, подтверждающий внесение суммы задатка.
3. Последний день подачи заявлений – 22.10.2020
4. Шаг аукциона 5 % от начальной цены предмета торгов.
5. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан перечислить на расчетный счет Продавца сумму фактических затрат согласно преюдицирующей торговой площадки в течение пяти календарных дней со дня проведения торгов.
6. После совершения победителем торгов (претендентом на покупку) названных действий и представления организатору копий платежных документов, но не позднее десяти рабочих дней, с победителем электронных торгов (претендентом на покупку) в установленном порядке в соответствии с условиями торгов с продавцом заключается договор купли-продажи имущества.
7. Подробную информацию о порядке, условиях проведения электронных торгов, предмете торгов можно получить по тел. +37529 667 21 43.

ОАО «Фрондера» УНП 190789344

поместило информацию о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Крупский плодосовхозный завод» в газете «Звезда» № 189 (29303) от 29.09.2020 г. на стр. 15. В публикации была допущена ошибка в дате торгов. Торги состоятся 13 октября 2020 года в 12.00. Остальную информацию можно узнать по тел. +375293082897.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Здравушка-милк» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже одним лотом имущества в составе:

производственный корпус (составные части и принадлежность: склад-пристройка, 3 навеса) с инв. № 601/C-13163 общей площадью 4 112,6 кв. м;

административно-бытовой корпус (составные части и принадлежность: пристройка) с инв. № 601/C-13165 общей площадью 880,4 кв. м; котельная с инв. № 601/C-29361 общей площадью 25,1 кв. м; контрольно-пропускной пункт с инв. № 601/C-29555 общей площадью 15,9 кв. м;

канализационно-насосная станция с инв. № 601/C-29556 общей площадью 51,8 кв. м;

водопроводная насосная станция с инв. № 601/C-29554 общей площадью 62,7 кв. м;

сети водоснабжения (составные части и принадлежность: 15 участков водопроводной сети, 6 колодезь, 6 трубопроводных арматур, 2 резервуара запаса воды) с инв. № 601/C-30845;

артскважина (составные части и принадлежность: артескважина, фильтр, электропрогнужной насос, здание артескважины) с инв. № 601/C-30846 общей площадью 9,5 кв. м;

сети канализации (составные части и принадлежность: канализация хозяйственно-бытовая, 5 трубопроводов, 2 колодца, канализация ливневая, 4 трубопровода, 2 колодца, приемок, отстойник) с инв. № 601/C-30847;

оборудование (роллета защитная 2200*2600 с инв. № 020635, роллета защитная 2200*3250 с инв. № 020636, автоматическая система учета электроэнергии (АСКУЭ) с инв. № 00879, котел КВГТ-100 с инв. № 020254, трансформатор 10-1-1У 50/5 с инв. № 00863, трансформатор ТМЗ 630/10-0,4-82У с инв. № 000088, трансформатор ТМЗ 630/10-0,4-82У с инв. № 000089, трансформатор ТМЗ 10-1-1У 50/5 с инв. № 00861, трансформатор ТМЗ 10-1-1У 50/5 с инв. № 00862, трансформатор ТМЗ 10-1-2-0,5СЦ/10У 50/5 У2 с инв. № 00865, трансформатор ТМЗ 10-1-2-0,5СЦ/10У 50/5 У2 с инв. № 00866, трансформаторная подстанция 2КПТ-630/10,4-84-У3 с инв. № 000077, трансформаторная подстанция 2КПТ-630/10,4-84-У3 с инв. № 000077, градирня ККТ-50 с инв. № 020169, градирня ККТ-50 с инв. № 020170, градирня ККТ-50 с инв. № 020171, градирня ККТ-50 с инв. № 020172).

Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 623250100001001429 площадью 1,5918 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Логойск, ул. Я. Купалы, 15. Земельный участок имеет ограничения в использовании: водооградная зона р. Гайна, пл. 1,5918 га.

Часть административно-бытового корпуса находится в аренде (сведения можно получить у организатора аукциона).

Начальная цена с НДС (20 %) – 2 186 786,70 бел.руб.

Начальная цена снижена на 10 % (задаток 10 % от начальной цены – 218 678,67 бел.руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 «ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBВY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней после дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи, на депозитный счет Министерства юстиции Республики Беларусь. Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 1 (одного) процента от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформление участия в торгах оговорены в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.itb.by. Предыдущие извещения были опубликованы в газете «Звезда» от 14.05.2020, 24.07.2020, 21.08.2020. Аукцион состоится 17.11.2020 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются до 16.11.2020 до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: 8 (017) 516-80-65, 516-80-64, 8 (029) 102-21-17. УНП 600126511

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» (организатор аукциона) извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Минское производственное кожевенное объединение» Минский район (продавец)

Лот № 1: здание котельной, 600/C-42335, 2479,5 кв. м, Республика Беларусь, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, 4А, район аг. Гатово. Обременение: аренда. Начальная цена с НДС – 1680000,00 руб. Задаток – 100000,00 руб. Земельный участок 623684300001001047, 0,8869 га. Право постоянного пользования. Шаг аукциона – 5 %.

Аукцион состоится 09.11.2020 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4.

Порядок оформления участия в аукционе, условия аукциона и полный текст извещения содержится на сайте Организатора аукциона ino.by. Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB3012154337109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК банка BPSBВY2X. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182.

Окончание приема заявлений и задатков – 05.11.2020 в 11.00.

Организатор аукциона:
220031, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9,
8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52
• www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by УНП 190055182

ОАО «Центр Белинвентаризация» г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

- ✓ Раздел и установление порядка пользования земельным участком
- ✓ Раздел и вычленение изолированных помещений из капитального строения
- ✓ Пересчет долей в связи с изменением капитального строения

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «Гомельский литейный завод «ЦЕНТРОЛИТ», тел. 8 (044) 544 38 37

№ лота	Наименование объекта	Начальная цена, бел.руб. с НДС	Сумма задатка, бел.руб.
1	- Капитальное строение (спальный корпус № 2) с инв. № 310/C-47777 площадью 193,0 кв. м (составные части и принадлежность: одноэтажное кирпичное основное строение, дощатая пристройка, крыльцо), расположенное по адресу: Гомельская обл., Гомельский р-н, Приборский с/с, урочище Прибор, пионерский лагерь «Мечта», по начальной цене – 6 100,00 руб. с учетом НДС. - Капитальное строение (дом для обслуживания персонала) с инв. № 310/C-47776 площадью 140,2 кв. м (составные части и принадлежность: одноэтажное панельное основное строение, четыре тентовых навеса, два крыльца, тротуарная дорожка), расположенное по адресу: Гомельская обл., Гомельский р-н, Приборский с/с, урочище Прибор, пионерский лагерь «Мечта», по начальной цене – 4 900,00 руб. с учетом НДС. Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 321085200001000073 площадью 0,2841 га	11 000,00	1 100,00
Срок подачи заявления	по 22 октября 2020 г. в рабочие дни с 9.00 до 16.00 от даты опубликования настоящего извещения по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1		
Дата, время, место проведения аукциона	26 октября 2020 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1		
Номер р/с для перечисления задатка	BY71 BPSB 3012 1783 3901 0933 0000 в РД № 300 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBВY2X, УНП 491323266. Получатель платежа: ОАО «Центр Белинвентаризация». Назначение платежа: задаток на участие в аукционе согласно извещению в газете «Звезда» от 09.10.2020 г.		
Условия продажи	Объект продается в собственность. Шаг аукционных торгов – 5 %. Заключить договор купли-продажи в течение 20 (двадцати) календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона. Оплатить стоимость лота, сформированную на аукционе в течение 30 (тридцати) календарных дней с момента подписания договора купли-продажи. Победитель возмещает затраты на организацию и проведение аукциона		

Дополнительная информация на сайте www.bti-gomel.by, по тел.: (0232) 50 56 62, (029) 341 15 45

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «БАТЗ» – управляющая компания холдинга «Автокомпоненты», г. Борисов, ул. Даумена, 95
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46
Адрес ЭТП	www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов: оборудование, бывшее в употреблении. Местонахождение: г. Борисов, ул. Даумена, 95

№ лота	Инд. номер	Год выпуска	Наименование, модель оборудования	Начальная цена (с НДС 20 %), бел.руб.
1	9101136	1993	Пресс-автомат, 4ГЖ-500	3 575,10
2	8100638	1980	Пресс-автомат, 2ПА-10	6 543,69
3	9030429	1996	Бесцентрофиловальный станок, САСЛЗ/1АД	17 878,32
4	9010437	1979	Токарно-винторезный станок, 16УО4П	1 281,19
5	9101170	1994	Ножицы гильотинные, НК 3418	10 052,03
6	9020149	1978	Радикально-сверлильный станок, 2М55	3 305,22
7	9070017	1970	Поперечно-строгольный станок, 7Б-35	1 766,95
8	9020126	1974	Горизонтально-расточной станок, 2622ВВ1	15 449,47
9	9010278	1973	Токарно-винторезный станок, 16К-20	4 114,83
10	9070020	1970	Вертикально-протяжной станок, МП-141-Н27	7 083,43
11	9100931	1988	Пресс брикетировочный, Б6238	44 325,80
12	9060165	1985	Вертикально-фрезерный станок, 6Р11	3 575,10
13	9060172	1986	Вертикально-фрезерный станок, 6Т10	4 114,83
14	9060181	1987	Горизонтально-фрезерный станок, 6Р81Г	2 198,73
15	9010836	1996	Токарно-винторезный станок, 1К625Д	5 194,33
16	4190193	2006	Пылеулавливающий агрегат с вентилятором, ПУ-1500	876,37
17	9060234	2002	Консольно-фрезерный станок, Ф-3Ш	21 386,66
18	9020371	1995	Кординатно-расточной станок, 2431СВ10	29 728,87
19	9030375	1990	Профилировальный станок, 3951 ВФ 1	11 671,26
20	9060182	1987	Универсально-фрезерный станок, 6Т80Ш	3 575,10
21	9060193	1989	Вертикально-фрезерный станок, 6Т10	4 114,83
22	9030158	1975	Плоскошлифовальный станок, 3Г-71М	5 734,08
23	9060203	1989	Универсально-фрезерный станок, 6Т80Ш	3 575,10
24	9030091	1969	Плоскошлифовальный станок, 3Г71	5 734,08
25	9060184	1988	Вертикально-фрезерный станок, 65А60Ф1-11	23 815,53
26	9010480	1981	Токарно-винторезный станок, 16К25	7 623,21
27	9100148	1967	Гидропресс для пластмасс, ПД-476	4 924,49
28	9100163	1967	Гидропресс для пластмасс, ПД-476	4 924,49
29	9100912	1988	Пресс гидравлический, ДГ2432А	8 702,70
30	9100913	1990	Пресс гидравлический, ДГ2432	8 702,70

С подробной информацией по предмету электронных торгов можно ознакомиться на сайте организатора электронных торгов www.cpo.by

Задаток 10 % от начальной цены лота перечисляется на р/с № BY60BVB30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белинвентбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BVBВY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи	10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона
--	--

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов было опубликовано в газете «Звезда» от 05.08.2020 г.

Победитель электронных торгов, либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 3 (три) процента от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия

Дата, место и время проведения электронных торгов
Начало торгов: 13.00 20.10.2020 г.
Окончание торгов: 14.00 20.10.2020 г.
на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by.

Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата, место и время окончания приема документов: Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 19.10.2020 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны
+375 271-280-36-37;
+375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06.
E-mail: auction@cpo.by; info@ipmtorgi.by

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «СТРОЙДЕТАЛИ»

Месторасположение: Минская обл., г. Вилейка, ул. Стахановская, д. 134.

Общим собранием акционеров общества от 07.10.2020 г. принято решение о выплате дивидендов акционерам за 1 полугодие 2020 г.

Размер начисленных дивидендов на 1 простую акцию составляет 1,0068 руб.

Дата выплаты дивидендов с 08.10.2020 г. по 15.11.2020 г. путем перечисления на карт-счета, почтовым переводом и кассу предприятия.

УНП 600246748

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ЛОТ 1: капитальное строение, инв. № 441С/15681 (назначение – здание неустановленного назначения, наименование – кулинарный комбинат) общей площадью 914,0 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская область, г. Ивье, ул. 1 Мая, 9.

Лот № 1 расположен на земельном участке с кадастровым № 42295010001002763 площадью 0,3149 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания кулинарного комбината), расположенном по адресу: Гродненская область, г. Ивье, ул. 1 Мая, 9. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав и использования: земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, площадью 0,0112 га.

Начальная цена продажи лота – 97 171,20 руб. (девятьсот семь тысяч сто семьдесят один рубль двадцать копеек) с учетом НДС. Сумма задатка – 9 717 руб. (девять тысяч семьсот сорок рублей).

Продавец – Вороновский филиал Гродненского областного потребительского общества, 231391, Гродненская область, г. п. Вороново, ул. Калинин, 4, 8-01594-217-83

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70

Условия аукциона – аукцион без условий. Условия оплаты – 100 % предоплата. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона.

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB3012050083225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 09 ноября 2020 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона <https://grino.by/auktion>.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 28.07.2020 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница), Обед с 12.30 до 13.18

Последний день приема заявлений – 05 ноября 2020 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» <https://grino.by/auktion>

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ЛОТ 1: право заключения договора аренды сроком 3 года части изолированного помещения, расположенного в здании Физкультурно-оздоровительного комплекса «Лидер» по адресу: г. Новогрудок, ул. Дроздовича, 9А, площадью 94,68 кв. м.

Размер коэффициента в зависимости от спроса на недвижимое имущество, его техническое состояние и коммерческой выгоды от сдачи в аренду и (или) от использования арендуемого имущества – 3,0.

Условия проведения аукциона:

- целевое назначение арендуемых площадей – для размещения и функционирования объекта общественного питания (не менее 30 посадочных мест) с целью обслуживания спортсменов, персонала и посетителей комплекса (кроме размещения калянной и ночного клуба);
- победитель аукциона обязан заключить договор с поставщиком услуг по вывозу твердо-бытовых отходов и договор с энергоснабжающей организацией на пользование тепловой энергией в горячей воде;
- победитель аукциона обязан заключить договор с поставщиком услуг по аренде оборудования (столы, стулья, стеллажи, производственные шкафы, холодильники, ванны моечные, полки, стеллажи, шкаф гардеробные).

Начальная цена продажи лота – 422,51 руб. (четыреста двадцать два рубля пятьдесят одна копейка) с учетом НДС.

Сумма задатка – 42 руб. (сорок два рубля)

Условия расчетов и заключения договора аренды:

- срок подписания договора аренды – 10 рабочих дней с даты подписания протокола о результатах аукциона с представлением копии платежных документов перечисления суммы за право заключения договора аренды;
- срок оплаты – 3 рабочих дня с даты подписания протокола о результатах аукциона (но до заключения договора аренды)

Продавец – учреждение «Новогрудская детско-юношеская спортивная школа № 2», 231400, г. Новогрудок, ул. Дроздовича, 6А, тел. 8-01597-47-594

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70

Номер р/с для перечисления задатка BY44BLBB3012050083225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 10 ноября 2020 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 212

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона <https://grino.by/auktion>.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 212, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница), Обед с 12.30 до 13.18

Последний день приема заявлений – 06 ноября 2020 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», <https://grino.by>

О БЪЯВЛЕНИЕ

20 октября 2020 года

в зале заседаний Исполнительной администрации ОАО «ПРОМТЕХМОНТАЖ»

по адресу: г. Минск, переулок Калининградский, 19А

состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «ПРОМТЕХМОНТАЖ»

Начало собрания в 14.00.

Регистрация акционеров (по предъявлению документа, удостоверяющего личность, для представителя акционеров дополнительно – доверенность, заверенную в соответствии с законодательством) с 12.00 до 13.30 согласно реестру акционеров ОАО «ПРОМТЕХМОНТАЖ» по состоянию на 01 октября 2020 года.

Повестка дня

- О внесении изменений и дополнений в Устав ОАО «ПРОМТЕХМОНТАЖ».

Решение о проведении внеочередного общего собрания акционеров ОАО «ПРОМТЕХМОНТАЖ» принято Советом директоров общества (протокол № 546 от 01.10.2020). Основание созыва собрания – требование Совета директоров общества о необходимости внесения изменений и дополнений в Устав общества.

С материалами собрания можно ознакомиться с 09 октября 2020 года по 19 октября 2020 года в рабочие дни (понедельник–пятница) с 08.00 до 16.00 в Исполнительной администрации ОАО «ПРОМТЕХМОНТАЖ» по месту нахождения Общества: г. Минск, пер. Калининградский, 19А, а в день проведения собрания акционеров – по месту его проведения с 09.00 до 13.30.

Совет директоров.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «ГРОДНЕНСКИЙ МЯСОКОМБИНАТ»

ЛОТ № 1

Предмет торгов, краткая характеристика	Кап. строение с инв. № 400С-6725 (центральное здание (по двум пристройкам)), общая площадь 214,2 кв. м, кирпичное, 1958 г. г. п.	Кап. строение с инв. № 400С-6724 (дом рыбака с двумя пристройками), общая площадь 97,3 кв. м, кирпичное, 1960 г. г. п.	Кап. строения: инв. № 400С-6371 (финский домик с террасой), общая площадь 58,3 кв. м, деревянный, 1977 г. г. п.; инв. № 400С-6372 (финский домик), общая площадь 37,8 кв. м, деревянный, 1977 г. г. п.; инв. № 400С-6373 (финский домик), общая площадь 36,0 кв. м, деревянный, 1977 г. г. п.; инв. № 400С-6374 (финский домик), общая площадь 37,6 кв. м, деревянный, 1977 г. г. п.; инв. № 400С-6375 (финский домик), общая площадь 38,0 кв. м, деревянный, 1976 г. г. п.; инв. № 400С-6378 (финский домик), общая площадь 38,0 кв. м, деревянный, 1977 г. г. п.	Малая беседка, инв. № 27502, малая беседка, инв. № 27501, малая беседка, инв. № 27500, беседка, инв. № 24265, беседка к № 69, инв. № 23209, большая беседка, инв. № 27499, МАФ замок, инв. № 17087, Кювет для детской площадки, инв. № 27503, забор металлический из сетки, инв. № 25708, ограждение базы отдыха, инв. № 14342
Сведения о земельном участке	Кадастровый номер 422087507101000094, площадь 0,0359 га, назначение – для эксплуатации и обслуживания центрального здания, право постоянного пользования	Кадастровый номер 422087507101000093, площадь 0,0199 га, назначение – для эксплуатации и обслуживания дома рыбака, право постоянного пользования	Кадастровый номер 422087500010000037, площадь 2,2800 га, назначение – для обслуживания базы отдыха «Поречье», право аренды по 22.11.2018 г.	

Земельные участки имеют ограничения (обременения) прав в использовании земель (водоохранная зона рек, водоемов; прибрежная полоса рек, водоемов; зона санитарной охраны в местах водозабора и др.)

Местонахождение имущества: Гродненская обл., Гродненский р-н, Поречский с/с, аг. Поречье, на берегу оз. Молочное

Начальная цена	300 000 руб. 00 коп. с учетом НДС	Задаток (3%)	9 000 руб. 00 коп.
-----------------------	--	---------------------	---------------------------

Сведения об организаторе торгов и номер счета для перечисления задатка

Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, номер счета BY65BLBB30150500481906001002 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской обл., код BLBBVY2X, УНП 500481906

Срок заключения договора купли-продажи

В течение 5 (пяти) банковских дней с момента проведения аукциона

Условия оплаты

50 % – в течение 5 (пяти) банковских дней с момента подписания договора купли-продажи, 50 % – в течение 5 (пяти) банковских дней с момента регистрации в РВП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»

Торги состоятся 30 октября 2020 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8

Срок подачи документов

По 26 октября 2020 года включительно до 16.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8

Условия участия и порядок проведения аукциона размещены на сайте организатора торгов www.fincnet.by

Дополнительная информация по тел. 8 (0152) 621632. Предыдущие публикации: газета «Звязда» от 04.06.2020 г., 06.08.2020 г.

Гомельский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» (организатор аукциона)

информирует о проведении открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды нежилых помещений, расположенных на первом этаже 12-этажного здания общежития с инв. № 350С/152227 по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Телегина, 23, находящихся в республиканской собственности и переданных в безвозмездное пользование открытому акционерному обществу «Электроаппаратура».

Дата проведения аукциона: 10 ноября 2020 г. в 10.00. Место проведения аукциона: г. Гомель, ул. Артема, 23, каб. 1.1

№ лота	Наименование объектов аренды, их местонахождение	Арендуемая площадь, (м²)
1	Изолированное помещение неустановленного назначения, инв. № 350D/315608, Гомельская обл., г. Гомель, ул. Телегина, 23-1	58,8
	Изолированное помещение неустановленного назначения, инв. № 350D/315611, Гомельская обл., г. Гомель, ул. Телегина, 23-4	82,0
	Часть здания общежития с инв. № 350С/152227 – нежилые помещения (коридоры) на первом этаже, Гомельская обл., г. Гомель, ул. Телегина, 23	17,4

Ставка арендной платы за 1 кв. м в месяц – 4,284 рубля. Коэффициент к базовой ставке арендной платы в зависимости от спроса на недвижимое имущество, его технического состояния и коммерческой выгоды от сдачи в аренду составляет 0,8

Начальная цена продажи права заключения договора аренды: 705,97 рубля. Задаток: 70,60 рубля

Срок договора аренды: 5 лет, начиная со дня подписания договора аренды сторонами, при условии согласования с Министерством промышленности Республики Беларусь. Цель использования объектов аренды: офисы, проектные организации, кредитно-финансовые учреждения, учреждения связи и коммуникации, учреждения здравоохранения, предприятия торговли и бытового обслуживания, спортивные и тренажерные залы. Шаг аукциона: 5%

Местонахождение организатора аукциона, его контакты: г. Гомель, ул. Артема, 23, каб. 1.1, тел. 8 (0292) 32-46-47; 32-18-95, e-mail: info@grino.by

Извещение о проведении аукциона опубликовано 09.10.2020 г. на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by и на сайте Организатора торгов grino.by

ИЗВЕЩЕНИЕ (ИНФОРМАЦИЯ)

о проведении 27 октября 2020 года повторных аукционных торгов по продаже машино-места в г. Минске

Сведения о предмете торгов		
Наименование, местонахождение и характеристики продаваемого имущества	Начальная цена, бел. руб.	Размер задатка, бел. руб.
Машино-место № 218 по адресу: г. Минск, ул. Прытыцкого, 87-218 (площадь – 18,0 кв. м, инвентарный номер – 500D/708020466)	18 115,01	1 000,00

Продавец имущества: РУП «БЕЛСТРОЙЦЕНТР», 220036, г. Минск, ул. Р. Люксембург, 101, тел. (017) 270-16-93

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», 220030, г. Минск, ул. К. Маркса, 39, 10, тел. (017) 365-48-36.

Форма проведения торгов: открытый аукцион на повышение начальной цены.

Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609.

Аукционные торги проводятся 27 октября 2020 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются по 22.10.2020 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.30) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения в любое время, но не позднее чем за три календарных дня до наступления даты проведения аукциона.

Порядок оформления участия в торгах:

- к участию в торгах допускаются юридические лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные юридические лица, граждане Республики Беларусь, иностранные граждане, лица без гражданства, внесшие в срок, установленный для приема документов на участие в торгах, на указанный текучий расчетный счет сумму задатка по соответствующему предмету торгов, подавшие организатору торгов в указанный в извещении срок заявление на участие в торгах с приложением всех необходимых документов, заключившие с организатором торгов соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения торгов, зарегистрированные в журнале регистрации заявлений на участие в торгах и получившие билеты участника торгов с указанием даты регистрации заявления.

К заявлению прилагаются:

- документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка (задаток перечисляется на расчетный счет № р/с BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBVY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционных торгах от 27.10.2020, в срок, установленный для приема документов);
- юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;
- иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;
- представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем);

- представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представитель иностранного юридического лица, иностранного физического лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

Порядок проведения торгов:

- перед началом торгов их участники обязаны зарегистрироваться у организатора торгов и обменять билеты участников торгов на аукционных номера, которые возвращаются организатору торгов после их окончания.
- Аукцион проводит аукционист, определяемый организатором торгов. Не допускаются начало торгов и продажа предмета аукциона по начальной цене. В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона, который определяется аукционистом в пределах от 5 до 15 процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене продажи предмета аукциона аукционный номер не поднимет только один его участник. Данный участник объявляется победителем торгов, наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона. Если заявление на участие в торгах подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.

Обязанности победителя торгов (единственного участника торгов):

- подписать протокол о результатах торгов в день проведения аукциона;
- возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов (информация о затратах доводится до сведения участников перед началом торгов);
- подписать с продавцом имущества договор купли-продажи предмета торгов в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы затрат на организацию и проведение аукциона;

перед началом торгов их участники обязаны зарегистрироваться у организатора торгов и обменять билеты участников торгов на аукционных номера, которые возвращаются организатору торгов после их окончания.

Аукцион проводит аукционист, определяемый организатором торгов. Не допускаются начало торгов и продажа предмета аукциона по начальной цене. В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона, который определяется аукционистом в пределах от 5 до 15 процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене продажи предмета аукциона аукционный номер не поднимет только один его участник. Данный участник объявляется победителем торгов, наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона. Если заявление на участие в торгах подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.

Обязанности победителя торгов (единственного участника торгов):

- подписать протокол о результатах торгов в день проведения аукциона;
- возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов (информация о затратах доводится до сведения участников перед началом торгов);
- подписать с продавцом имущества договор купли-продажи предмета торгов в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы затрат на организацию и проведение аукциона;

Телефоны для справок: отдел аукционов – (017) 360-42-22, РУП «БЕЛСТРОЙЦЕНТР» (по вопросам осмотра предмета торгов) – (017) 270-16-93.

Извещение о проведении торгов размещено на сайтах: организатора торгов – www.mgcn.by (раздел «АУКЦИОНЫ/Недвижимость»); Минского городского исполнительного комитета – www.minsk.gov.by (раздел «Объявления – Аукционы»); Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь – www.gki.gov.by (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА ИМУЩЕСТВА»).

Песню бярыце з сабою...

Рубрыку вядзе кампазітар Яўген КСЯНЕВІЧ. evgenyksenovich@gmail.com

ЗА ШТО ЛЮБІЦЬ

Вера Вярба (1942—2012) — вядомая беларуская паэтэса, перакладчыца. У розныя гады працавала ў Дзяржкамтэце па друку, у газетах і часопісах «ЛІМ», «Работніца і сялянка», «Беларусь». Член Саюза пісьменнікаў СССР з 1964 г. Выдала шэраг кніг паэзіі, у тым ліку «Вочы вясны», «Высакосны год», «Сіняя бухта», «Альфа», «Мая маленькая планета», «Яраслаўна», «Выбранае», «Белыя пісьмы», «Апошні верасень». Вера Вярба — аўтар вершаў да знакамітай песні «Ручнікі», якую ведае кожны беларус.

Вершы — Вера ВЯРБА, музыка — Яўген КСЯНЕВІЧ.

1. Сумую я у восень звонкую
У павуцінны русых кос.
Абцасікі знасіўшы тонкія,
Хаджу па свеце басаножа.

Прыпеў (2 разы):
За што любіць нам, мілы, выпала?
За што каханне берагчы?
Неперажытае, нязвыклае,
Як дзікі голуб на плячы.

2. Перабіраю ўсё ў памяці,
Як светлы міг, як летні сон,
Нібы плыву на белаі замці
За сіняй лодкай наўздагон.

Прыпеў.

3. Парады зведаўшы разумныя,
Імкнуса змалку да агню,
Сяброў з гарадамі шумнымі
І ненавіджу цішыню.

Прыпеў.

4. Мы развіталіся самотныя,
Уносіць час пачуцці прэч.
Запомні ж ты мяне пяхотнаю
У чысціні апошніх стрэч.

Прыпеў.

Рухава ♩=65

Музыкальная партытура з тэкстам песні і прыпеўцамі.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	7.27	18.25	10.58
Віцебск —	7.18	18.14	10.56
Магілёў —	7.17	18.16	10.59
Гомель —	7.12	18.14	11.02
Гродна —	7.42	18.41	10.59
Брэст —	7.41	18.43	11.02

Месяц

Поўна 2 кастрычніка.
Месяц у сюзор'і Рака.

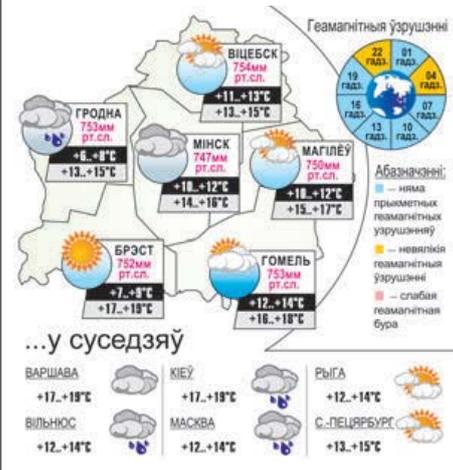
Імяніны

Пр. Івана, Уладзіміра, Ціхана, Яфрэма, К. Анастасіі, Арнольда, Багдана, Вінцэнта, Людвіка, Яна.

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

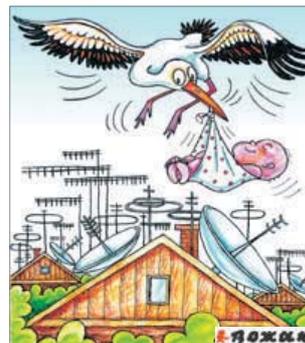
На рынку тры памеры адзення:
— На вас!
— Не на вас...
— Трэба мераць...

Убачыўшы, як у суседа крадуць машыну, Максім не разгубіўся... На месца, якое вызвалілася, ён адразу ж паставіў сваю.

Мужчына ў рэгістратуры паліклінікі просіць запісаць яго да ўрача вуха-вока. Яму тлумачаць, што ёсць акуліст, ёсць оталарынголог, а ўрачоў вуха-вока не бывае.
— Але мне трэба! — настойвае.
— А на што вы, уласна, скардзіцеся?
— Я чую адно, а бачу іншае!

— Скажыце, Ніна Пяроўна, мужчынам можна верыць?
— Можна... няхай вераць!

— Ігнат! На пытанне: «Ці згодны ты ўзяць у жонкі Юлю?», трэба было адказаць: «Згодны», а не «Была, не была!»

Даты

Падзеі

Людзі

9 КАСТРЫЧНІКА

1930 год — нарадзіўся Вадзім Фёдаравіч Цікавы, беларускі вучоны-хімік, кандыдат хімічных навук, прафесар, заслужаны работнік вышэйшай школы Беларусі. Аўтар навуковых прац па вывучэнні неарганічных палімерных сістэм на аснове соляў мнагавалентных металаў і многаасноўных кіслот.

1935 год — нарадзілася Галіна Іосіфаўна Марцінкевіч, беларускі вучоны ў галіне ландшафтаназнаўства, доктар геаграфічных навук, прафесар. Аўтар навуковых прац па ландшафтаназнаўстве, у тым ліку па метадалогіі, метадыцы, картаграфаванні і ландшафтнай разнастайнасці, а таксама фізічнай геаграфіі, прыродакарыстанні і ахове навакольнага асяроддзя.

2000 год — 9-12 кастрычніка Беларускі аўтамабільны завод (БелАЗ) прыняў удзел у міжнароднай выстаўцы горнай справы ў Лас-Вегасе (ЗША).

1820 год — нарадзіўся Рыгор Іванавіч Бутакоў, рускі ваенна-марскі дзеяч, адмірал, ваенна-марскі тэарэтык, заснавальнік тактыкі паравога бранясносага флоту. Сумесна з Іванам

Штаковымым скаўу першую сістэматызаваную лодыю Чорнага мора.

1835 год — нарадзіўся Шарль Каміль Сен-Санс, французскі кампазітар, піяніст, арганіст, дырыжор, музычны і грамадскі дзеяч.

1940 год — нарадзіўся Валерый Бенядзцікавіч Носік, расійскі акцёр тэатра і кіно, народны артыст Расійскай Федэрацыі. Здымаўся ў фільмах «Аніскін і Фантамас», «Аперацыя «Ы» і іншыя прыгоды Шурыка», «Нябёсы запаветныя» і іншых.

У гэты ж дзень нарадзіўся Джон Ленан, англійскі рок-музыкант, кампазітар, спявак. У 1956-м арганізаваў групу, з 1961-га яна вядомая як «ліверпульская чацвёрка», пазней група The Beatles.

1955 год — нарадзілася Марына Міхайлаўна Дзюжава, расійская кінаактрыса. Здымалася ў фільмах «Міміно», «Карчма на Пятніцкай», «Па сямейных абставінах» і іншых.

1975 год — акадэмік Андрэй Сахараў быў ганараваны Нобелеўскай прэміяй міру. Нобелеўская прэмія па эканоміцы была прысуджана акадэміку АН СССР Леаніду Кантаровічу.

АВІДЗІЙ:
«Рахманасць да твару людзям, гнеў пакіньце зьярам».